PAX

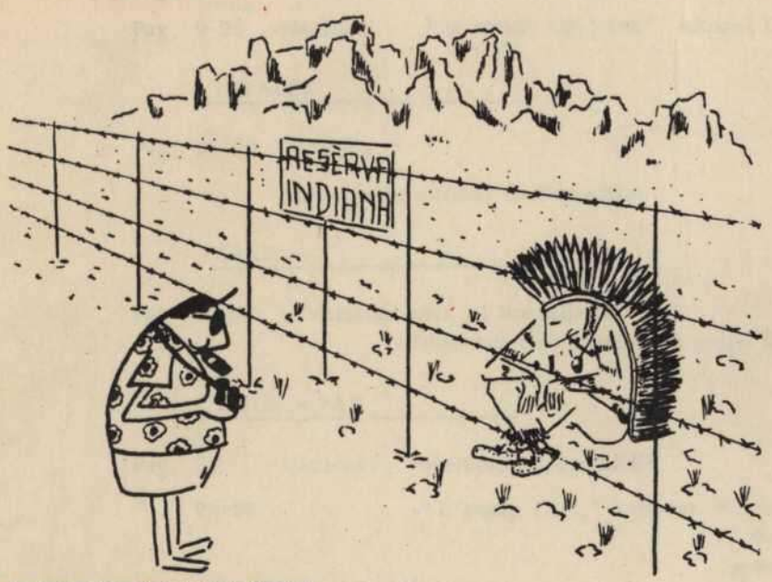

ESTATS_UNITS 1970

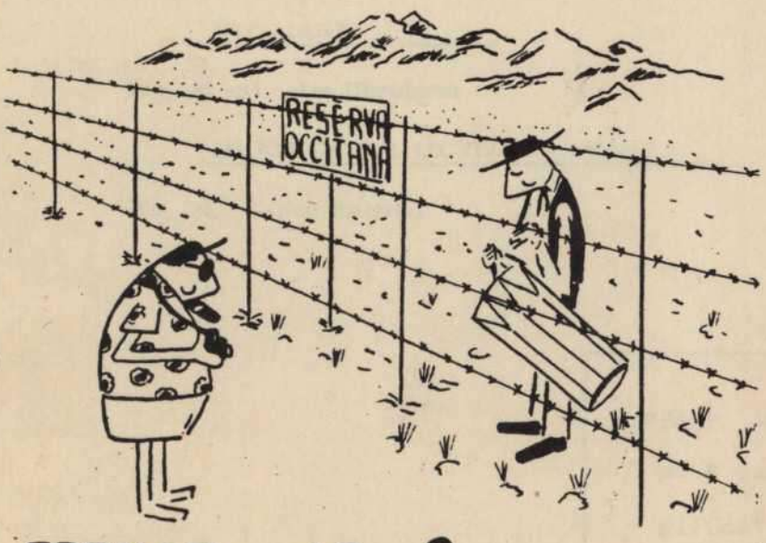

FRANÇA 19..?

OCCITÀNIA : UN PAÍS QUE VOL VIURE

Nº 5
MAIG - 1974

SUMARi

EDITORIALS

Pag.2-4 1- Consellers teniu pessigolles?

" 5 2- Somni?

COL. LABORACIONS

Pag. 6-7 -L'escassetat de materies primes- Pau - Pi - Poc. (Vic)

" 7-8 -Tecnica d'observació de barris -Joan Cruselles- (Hospitalet)

Pag. 9-20 -Nacions... "La Nació Occitana" -Angel Colom- (Pruit)

KIKADES

Pag. 21-22 -Acudits

-Panorama musical de Barcelona

ARXIU

Pag. 23-26 -Cristianos para el Socialismo

Chile: Los Cristianos y el golpe Fascista.

INFOR - PAX

Pag. 27 Nacional : -Memorial Joan XXIII

" 28-29 -" L'equip O.C." informa: Proposta per a la creació d'un "voluntariat per al desenvolupament" depenent del ministeri de treball.

" 30- -Informacions arrel de la trobada de Batet

-Informació de cara als Barcelonins

" 31- Internacional: Universitat de la pau

RETALLANT

Pag. 32 -34 -Les Ultradretes

BIBLIOTECA COL. LECTIVA AMBULANT

Pag. 35 -Nou material

"PAX" -BUTLLETI DE PAX CHRISTI -

Nº 5 - MAIG 1.974 -

DIPOSIT. LEGAL. B.18764/1974.

Ciclostil S.J.O.: Villarroel, 83. B.11 .

AYUNTAMIENTO DE TARRASA

Negociado PRESIDENCIA

Número 3.115

TERRASSA

CONSELLERS, TENIU PESSIGOLLES?

Últimament, els Excel.lentíssims Ajuntaments de les nostres terres sembla que busquin les pessigolles als Consellers que s'han agafat seriosament i amb responsabilitat allò referent a la "Obertura", mot clau del discurs programàtic del 12 de febrer d'aquest any, fet pel President Arias Navarro. I aquest "buscar les pessigolles" els ha donat, en alguns casos, un bon resultat. Vegem-ne, sinó, dos exemples:

Con fecha 10 del actual, el Excmo. Sr. Gobernador Civil de la Provincia, me remite el siguiente escrito:

"Con esta fecha he dictado el Decreto siguiente:

"De acuerdo con la información recibida en este Gobierno Civil, el pasado día 2 del mes en curso los concejales del Ayuntamiento de Tarrasa, don ANTONIO CUNILL SOLA y don JOSE RUIZ SANZ, recibieron de mano de unas 25 personas, que formaban una manifestación no autorizada, en la puerta del Ayuntamiento, un pliego de firmas e instancia solicitando la abolición de la pena de muerte, para entregarlo al Alcalde o, en su ausencia, al Teniente de Alcalde de Gobernación quien no lo aceptó, presentándolo dichos Concejales al día siguiente en el Registro general del Ayuntamiento. Asimismo, dicha información pone de manifiesto que el Sr. Cunill en el Pleno ordinario del Ayuntamiento correspondiente al mes de marzo, había presentado un ruego para la abolición de la pena de muerte, ruego que fué contestado por la Alcaldía en la Sesión ordinaria del día 5 de abril, en el sentido de no ser competencia municipal los asuntos propios del poder legislativo. Igualmente refleja la información aludida que de la concentración de personas de que se ha hecho mención, tuvo conocimiento el mismo día 2 del actual, por la mañana, el Alcalde quien comunicó telefónicamente al concejal Sr. Ruiz Sanz que se abstuviera de realizar actos que afecten al orden público y que escapan de la estricta competencia municipal. No obstante, ambos concejales con conocimiento de estos hechos estuvieron presente y recibieron el escrito antes indicado.

Asimismo , se ha recibido en este Gobierno Civil información en la que se pone de manifiesto que el pasado día 8 de los corrientes, el concejal Sr. Ruiz Sanz, teniendo conocimiento previo de que se reunían unas 80 a 100 personas en la puerta del Ayuntamiento, a las 21 horas, para entregar un escrito contra la ley de Educación y Selectividad, estuvo en dicho lugar conociendo la ilegalidad tanto de dicha concentración como de no ser tampoco oportuno el trámite ni el sitio para entregar ningún escrito.

Atendido que los hechos descritos suponen una grave infracción de orden público, con esta fecha y en ejercicio de las facultades que me confiere el art. 421 de la Ley de Régimen Local, he acordado la suspensión en el ejercicio de sus funciones de los citados concejales don Antonio Cunill Solá y don José Ruiz Sanz.

De la presente resolución se dará cuenta inmediata al Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación, a los efectos previstos en la citada disposición legal."

Lo que traslado a V.I. para su conocimiento, notificación inmediata a los interesados y efectos.

Dios guarde a V.I. muchos años.- Barcelona, 10 de mayo de 1974. EL GOBERNADOR CIVIL, Tomás Pelayo.- Rubricado.- Hay un sello azul ovalado que dice: GOBIERNO CIVIL DE LA PROVINCIA.- BARCELONA.-".

Lo que traslado a Vd. para su conocimiento y efectos legales

../..

../..

procedentes, rogándole se sirva devolver, debidamente cumplimentada, la copia de esta notificación.

Dios guarde a Vd. muchos años.

TARRASA, a 11 de ~~mayo de 1974~~

EL ALCALDE,

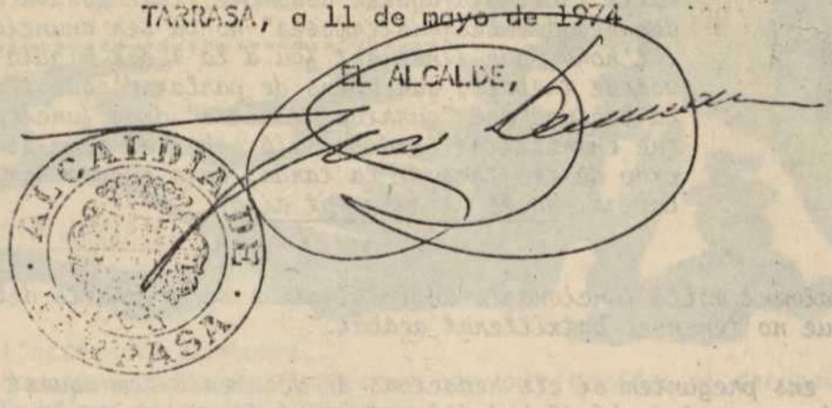

No tenen, potser, els Consellers com a funció ésser portantveus del sentit popular d'una barriada, d'un sector, en definitva, d'unes persones, dins de l'Ajuntament i davant la màxima autoritat local: l'Alcalde?

Com és, doncs, que per a acceptar uns fulls de firmes contra la pena de mort, el projecte de la tant discutida Llei de Selectivitat Universitària (per altra banda impugnat a la totalitat per 22 procuradors davant les Corts, refutat per un munt d'entitats i persones), l'Alcalde de Terrassa hagi decidit l'expulsió d'aquests dos Consellers municipals de l'Ajuntament?

Es massa simple, per part de l'Alcalde, al.legar "reunió il.legal"! Massa infantil, afegiríem. Els veritables motius de l'expulsió són certament uns altres, que només coneixen els interessats; però podríem aventurar, sense massa risc d'equivocar-nos, que el móvil principal de l'expulsió ha estat el que aquests dos consellers es prenguessin el seu càrrec amb responsabilitat, no pas amb mires als propis interessos, sinó cercant la justícia dels seus conciutadans, que per això, i no res més, els varen elegir!!

V I C

A través dels diaris i per fonts directes de Vic ens hem assabentat que "a la ciutat dels sants" la cosa ha anat per un altre cantó. Segons com es mira, sembla recordar-nos aquell típic i desfasat cartell que lluïa a les entrades de les esglésies el rígid puritanisme del Catolicisme : "les dones han d'entrar a la Casa del Senyor amb la faldilla fins a sota el genoll, amb mitja màniga, sense cap escot..." Ens feia gràcia. Doncs a Vic, l'Ajuntament ha expulsat al Conseller elegit pel Terci Sindical, senyor VILASECA, per (i no rieu encara!)

... no haver pagat una multa quan aquest senyor tenia 16 anys, imposada per l'Ajuntament, per haver borrat, junt amb d'altres, la "h" de la paraula VIC!!! La multa era de 1.200 pessetes i el curiós del cas és que la família del senyor Vilaseca va pagar aquesta multa. On han anat a parar aqueixes 1.200 pessetes? Misteri!

El que no ho és tant de misteri és el fet que l'expulsió del senyor Vilaseca hagi estat deguda veritablement, segons es diu per La Plana, a certes enemistats amb d'altres Consellers, més arrelats de fa temps i potser amb més interessos a dins. Es clar que són rumors, però...

El que sí és cert és que el Ple de l'Ajuntament, on es va discutir i decidir aquest assumpte, interessava a molta gent, però degut a "acuses misterioses" no va ser anunciat enlloc el dia i l'hora, que finalment fou a la 1 del migdia d'un dia qualsevol de treball, que abans de parlar d'aquest assumpte es feu la lectura del "curriculum vitae" dels funcionaris municipals, que en realitat la discussió sobre el tema es va començar prop de les tres de la tarda, hora que tothom comença a treballar. No és estrany tot això?

N.B. Actualment molts funcionaris administratius són exclults dels seus càrrecs degut a que no tenen el batxillerat acabat.

Nosaltres ens preguntem si els redactors de documents com aquest que acabem de llegir l'han passat també el batxillerat, sinó fixem-nos en la seva redacció. Entenedora?

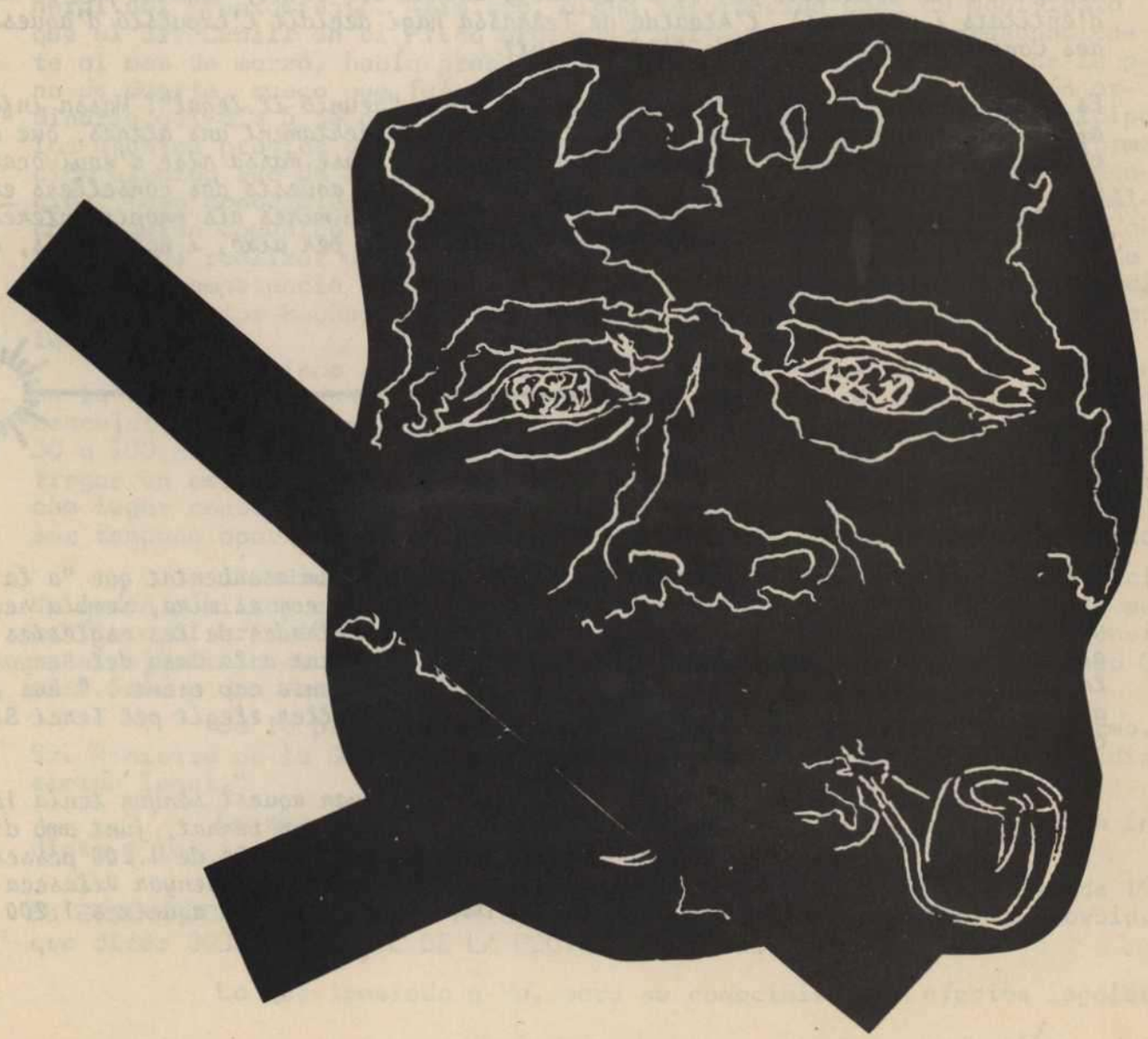

EDITORIAL 2

SOMNI?

L'altre dia somniava.
Somniava cadenes... ara veia com unes anelles es trencaven.
Somniava coses ben estranyes.
Somniava que a una capital dos o tres ministres dels més "carques" saltaven del seu càrrec. Una crisi.
Somniava que el Cap d'Estat Major tenia contactes amb el Secretari del Partit Comunista a l'exili.
I -el màxim del meu astorament!- també hi veia el President del Govern. Barrejava tot això amb esporàdics contactes d'aquests mateixos amb dirigents del P.S.U.C.
Ja sabem que en els somnis els conceptes es confonen.
Si m'ho haguéssin dit no m'ho creuria!... però, havet-ho somniat...!

I no em vaig despertar aquí!

El somni continuava (anava de sorpresa en sorpresa, de ficció en superficció):
Era un dia de juliol.
Ningú no s'esperava el que succeí:

Somniava en un Cap d'Estat fent un discurs.
Somniava... "i deixo les regnes del nostre Gloriós Alçament Nacional en mans del Govern"
Somniava gent, multituds que no s'ho creien. Semblaven estaquirots, davant la televisió, rígids, immòvils, esmaperduts...

O, i ara ve el colapse final, l'apoteosi:

Somniava que el Nou Govern cridava al Secretari del Partit Comunista i a alts membres del P.S.U.C. a constituir, junt amb els militars centristes, un nou govern de centre moderat.

Somniava els titulars dels diaris:
"llum verda als Partits Polítics!!"

I els infarts de miocardi, els colapses repentins, els suïcids heroics.. eren fita comú entre tots aquells que proclamen que "la mujer es ante todo el reposo del guerrero".

I els carrers s'omplen...

I els llums s'encenen...

I...

De sobte, em vaig despertar. Surto al carrer, compro el diari, llegeixo:

"Rumors de crisi en el Govern".

L'escassetat de matèries primes

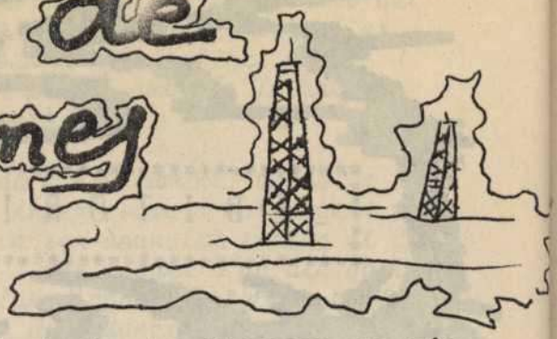

Primerament, a tall d'informació, haig de dir que no sóc cap economista ni cosa per l'estil. Al contrari, sóc un treballador que penca 9 hores diàries, que hi ha setmanes que es posa a treballar a les 5 del matí i que cobra un sou (si així s'en pot dir), de 10.000 Pts al mes.

Com a treballador i observador del món del treball, m'ha sorprès molt el fet que actualment sembla la amenaça del món, (més forta que la dels OVNIS), el que se'n diu pels mitjans de comunicació (encara que no comuniquin gran cosa) l'escassetat de matèries primes a tot el món.

Curiositat del cas, fa un any ningú parlava d'aquesta escassetat. Es veu que de cop i volta s'han trobat amb els finals de les mines, amb que els pous petrolífers ja no volen rajar més, que l'aigua de les centrals cau amb menys força que abans (pobre Newton i la seva gravetat!!!), i que les terres de conreu no produeixen com els altres anys (es veu que aquest any no ha plogut); en fi, el que passa és ... que els temps estàn canviant!.

Com he dit abans,no sóc cap economista, però parlant d'aquest problema amb una sèrie de gent (treballadors com jo), hem arribat a una conclusió d'aquests fets (molt particular nostra, i qui la vulgui contradir, li agrairé que ho faci).

La escassetat de matèries primes és el "xollo" més gran que ha produït el Sistema Capitalista. Intentaré explicar-me: per les causes que siguin, sembla que els capitalistes del món s'hagin ajuntat (han interpretat a la seva manera allò de: "proletaris del món, uniu-vos!!"). Potser per por a la pujada constant i a tot arreu d'uns sistemes i camins més igualatoris i humans per a tothom: podria ser un Socialisme.

Aquesta unió de capitalistes ha organitzat un altre negoci nou (no en tenien prou, pobrets!!, també han de viure!!): la especulació a gran escala.

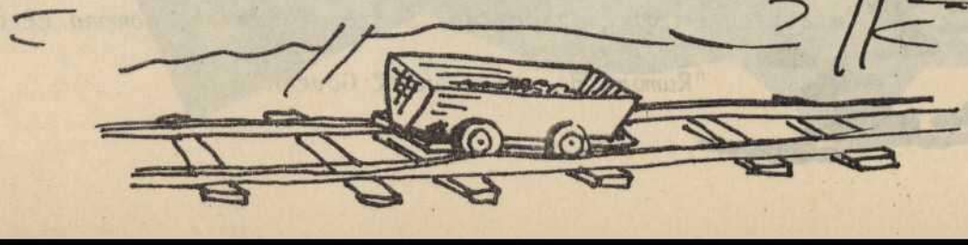

Lògicament, és impossible que una matèria s'acabi així a la bona de Déu i de cop i volta; totes les fonts d'energia es tàn controlades i calculades a molts anys vista; o sia, que si hi hagués una baixa d'una matèria, es podria saber amb bastants anys de diferència.

La solució per el Gran Sistema ha estat aquesta: apilar grans quantitats de productes bàsics en els seus magatzems. Declarar als diaris: Nois, d'això n'hi ha molt poc, s'ha de minvar el consum i s'han d'apujar els preus, perquè si no, el negoci és ruinós (ara ves a un treballador i digues-li que ha d'estalviar oli, sucre, pa, etc.). Quan els preus han pujat un 30, 40, 50 i 60 % (oficialment no arriben al 20 %), llavors fan sortir al mercat tots els productes enmagatzemats durant temps. D'aquest fet hi ha moltes proves arreu: empreses que diuen que no tenen cert material o que va escàs, però no vagis als seus magatzems, que no s'hi pot entrar!

Bé, com deia fa una mica, això es pot considerar com un solemne "xollo" d'un sistema que trontolla, però que no vol morir, al preu que sigui, encara que hagi de fotre a la majoria.

Potser la solució serà una: LA GALLINETA D'EN LLUIS.

Pau-Pi-Poc
Vic, 13.5.74

Tots vivim entre d'altra gent, sigui a un poblet, a una ciutat o a la capital. Però potser mai ens hem preocupat per estudiar aqueixa zona on vivim, com tampoc ens hem preocupat per demanar drets que ens pertoquen, car no coneixem les manques que patim.

Mirem, doncs, com podriem estudiar i analitzar una zona: poblet o barri. -les pautes següents són tretes d'estudis sociològics-.

1.- A) Composició del lloc: situació general o geogràfica. Relació amb d'altres llocs. Planell local.

B) Condicions geogràfiques: orografia, climatologia, contaminació, zones verdes.

C) Dependències judicials, policiaques, eclesiàstiques -senyalització d'aquests centres-.

2.- Història del barri: orígen i causes de la seva formació.

3.- Vies de comunicació i serveis públics: urbanisme del traçat dels carrers. Vies d'entrada i sortida del barri.

A) Transports públics i la seva xarxa: estacionaments, horaris, freqüència, número de línees, grau d'utilització.

B) Serveis públics: sistema d'aigua, clavagueres, gas, electricitat, paviment de carrers, llum de carrer, escombriaires, repart de Correus, bústies, central telèfons, cabines telefòniques, taxis i parades de taxis.

4.- Demografia: Densitat, clasificació per sexes, edats. Famílies nombroses, piràmide d'edats, població autòctona o immigrada.

5.- Vivenda: nombre, nombre de famílies, condicions, propietat i condicions d'accés a la propietat. Lloguer. Existència de pensions, hotels, rellogats, barraquisme.

6.- Educació i cultura: nombre d'escoles i si són oficials, privades, religioses. Nivell: guarderia, preescolar, EGB, oficis o escola professional. Cubriment de la necessitat dels nens, preus, escoles fora del barri, influències.
Analfabetisme per edat, sexe. Atenció als ancians. Biblioteques, llibreries -de quin caire?-, quioscs. Quina venda de diaris i quins. Revistes. Centres culturals.

7.- Situació laboral: divisió de la població per sector (del camp, de la indústria, del comerç). Població activa i població passiva del barri.

8.- Comerç: tendes, mercats, bars, cooperatives.

9.- Sanitat: Necessitats més comunes. Personal sanitari. Dispensaris. Hospital.

10.- Religiositat: Llocs de culte, volumen, personal religiós, associacions religioses.

11.- Temps lliure: mitjans d'esbargiment, esports, cines, discotèques, festes de barri. Mitjans privats de temps lliure (lectures, tele...). Organització dels dies festius. Vacances. Esbargiment dels infants.

12.- Desorganització social: Delinqüència, crims, colles. Alcoholisme, prostitució, delinqüents de "coll blanc" (burgesos).

13.- Integració comunitària: Concientització de barri, estabilitat de la població, cacics del barri, conciència proletaria. Revindicacions. Anomia o marginació.

Amb aquestes 13 pautes, ja podem saber cap a on encarar la nostra tasca per fer més humà l'habitacle de moltes persones.

Joan Cruselles

INTRODUCCIÓ AL TREBALL

Sense periodicita ens hem proposat la tasca d'anar publicant uns estudis fets per algú de nosaltres sobre les nacions de l'Europa Occidental que no estan reconegudes oficialment, però que no per aquest oblit, intencionat i malsà, són menys importants que molts dels països reconeguts oficialment i amb tota la pompa.

Al començar aquest estudi sobre Occitània, vaig adonar-me que calia tenir ben clar dos conceptes que molt sovint es barregen: NACIÓ i ESTAT.

Vegem-ne el significat d'ambdós:

NACIÓ → *"És el conjunt d'habitants d'un territori, conscients de pertànyer a una mateixa cultura, parlar la mateixa llengua, posseir unes tradicions pròpies i participar d'una història comuna amb voluntat ferma de prosseguir-la. Poques vegades, tanmateix, aquests elements configuradors d'una nació coincideixen totalment i íntegra."*

És, em sembla, la definició més clara, entenedora i exacta que podem trobar en els nostres diccionaris.

"Conscients de pertànyer..." Analitzem aquests mots. No és gens senzill de dir-los conscientment: "pertànyer" és tenir arrelada dintre seu la convicció de ser. el dret irrelevable d'existir en un lloc concret.

Enfront d'això tenim la contraposició:

ESTAT → *El Mestre Pompeu Fabra ens diu que "ESTAT" és...*

- *"la nació o conjunt de nacions considerat com formant un cos polític'*

i més enllà afegeix:

- *"per analogia, països sotmesos a un mateix govern, a una mateixa llei política."*

Aquest ha de ser, doncs, els prisma per on ha de passar el nostre pensament sobre qualsevol col.lectivitat humana, al definir-la, donar-li un cos, un territori, un nom..., al donar-li una existència.

La Nació Occitana

Posició de la Nació Occitana a Europa

Un jove poeta occità (Ives Roqueta) ens diu:

"Cap més poble no torna de tant lluny com el nostre.

En set segles de colonització havia perdut inclús el seu nom.

No obstant, a 31 departaments "francesos", batejada "patois", prohibida de tota vida pública, la llengua dels Trobadors i de Mistral, continuava vivent en la boca del poble, desevtllant escriptors que més tard donarien un nom al país: OCCITANIA.

Vet aquí com aquest país es desvetlla. Amb poemes, novel.les, teatre i cançons. També amb un cert nombre de lluites sobre el terreny: contra els camps militars del Larzac, l'Albion, de Cauluers, ... contra el pillatge turístic, contra l'atur forçós i l'emigració dels joves,... contra la liquidació de

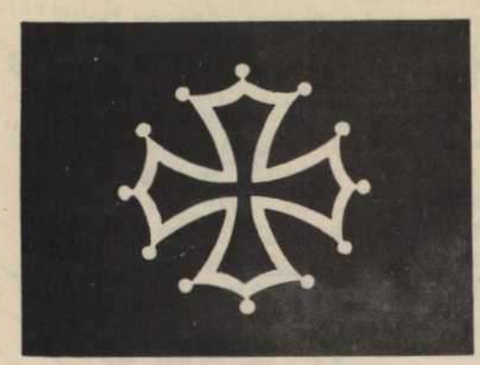

Bandera Occitana

l'agricultura... contra tot això, les energies es fan comunitàries, es succeeixen manifestacions i al mateix temps una vintena de joves cantants no treballen de dia per a poder cantar cada ves pre que no s'escanyi un poble com si fos un pollastre, per a anunciar, sobrepassant ja la desgràcia de ser occità al segle XX, un demà de dignitat... pér a poder clamar la nova d'una Europa dels pobles desvetllats, la dels bascos, catalans, bretons, corços,... i també occitans!"

En prou feines, potser, n'hem sentit parlar d'Occitània; ens sona a mitja plana de la literatura medieval, d'aquella literatura poètica, amorosa, inofensiva de la LLENGUA D'OC. Aquests mots encesos que comencen aquest estudi són, però, prou eloqüents com per a mostrar-nos que avui es desvetlla una part de la conciència dels occitans.

QUE ÉS OCCITANIA ?

En un quadre quasi sinòptic, podem resumir les principals i més generals característiques sobre el País d'Oc:

Superfície	196.741 Quilòmetres
Població	11.850.000 habitants
Capital	TOLOSA, amb 450.000 habitants
Llengua nacional	Occità (Occitan), parlat actualment per un 10% de la població
Situació política	- 191.889'5 Km. i 11.610.000 habitants pertanyen a l'Estat Francès. - 4.300 Km. i 200.000 habitants estan dins de l'Estat Italià - 450 Kms. i 10.000 habitants, a l'Estat Espanyol. - 1'5 Km. i 30.000 habitants a l'Estat Independent de Mònac

Segur que per molts, aquest qaudre representa una sorpresa. Abans de començar aquest estudi, jo em trobava en la mateixa situació. No m'imaginava una nació que representés una tercera part del territori de l'Estat Francès, i per a mi Occitània era un lloc tan poc concret com pot ser-ho una illa perduda en el Pacífic. Ara, m'avergonyeixo de la meva ignorància sobre aquesta realitat: com podem oblidar, desconèixer, una nació de 12 milions d'habitants? Aquest ha estat un dels principals motius que m'han portat a fer aquest estudi, de cara a tothom.

HISTORIA D'UNA NACIÓ COLONITZADA

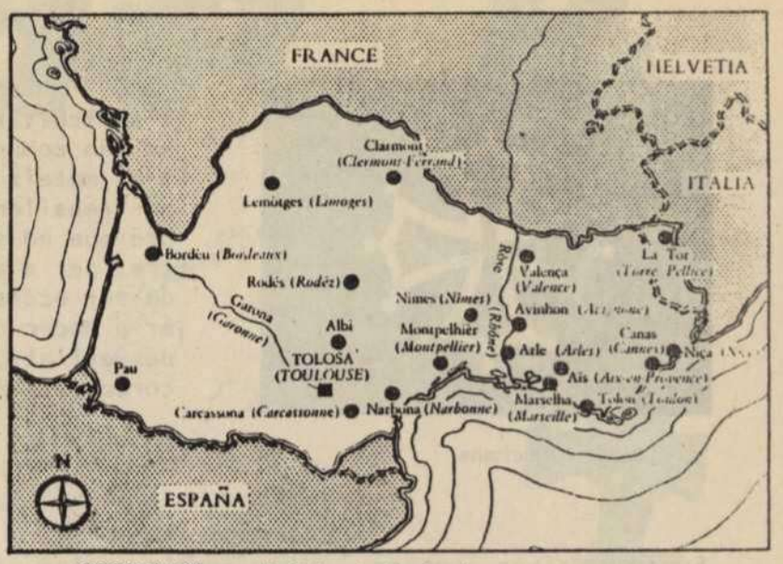

OCCITANIA: capital i principals ciutats.

Referent als inicis de l'englobament d'Occitània en la "nació francesa", Robért Lafont ens diu (1):

"El que s'anomena oficialment "realització de la unitat francesa", és, segons una visió regional, la conquesta militar o diplomática d'un nombre determinat de territoris on s'havien desenvolupat unes nacions anomenades primàries o étniques. Respecte al conjunt occitá, fou objecte d'una guerra llarga i brutal en els orígens de la nació francesa, la Croada Albigesa, que va acabar amb l'anexió de la seva part central (1271). La part de l'Oest fou anexionada al final de la Guerra dels Cent Anys, el 1472. Provença, el 1482, el Comtat Venaissin s'anexà espontàniament durant la Revolució Francesa: el Comtat de Niça (amb la Savoia), l'any 1860.

Des de llur anexió, aquests territoris ja no foren considerats sinó com unes províncies sotmeses a una administració directa; i llur conciéncia d'autonomia fou convertida en il.legítima.

Aixó no obstant, durant el temps de l'Antic Règim fou possible, encara que molt disminuida, una supervivéncia d'aquesta consciéncia. El terme "nacions" encara és emprat. Hi existien unes institucions provincials que, encara que molt il.lusòries i reaccionàries (passades a les mans dels privilegiats) permeten fins l'any 1789 una referència nominal d'autonomia. Durant tot aquest període, si el francés va arribar a destruir les cultures regionals a llur nivell superior (d'una manera molt incompleta a Occitània: la literatura d'oc reprém una nova vida el segle XVI i es desenvolupa fins al XIX i fins a la Renaixença Moderna) o a inhibir-les, la massa de les poblacions va continuar parlant les llengües étniques.

La Revolució Francesa va destruir totes les nacions residuals en un gran moviment d'entusiasme. Va crear una nova nació, no ja suportada, sinó volguda gràcies al contracte de ciutadania, simbolitzant amb la Festa de la Federació. Aquest contracte explica l'adhesió a França dels súbdits provençals del Papa, com també explicará l'adhesió dels habitants de Niça i Savoia.

Culturalment aquest contracte és interpretat com una voluntat d'unificació absoluta al cos nacional. La Convenció inaugura una campanya contra l'ús oral de les llengües regionals, anomenades "patois" i confoses amb els dialectes del francés. L'Escola está encarregada d'aquesta campanya, que realitza eficaçment en el transcurs del segle XIX i fins a la nostra época. I l'exporta també a les colònies franceses.

(1) "La Revolució regionalista", Robert Lafont
Col.lecció d'Aportació Catalana, nº39.- Barcelona.
Pàgs. transcrites: 117-119 del llibre

Però aquesta política de centralisme cultural és incapaç d'impedir, el segle XIX i el segle XX, la renaixença de les cultures regionals, que es fonamenta alhora en el sentiment històric i en la resistència en l'ús lingüísticnatural. Així la literatura d'oc es reconstrueix com una literatura moderna, seguida per la literatura bretona i la cultura basca. L'éxit cultural dels nacionalismes veïns aporta a les renaixences étniques franceses un encoratjament final: entre els anys 1880 i 1936 el català i el basc esdevenen novament a Espanya llengües vigents i llengües oficials. Sí, perquè després esdevenen altre cop llengües mortes "oficialment", fins els anys seixanta on el govern espanyol dibuixava un tímid "regionalisme", moment recollit per en Perich en aquest acudit. Es pot dir el mateix respecte a les llengües irlandesa i particularment gal.lesa, parentes celtes del bretó.

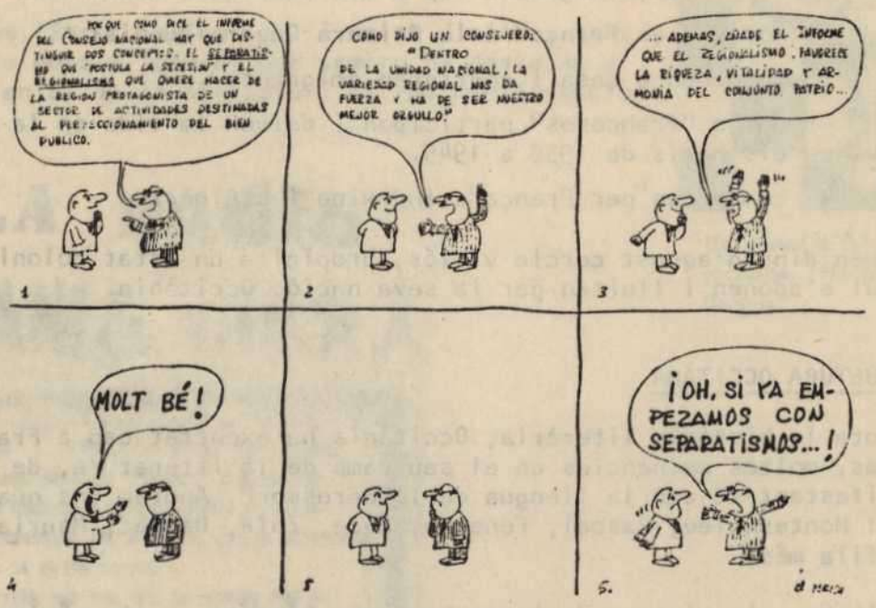

Dins la segona meitat del segle XX les llengües regionals de França són les úniques d'Europa a les quals no ha estat restituïda la dignitat i que no han estat àmpliament ensenyades ni protegides. La República Francesa ha arribat a un reformisme cultural, semblant al regionalisme reformista en el terreny econòmic, el seu contemporani: una llei del gener del 1951, un ensenyament, molt reduït i purament facultatiu, del basc, el bretó, el català i l'occità. Després ha estat demanada i acceptada pels Ministeris d'Educació una ampliació d'aquesta mesura; i defensada en tots els sectors de l'opinió pública."

Colonitzada mentalment, la burgesia occitana es veu impotent per a aguantar una transformació industrial, característica d'aquesta época final del segle XIX. Ben al contrari, agafen llurs capitals i marxen cap a la terra promesa: París i Lió. Els obrers, a falta d'aquesta industrialització, que donava llocs de treball i font de vida a la seva terra, emigren també cap a les grans ciutats del Nord francès; aquests, però, aniran a parar a les fàbriques d'allà, constituiran el "proletariat francès".

Els "occitanistes" actuals sostenen, amb tota la raó, que el poble d'oc ha estat "colonitzat" (colonitzat), però inclús "colhonitzat" (acollonit)! L'afirmació és prou clara per si mateixa.

Aquesta colonització del poble occità esdevé a un nivell mental, de manera que pensen ja en termes "francesos". I això és evident si tenim en compte el centralisme francès per a allunyar tota noció de país en aqueixes terres i també a Bretanya, País Basc Nord, País Català Nord i ara a Còrsega,

Carcassona antiga

Parlem de poble occità, però... qui froma aquest poble? He dit abans que no podem pas parlar d'un proletariat occità, puix hi manca l'essencial: les fàbriques, la industrialització.

Els camperols, petits propietaris de terres i comerciants, formen la majoria de la població occitana, que viu en les seves terres.

Al segle XX podem afirmar que Occitània ha estat encara més un mirall de la Història Francesa:

- continua l'emigració cap a les fàbriques franceses.
- moren "per França" a la Primera Guerra Mundial
- retornen a casa i continuen emigrant...
- com a "francesos" participen i deixen la vida en la lluita contra els nazis de 1939 a 1945.
- combatien "per França" a Indoxina i a Algèria.

i avui continuen dins d'aquest cercle viciós, propici a un estat colonitzador i desesperant pels qui s'adonen i lluiten per la seva nació: Occitània.

VISIÓ DE LA CULTURA OCCITANA

Al llarg de tota la història literària, Occitània ha exportat cap a França, molts (massa) matèries grises, moltes eminències en el seu camp de la literatura, de les ciències i de les arts, manifestant-se amb la llengua de l'"opressor". Anotem uns quants noms: en el camp literari: Montesquieu, Pascal, Fenelon, Sade, Zola, Daudet, Mauriac, Saint Exupéry... i una llarga fila més.

També són occitans: els pintors Toulouse-Lautrec, Cézanne... els músics Bizet, Gounod...; polítics: Gambetta, Telleyrand, Mirabeau...; el filòsof Comte i el teòleg Teilhard de Chardin... i molts altres científics, actors, cineastes...

En mig d'una història de tanta tradició lingüística, destaquem dos noms ja històrics: Teodòr Aubanèl i Frederic Mistral, autor de la inoblidable "Miréio" (Mireia) i d'altres poemes admirables; aquests autors donen un precedent noble a la moderna literatura occitana.

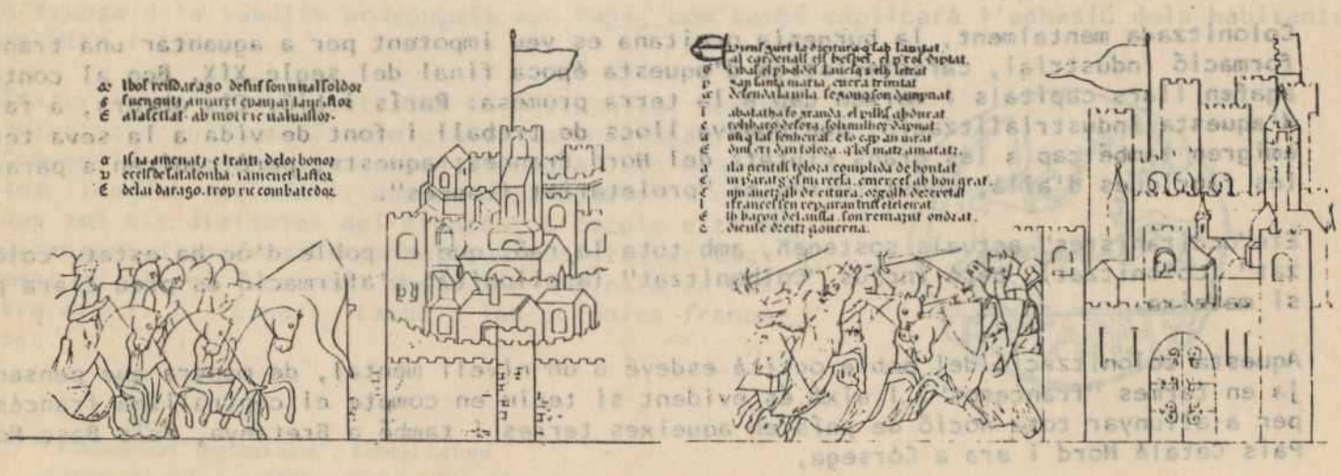

Dues planes de la "Cançó de la Creuada", l'epopeia nacional occitana, del segle XIII. Els dos fets il.lustrats es refereixen a l'arribada dels aliats catalans a Muret i a la batalla dels Creuats francesos, a les Muralles de Tolosa.

Literatura actual: La creació de l'Institut d'Estudis Occitans, còpia del rossellonès Institut d'Estudis Catalans, ha aportat una gran milloria en la literatura actual occitana. L'"IEO" és, doncs, el catalanitzador de la renaixença actual dins la literatura. Com a noms, destaquem-ne els més característics:

-Robert Lafont és, sens dubte, el més representatiu, puix la seva polifacètica obra (poeta, narrador, dramaturg, essaigista, filòleg, sociòleg literari, historiador, professor universitari, polític,...) el porta a intervenir en quasi tots els camps d'acció que porta la vida.

-Ives Roqueta i Joan Larzac (germans), exponent d'una nova generació poètica, conscientitzada políticament i social, revolucionària i expressiva.

-Bernat Lasfargas, Enric Espieut,... i molts d'altres tant en el camp de la poesia (gènere que sempre ha destacat a Occitània) com en el de la narració i altres manifestacions literàries.

Un poster a favor de la llengua occitana: "No perdis pas la teva llengua"

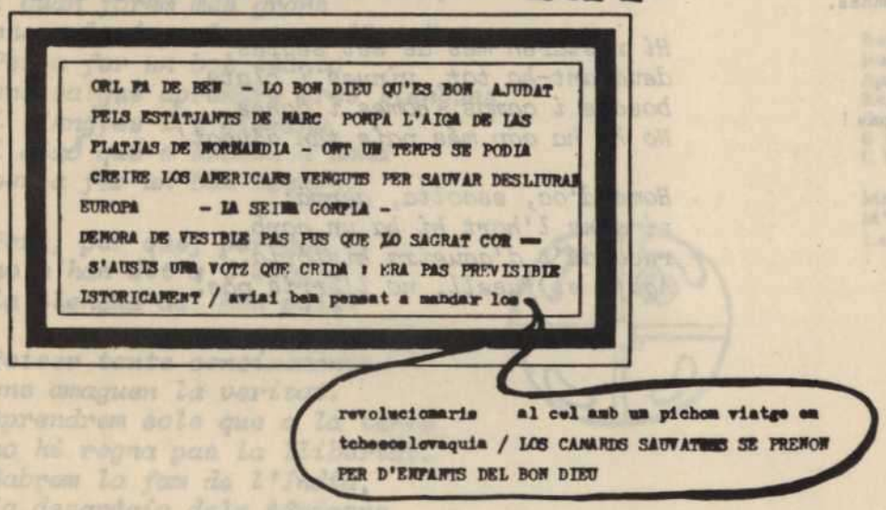

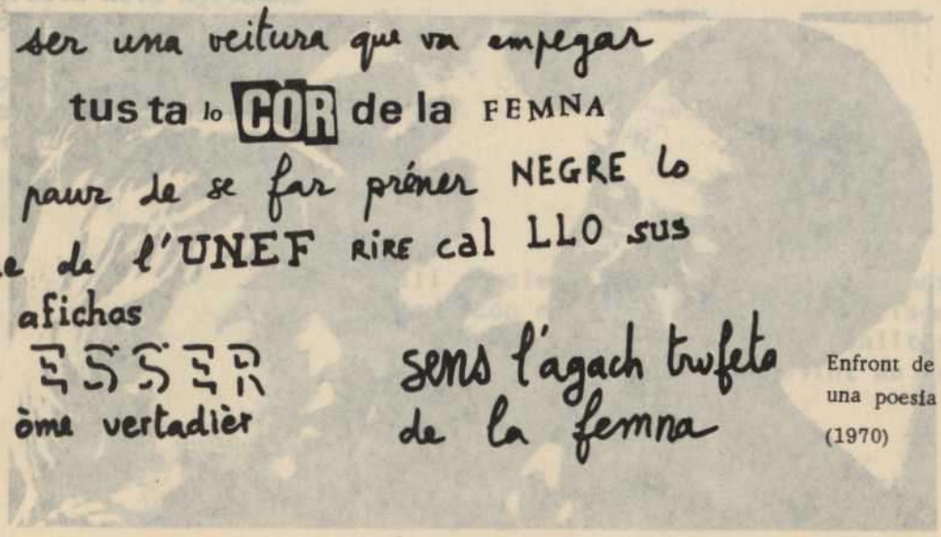

Enfront de la literatura antiga, una poesia de Ramon Tabarca (1970)

En la Cançó destaquem una sèrie de noms que representen més que simples cantants, els trobadors de l'Occitània del segle XX. Enre ells destquem, Martí, Patric,Los caminaires d'Oc, Beltrame, Mans de Breish, Nicola ,... Les lletres de les cançons d'aquests nous trobadors són clares i sense embuts. N'he triat dues d'un disc de Martí, prou representatives de la temàtica de la cançó occitana actual.

6. LOS CORBASSES

Gents del país d'Occitània
Vos van cantar una cançon
Serà un conte d'un còp èra
Una funèbra orason ...

Jos lo solelh i aviá un pòble
Ni mai ni mens grane que nosaus
Amb una sola diferéncia :
Era mèstre del seu ostal.

Vaqui qu'un jorn de tramontana
Arribèt lo pòble corbàs
Diguèt : "Demorarem pas gaire.
Venèm sol per vos ajudar."

Demorèron mai de set sègles
Chapèron tot, vinhas e blats ;
Bosques e camps, omes e femnas.
Ges de país mai ajudat !

Ome d'òc, escota, mon fraire :
Si dins ton òrt i a un corbàs,
Rapela-te d'aquela istòria.
Pren un fusilh. Lo manques pas !

ELS CORBS

Gent del País d"Occitània
vaig a cantar una cançó:
serà un conte d'un "hi havia una vegada
una fúnebre oració..."

Sota el sol hi vivia un poble
ni més ni menys gran que nosaltres
amb una sola diferència:
que era mestre del seu hostal.

Després d'un dia de tramontana
arribà el poble corb
digué:"no hi restarem pas gaire,
venim només a ajudar-vos"

Hi restaren més de set segles,
devorant-ho tot, vinyes i blats,
boscos i camps, homes i dones,
No hi ha cap més país tan ajudat!

Home d'oc, escolta, germà:
si dins l'hort hi ha un corb
recorda't d'aqueixa història.
Agafa el fusell, no l'erris pas!

El cantant Martí

PER QUÈ NO M'HAN DIT ?

Com a tots els infants
he anat a l'escola
com a tots els infants,
m'han ensenyat a llegir,
m'han cantat moltes cançons,
m'han ensenyat moltes històries:
Lutèce... Paris... Paris...

Però, per què, per què
no m'han dit a l'escola
el nom del meu país?

El mestre ens explicava
d'aquell gran rei de França
de genolls davant dels pobres
un sant home, aquell Sant Lluís,
estimava a tothom.
I no volia la misèria,
un sant home, aquell sant Lluís.

Però, per què, per què
no m'han dit a l'escola
que ell havia matat el meu país?

I quan fórem més grans
ens calgué parlar tres llengües.
Per a fer un bon tècnic
ens calgué aprendre tres llengües
i l'Anglès i l'Alemany
i això que s'escriu a Roma
per a fer un bon tècnic.

Però, per què, per què
no m'han dit a l'escola
la llengua del meu país?

Potser tants coneixements
ens amaguen la veritat.
Aprendrem sols que a la terra
no hi regna pas la llibertat.
Sabrem la fam de l'India,
la desgràcia dels Africans
i la mort de "Che Guevara"

Però, per què, per què
no m'han dit a l'escola
la llengua del meu país ?

2. PERQUE M'AN PAS DIT?

Coma totis los mainatges
Som anat a l'escòla
Coma totis los mainatges
M'an après a legir
M'an cantat plan de cançons
M'aprenguèron tant d'istòrias :
Lutèce... Paris... Paris...

Mas perqué, perqué
M'an pas dit à l'escòla
Lo nom de mon païs?

Nos contava lo regent
Aquel grand rei de França
Acatat davant los paures
Un sant òme aquel sant Loïs
Aimava totas las gents
E voliá pas la misèra
Un sant òme aquel sant Loïs.

Mas perqué, perqué
M'an pas dit a l'escòla
Qu'aviá tuat mon païs?

E quand foguèrem mai grands
Nos calguèt parlar tres lengas
Per far un bon tecnician
Nos caliá cargar tres lengas
E l'Anglès e l'Alemand
E çò que s'escriu a Roma
Per far un bon tecnician.

Mas perqué, perqué
M'an pas dit à l'escòla
La lenga de mon païs?

Benlèu tantas coneissenças
Nos mascan la vertat
Aprendrem sols qu'en la terra
Regna pas la libertat
Sauprem la talent de l'India
E lo dòl dels Africans
E la mòrt de Guevarra.

Mas perqué, perqué
M'an pas dit a l'escòla
La lenga de mon païs ?

Aquell cercle viciós que parlàvem abans, deixe entreveure cada cop més clar que el centralisme s'esfondre, que nous grups s'adonen de la seva realitat, que la gent del poble sent parlar molt sovint de "realitat occitana", "nació..." ...

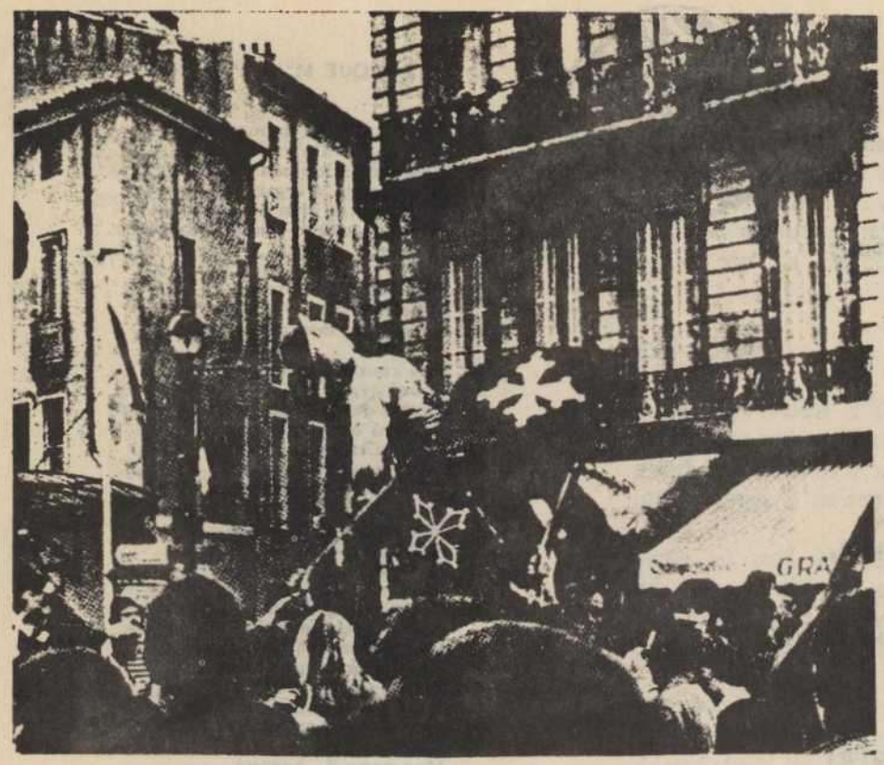

Manifestació nacionalista pels carrers de Montpeller, enarborant banderes de la creu d'OC i portant un ninot, símbol del Govern francès.

QUIN ÉS DONCS EL MOVIMENT NACIONALISTA OCCITA?

1. "Lucha Occitana" (LO: Lluita Occitana), ha nascut fa poc, a l'any 1971 recollint l'experiència d'un altre grup amb 10 anys de vida: el COEO o "Ccomitat d'Estudis e d'Action", guiat per Robèrt Lafont, professor de Montpeller, home clau de la renaicença actual occitana, que aquest any ha vist refutada la seva candidatura a les eleccions franceses per a la presidència: la seva acció estava bàsicament encaminada a donar a conèixer la problemàtica de la nació Occitana i per extensió de les altres nacions prohibides de l'Estat Francés.

El programa polític de "LO" és:

"La descolonització total dels occitans com a part de la lluita mundial contra l'imperialisme".

Respecte a la qüestió nacional, propugnem:

"Volem que se'ns reconegui l'independència nacional, però la independència en sí mateixa no significa pas la descolonització. Si es tracta de ser independents a l'estil de Costa d'Ivori, per exemple, i bé, què en treuríem? El nostre camp d'acció és la lluita de classes pels treballadors occitans, contra el poder capitalista i nacional."

Aquest grup està format per intel.lectuals i estudiants i joves vinyataites. "LO" cerca militants sobretot enmig de la pagesia i sindicalistes. I sembla ser que en troba, puix és ja el més vast i més fort moviment polític occità.

Tenen com a òrgan d'expressió: "Lutte Occitane", ara per ara, quasi tot redactat en francés.

Manifestació de joves pagesos occitans: "volem viure al nostre país", crit de protesta contra l'emigració forçosa.

Les set regions federades que constituiran, segons els nacionalistes occitans, la futura Occitània Independent.

2. "Partit Nacionalista Occitan" (PNO: Partit Nacionalista Occità), el més antic moviment occità nat en 1959. Aspira a la ceeació d'un Estat Occità Independent, federació de les set regions d'OC. Actualment s'han revaloritzat les seves teories, posseint un sentit de lluita de classes, de cara a una República Socialista Federal Occitana. Inspirant-se en l'organització ETA basca, tenen un esquema d'organització en quatre fronts:

- front econòimic
- front cultural
- front juvenil i feminista
- front polític (que coordina amb els tres primers).

Cada front és autònom. Preveu també la creació d'un front militar "quan ho exigeixin les circumstàncies".

Aquest partit actua en la semi-clandestinitat, degut als articles 80 i83 del Codi Penal Francès, que preveuen penes als actes "contra l'integritat del territori nacional". La policia, però, fa la vits grossa.

Redacten el butlletí trimestral "Lu Lúgar" ("L'estrella del matí").

3. "Partit Socialista Occitan" (PSO: Partit Socialista Occità), fundat a l'any 1967, es distingeix per la seva legalitat. Per això, té un programa mínim i un màxim. El seu programa mínim preveu la constitució d'una gran regió occitana, tenint en compte una divisió ètnica, dotada d'un estatut d'autonomia administrativa, econòmica i cultural, d'una assemblea elegida per vot popular i d'un executiu regional. Aquest mateix programa mínim preveu "l'occitanització" de les matèries primeres i de les fonts energètiques occitanes: gas, bauxita,... El programa màxim, tot i que no està gens definit, deixa entreveure en canvi, la ceració d'una República Socialista Federal Occitana, a l'igual que el PNO. Òrgan d'expressió: "Actualitat Occitana", mensal bilingüe. Sempre ha estat un partit microscopic i actualment està en fase decadent.

4. "Federacion Anarquista Comunista d'Occitània" (FACO). Agruament anàrquic, fundat en 1970, que promou les dimensions ètnica i lingüística com a una de les característiques fonamentals de l'home i del poble i per tant, va cap a la llibertat total. El seu òrgan oficial és "Front Libertaire".

5. "Comitats d'Accion Occitana" (CAO: Comités d'Acció Occitana), creats en 1970, oberts i sense una línea política definida, cada "CAO" (comité d'acció) neix en un lloc i en una realitat concreta de cara a una lluita ben determinada en qualsevol punt d'Occitània (poble, barri, ciutat, fàbrica, escola,...). Cada CAO el composen uns 12 militants com a màxim, un d'ells representant a una junta de coordinació d'aquests comités. Tenen com a mitjà d'expressió el diari "Demain l'Occitanie" (Demà: Occitània).

També a l'Occitània italiana hi ha una lluita política; la representen dos grups:

a) "Moviment Autonomista Occitan" (MAO), fundat en 1968 i contituint l'expressió política dels occitans que viuen dins l'estat italià, que han conquerit una consciéncia nacional. Preveuen l'autonomia de la regió occitana situada en les valls italianes.

b) "Comitat Autonomista Occitan d'Accion" (CAOA), neix en 1971, com a continuació del "CAO", passada la frontera italo-francesa. El seu compromís consisteix bàsicament en la concientització i movilització de l'opinió pública de les valls occitanes dins l'estat italià. / Itjà d'expressió: "Lou Soulestrelh".

No tenim notícies actualment de grups d'acció política en la vall occitana d'Aran (dins de l'estat espanyol) ni del Principat de Mónac.

Angel Colom.

... tens dret a la paraula : PARLA ! .

LA

Farsa KIKADES d'en

BLAS

panorama Musical

Últimament, a Barcelona estem de sort. Després de tantes lamentacions de que no actuàven per les nostres terres els principals grups musicals, se'ns en presenten forces en poc temps -des de l'any passat, fins a l'últim nucli d'actuacions anomenat "primavera-PoP"-. Encara en vindran més, i ja es parla, sense por a exà gerar, sobre la possible vinguda de qualsevol cantant o grup que actui o faci gi res pel món. Potser hi ajuda a tot això el fet de que hi hagin problèmes d'energia i altres crisis a Anglaterra, etc., o coses monetàries.

Últimament "hem vist" a EL&P amb els seus 5 o 6 camions, 50 tècnics més o menys, i tot el seu aparatós instrumental, sò quadrafònic excel.lent (una mica massa alt) i efectes escènics i visuals.

Com a conclusió crítica (part no positiva ni musical) destacaria el fet d'exhibicionisme, de fer dir "oh!", repetir coses que havien fet per cinema i tele (tirar l'orgue per terra...) Tot molt tècnic, però poc humà, bast i per poques sensibilitats, fora d'alguna projecció (la portada de l'últim disc).

Com he dit, estem de sort, encara que no està tot arreglat, doncs no participa d'aquests concerts tot aquell que li agrada la música d'avui: hi ha problèmes de cultura, peles, distàncies. Músics d'aquí, poc interès en sortir i superar-se. Conformisme dels que en disfruten, etc.

Només ens resta esperar que vinguin els més preferits per disfrutar-los, etc., i que si pot ser surti gent nova que supleixi la manca de peles amb imaginació i amor a l'art.

Francesc Palomar

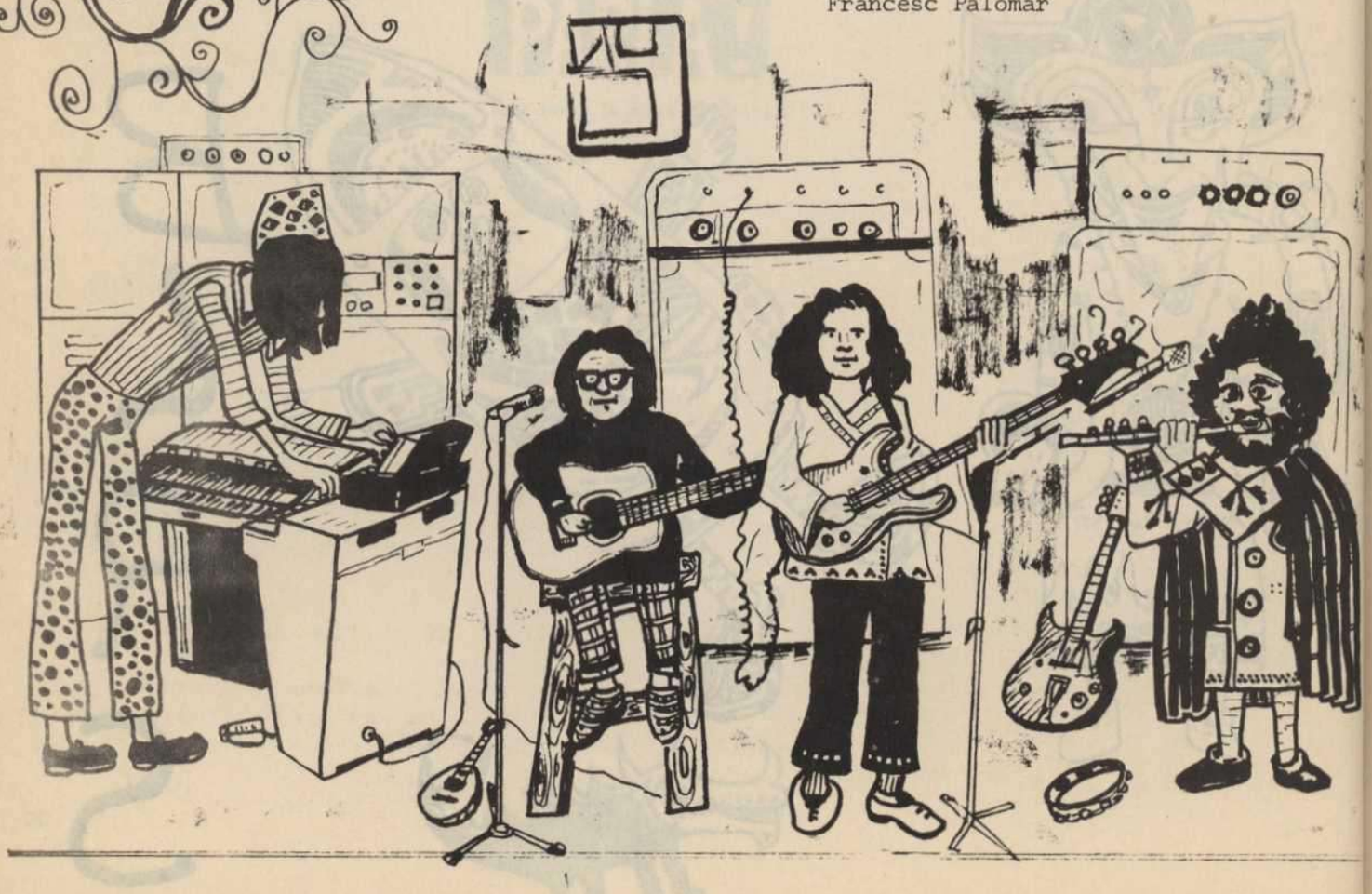

ARXIU

Cristianos por el Socialismo

CHILE: LOS CRISTIANOS Y EL GOLPE FASCISTA

Conversación con Gonzalo Arroyo

GONZALO ARROYO, professor de la Universitat de Xile, enginyer agrònom, economista i principal organitzador del recontre llatí-america de CRISTIANS pel SOCIALISME, celebrat a Santiago, a l'abril de 1972, exposa per primer cop i en exclusiva, el paper jugat pels cristians en el procés xilè cap al socialisme.

Reproduïm la seva conversa amb en Paul Blanquart, publicada en el Setmanari francès: "Politique Hebdo", el 15 de novembre de 1973.

P.H. Cuál es tu opinión sobre la película, hecha por tu compañero Aldo Francia, "No basta con rezar", y que acaba de presentarse en Francia?

G.A. Precisamente acabo de verla ahora en París. En Chile hacíamos lo que se nos narra en la película: no teníamos tiempo de ir al cine. Aldo Francia presenta de forma correcta la situación de la Iglesia chilena en 1968, antes de la victoria electoral de la Unidad Popular.

Los tres sacerdotes de la película representan bastante bien a las tres posiciones en que estaba dividida la Iglesia (sacerdotes y laicos), enfrentadas entre sí desde entonces: la posición tradicional; la posición reformista, demócrata-cristiana, representada por el joven sacerdote, amigo de Jaime; y aquella en la que desemboca el mismo Jaime, de compromiso en la lucha obrera al lado de los oprimidos. Ha nacido un nuevo tipo de sacerdote, tanto en Chile como en el resto de América Latina. Un sacerdote que ya no es el "padre", sino el "compañero", trabajador entre los trabajadores, militante sindical y político.

CON EL PUEBLO

P.H. Podrías medir la importancia política de esta tercera corriente?

G.A. Ha sido muy importante. Para comprenderla es necesario situarse en las condiciones que existían cuando llegó al Gobierno la Unidad Popular: Allende quería el Socialismo, y para ello se apoyaba en los partidos de izquierda y marxistas tradicionales, y sobre nuevos partidos, cuyo origen era predominantemente cristiano (fracciones escindidas de la Democracia Cristiana). La ideología de la DC era la "doctrina social" de la Iglesia, que se presenta como una tercera vía entre capitalismo y socialismo.

Esta nueva corriente cristiana rechaza esta posición reformista, que a sí misma se autocalifica de Evangélica, y acepta el análisis marxista. De esta forma socavaba a la ideología centrista, y favorecía la agudización del enfrentamiento al que antes he aludido. Al denunciar la utilización que la ideología de colaboración de clases hacía de la fe, desmantelaba la eficacia de la ideología dominante, según la cual la lucha de clases, por alimentarse en el odio y desembocar en la violencia, era incompatible con el Evangelio. De esta forma también ha contribuído

fuertemente a reiterar el capitalismo, en su hipótesis reformista, su justificación ideológica. En este sentido, al capitalismo chileno no le queda más que la ideología integrista -que no había utilizado hasta entonces- basada en la idea de patria, familia, etc..., ideología de las dictaduras de derecha de tipo brasileño y paraguayo.

P.H. En estas condiciones, cómo ha intentado la burguesía reformista defenderse de vosotros, a través del aparato de la Iglesia?

G.A. En primer lugar, atacando lo que llamamos "teología de la liberación", corriente de pensamiento que caaracteriza a los cristianos revolucionarios de América Latina. Esta corriente de pensamiento está animada por teólogos muy importantes del continente sur y ejerce una atracción muy fuerte sobre los obreros jóvenes y las organizaciones campesinas. Prácticamente todo el dinamismo de los grupos cristianos latino-americanos está de este lado. En este frente, la táctica de la burguesía, a través del aparato de la Iglesia, trata de desprestigiar la teología de la liberación, dando abundantes medios materiales y financieros a centros de estudios que se califican de "científicos" y que pretenden "conocer el marxismo", centros que tienen como finalidad demostrar que esta teología no es intelectualmente seria.

Nuestras relaciones con la jerarquía chilena han sido muy difíciles, aunque nunca hemos llegado a una ruptura, por un lado a causa de nuestro realismo político, y por otro porque muchos de nosotros, aunque muy comprometidos políticamente, permanecíamos unidos teológicamente a la institución. Conviene tener en cuenta que nuestro "encuentro de cristianos por el socialismo", celebrado en Santiago en abril de 1972, ha tenido un amplio eco, incluso en el mundo entero. Cierto que en otros países de América Latina (Perú, Argentina...) y de Europa Occidental, ya existían grupos o movimientos similares antes que el nuestro. Pero el alcance de el nuestro, su significación histórica eran mayores, ya que en Chile existía un proceso revolucionario en marcha. El socialismo no era allí una simple palabra.

P.H. Cuáles fueron las reacciones de los diferentes medios cristianos ante el golpe?

G.A. La reacción de la que más se ha hablado ha sido la del Cardenal de Santiago, Silva Henríquez. Es preciso decir que el Cardenal no es representativo del conjunto de los obispos. Estos, en su mayor parte, se situan más a la derecha que él. Ha tenido que esperar tres años para llegar a ser presidente de la Conferencia Episcopal Chilena. Bajo el Gobierno de Allende no tomó una actutud de oposición, siguiendo en esto el principio que ahora acaba de reafirmar:

"La Iglesia acepta y sirve el Gobierno que el pueblo se da". Incluso ha hecho declaraciones en favor de una solución "socialista-democrática".

Justamente poco antes del golpe, su "socialismo-democrático" le empujó a tomar la iniciativa de propugnar el diálogo entre la izquierda y la DC y a proponer una solución centrista que no estaba muy lejana de la misma que buscaban ciertos sectores de la Unidad Popular (PC, Partido Radical y MOC, - fracción de derecha del MAPU dirigida por Gazmuri).

EL CARDENAL

Sabes bien que ya desde 1970, en el seno mismo de la UPE se mezclaban dos estrategias opuestas en tre sí. Una buscaba el establecimiento, por vías legales, de una Democracia avanzada, por medio de una acción anti-imperialista, anti-feudal, y anti-monopólica, asegurando así las condiciones favorables para una ulterior lucha por el socialismo. La otra, propugnaba una revolución socialista inmediata, un único proceso ya anti-capitalista, y siempre bajo la dirección del proletariado. El Carenal, con su forma de actuar, favorecía a la priemra estrategia que, según mi opinión, en el nuevo contexto, era un callejón sin salida. El Cardenal estuvo siempre cercano al demócrata-cristiano Tomic.

Posición llena de contradicciones, de las que ahora está sufriendo las consecuencias.

Las deckaraciones que ha hecho después del golpe, no tienen coherencia ya que favorecen a una

creciente legitimación de la Junta Militar. Mientras que en su primera declaración (censurada por la Junta) pedía que fuese honrado el recuerdo de Allende, que fuesen respetados los derechos adquiridos por los trabajadores y por los campesinos, y que se llegase cuanto antes a un régimen democrático, en la segunda, firmada por él y por el Episcopado, ya no se decía nada de Allende y se insistía en la inevitable colaboración. Cuando la Junta quiso un "Te Deum" con ocasión de la Fiesta Nacional, el Cardcenal se opuso: habían demasiados muertos, dijo. Después de varias negociaciones, la Junta consiguió "plegarias por la Paz", pero no en la Catedral. En este momento, la tensión era muy fuerte entre el Cardenal y la Junta, y esto se sabía en Chile.

Cuando el Papa, en una alocución pronunciada el 7 de octubre, hizo alusión a las " tristes noticias sobre la represión violenta en Chile", la Junta reaccionó violentamente publicando un comunicado en el que se decía que el Papa estaba mal informado, ya que era informado por el comunismo internacional. Contrariamente a lo que se ha dicho, el Cardenal nada tuvo que ver con este comunicado. Todo lo contrario, antes de recibir a la Junta dos días después, expresó su satisfacción por las palabras del Papa, ya que éstas le daban un margen de maniobra que él necesitaba para negociar con la Junta sobre los prisioneros y exiliados. En realidad los sacerdotes ayudaron mucho a los exiliados prisioneros, escondiendo a los que eran buscados, y aceptando así un riesgo que, por otra parte, no era sino un deber elemental.

LA JUNTA LEGITIMADA

Y ahora llegamos a lo que constituye el fondo de la actitud del Cardenal, y también al grave peligro que representa, peligro que amenaza a la Iglesia en general, en este tipo de situaciones: para poder ayudar a los que la Junta arrestaba y perseguía, para hacer una caridad individual, ha permitido cosas mucho más graves: ha dado derecho de entrada a la ideología de la Junta, y está a punto de legitimarla. En medio de estas contradicciones, el Cardenal llega incluso a colocar en un mismo plano a los dos Gobiernos: al de Allende y al dee los fascistas. La Junta, ha sido acaso elegida por el pueblo?

Estas contradicciones y sus consecuencias se explican, a fin de cuentas, por una cierta ideología subyacente, y que es menester denunciar: el apoliticismo. El Cardenal nunca cejaba de decirnos a nosotros sacerdotes (a diferencia de los laicos) que debíamos permanecer fuera de la política, ya que la misión de la Iglesia era religiosa. Y nosotros no cesábamos de responderle que la abstención suponía siempre colaborar con el Régimen en el poder, al menos con todo régimen establecido que no sea el de las masas populares en estado permanente de movilización y de ejercicio del poder, con todo régimen en el que el pueblo se halle sometido a los intereses de las clases dominantes y de los aparatos de estado. Su problema personal puede resumirse en una sola frase: odiado por la derecha, quisiera que se le aceptase como Cardenal, como si nada hubiera pasado...

P.H. Y los otros sectores cristianos?

G.A. La mayoría del episcopado es favorable a la Junta, y la mayoría de los cristianos hoy está muy contenta. Precisamente por esto la izquierda chilena prefiere realmente que el Cardenal sea Silva Henríquez más que otro obispo que la Junta desea colocar en su lugar.

Por lo que se refiere a nosotros, ya lo ves! Yo me encuentro aquí. Muchos sacerdotes han sido fusilados, otros están detenidos o han desaparecido. Sin embargo, la mayoría de los sacerdotes de nuestra corriente se encuentran libres, precisamente por ser sacerdotes. Hace tres semanas, 65 sacerdotes extranjeros (la mitad de los sacerdotes en Chile son extranjeros) habían sido ya expulsados, sin contar a las religiosas. No puede hablarse de la destrucción de nuestra corriente, que se ha beneficiado mucho de la solidaridad cristiana. Se encuentra muy vigilada y se la impide actuar en este momento. Pero muy pronto va a pasar a la contra-ofensiva, criticando fuertemente al fascismo de la Junta, y denunciando a los cristianos cómplices de ellà. Por desgracia hay que decir también que los otros componentes del Movimiento Popular no se han beneficiado del mismo apoyo; los sacerdotes

están todavía en una situación privilegiada en relación a los dirigentes y a los militantes obreros y campesinos.

P.H. Qué deben hacer los cristianos que están a vuestro lado?

G.A. Es necesario desarrollar por todas partes la corriente de "cristianos por el socialismo". Cada día, en realidad, tiene más fuerza : se ha visto recientemente en Bolonia (Italia), Avila (España) y Quebec (Canadá).

Hace falta crear aquí, en las Iglesias europeas, una relación de fuerzas que nos sea favorable. Lo que ha ocurrido en Chile puede ayudar mucho : allí el marxismo y cierto cristianismo comenzaban a fecundarse mútuamente, cosa que ofrece nuevas dimensiones al Movimiento Popular. Y cuando se ve cómo puede actuar la brutalidad fascista, y cómo se transforma en una amenaza por todos sitios, es necesario interpelar a la Iglesia : por su silencio y su apoliticismo aparente, contribuye al peligro de una segunda extensión del fascismo en el mundo, no ya a partir de Hitler, sino a partir de lo que hoy representa Brasil.

Es menester también ayudar a Chile de forma concreta y eficaz : utilizando, por ejemplo, las contradicciones que existen en el seno de la democracia cristiana europea. En Italia, esta acción ha impedido que el Gobierno reconozca a la Junta; ejerciendo una presión fuerte en Europa, es necesario conseguir que no se conceda ninguna ayuda económica al fascismo. Confiamos mucho en la clase obrera y en sus acciones tales como las que han llevado a cabo los obreros portuarios del Havre durante el año pasado.

NO HO DUBTEU NI UN SEGON MES !!!!

SUBSCRIVIU-VOS A "PAX"

I RES MES !!!!

MEMORIAL JOAN XXIII 1974

El "MEMORIAL JOAN XXIII" fou atorgat:

el 1967 a Luciano Pereña,
el 1968 a Santiago Genovés,
el 1969 a Helder Cámara,
el 1970 a Pepe Beúnza,
el 1972 a José M.ª de Llanos,
i el 1973 a Lluís M. Xirinacs.

PAX CHRISTI

Moviment Internacional per la Pau

LLUIS M. XIRINACS i DAMIANS

MEMORIAL JOAN XXIII 1973

per la seva acció de no-violència activa en favor de la Pau

Barcelona, 11 abril 1974

LA SENYERA DE LA PAU

Jo sóc un fill del poble,
triat avui pel poble per sostenir alta la combatent senyera de la Pau.

He lluitat en mig de tots vosaltres.
Estem lluitant junts per aconseguir la Pau.
Un altre mantenia la senyera,
mentre jo, com tants i tants,
seguia al banderer tot brandant l'arma per la Pau.
Avui em dieu que canviï l'arma per la senyera.
Ho faig amb recança.
És la lluita directa el que obre el camí de la senyera.
La senyera és com una victòria abans la victòria.
És un luxe distreure un home de la lluita directa, ocupant-li les mans en sostenir un signe destinat a la victòria.
És un luxe donar premis quan la batalla encara està indecisa.
És un luxe fer festa quan hi ha tants motius de dol.
Encara està molt lluny la victòria de la pau sobre la guerra.

No és un premi el què avui em concediu.
Jo només l'acceptaré si me'l doneu com el signe d'una conjura col-lectiva.
És el document d'un vot del poble per aconseguir la pau.
I me'n feu dipositari perquè us el recordi i certament us el recordaré amb fets.
Però us he de menester a tots vosaltres per defensar-lo.

El compromís d'aquest pacte diu així:
"Lluitarem amb tota la nostra fúria per la victòria de la pau.
La victòria de la pau no serà victòria nostra, sinó un embat encès i joiós entre el homes, entre les nacions i les races.
On no hi hagi ni vencedors ni vençuts,
ni explotadors ni explotats,
ni homes cultes ni ignorants,
ni sants ni pecadors.
Sabem que la construcció i el manteniment de l'embat de la pau,
ens demana una guerra perpètua,
contra el fort, mentre siguem febles
i contra nosaltres mateixos quan siguem forts."

Amb aquesta condició accepto la senyera de la pau.

Abril 1974

Lluis M. Xirinacs i Damians

"L'EQUIP O.C." INFORMA:

PROPOSTA PER A LA CREACIÓ D'UN "VOLUNTARIAT PER AL DESENVOLUPAMENT" DEPENENT DEL MINISTERI DE TREBALL

BASES:

1) El Voluntariat per el Desenvolupament, tindria per objecte encarrilar l'impuls generós dels joves que desitgin consagrar una part de la seva vida al servei dels altres amb tasques per a les que, per llur naturalesa, sigui difícil de reclutar personal en el mercat del treball i de remunerar-lo degudament.

2) El Ministeri de Treball, sense deixar de controlar i d'estimular les activitats del nou servei, procuraria deixar als voluntaris un cert grau d'autonomia i de possibilitats d'iniciativa, ja que es tracta sobre tot d'obrir un camí a la inquietud creadora d'uns joves que desitgen trobar fórmules de renovació i progrés social sense trencar violentment amb el món que no els satisfà.

3) Els Voluntaris per el Desenvolupament podran consagrar-se a les següents tasques:

   -Treballs socials (alfabetització, animació rural, escoles o biblioteques de barri o de poblets, ajuda familiar...)
   -Socorrisme (socors en carretera, hospitals, ajuda en cas de catàstrofes...)
   -Treballs agrícoles (treballs estacionals, sempre que amb això no s'agreugi la manca de treball, repoblació forestal...)
   -Construcció (vivendes, clavagueres, etz., per les poblacions més pobres.)
   -Serveis per la Pau (ajuda a refugiats d'altres països en territori espanyol; missions en zones de tensió mundial sota control d'organismes internacionals.)
   -Ajuda al Tercer Món (qualsevol de les tasques anteriors en països subdesenvolupats.)

4) Per a totes aquelles activitats dels Voluntaris que tinguessin lloc fora de les fronteres nacionals, el Voluntariat per al Desenvolupament demanarà l'assessorament del "Programa de Voluntaris de les Nacions Unides", creat per l'Assemblea General 1'1 de gener de 1971, i col.laborarà estretament amb l'esmentat programa.

5) Podran sol.licitar l'ingrés en el Voluntariat per al Desenvolupament tots els espanyols d'un i d'altre sexe, des de l'edat de 18 anys, sempre que reuneixin les condicions de salut i altres que s'assenyalen per aquest efecte.

6) El temps mínim de permanència en el Voluntariat serà d'un any.

7) Els Voluntaris o Voluntàries que romanguessin movilitzats més de dos anys quedarien exempts respectivament del Servei Militar i del Servei Social Femení, sempre que no l'hagin realitzat anteriorment.

OBSERVACIONS

La institució del Voluntariat per al Desenvolupament, no seria un element estrany o discordant en el nostre Ordenament Jurídic, sinó que existeixen ja diverses indicacions o miraments en aquest sentit. Assenyalem els fets següents:

- Ja a l'any 1942, 1945 i 1946 es dictaren disposicions per les quals s'excloïen a certs miners del Servei Militar, per considerar el Govern que el seu treball a les mines resultava d'un interès públic més gran, que el seu servei en l'Exèrcit.

- Segons l'article 61 de la Llei del Servei Militar i el 532 del seu Reglament, poden concedir-se exempcions al Servei Militar actiu "Als que el Govern alliberi per raons evidents d'interès nacional".

- El conveni Franco-espanyol de doble nacionalitat del 9 d'abril de 1969 (B.O. de 1'1 d'agost de 1970) disposa a l'article 2: "Els doblenacionals que resideixin en un o altre dels dos Estats estan obligats a acomplir el Servei Nacional o Militar actiu a l'Estat en el qual hagin viscut més temps durant els dotze mesos anteriors a la data en que acompleixin l'edat de divuit anys". (Cal observar les paraules "Servei Nacional o Militar").

- Segons una notícia de premsa tramesa per Logos el 14-7-73, un portantveu de l'Alt Estat Major del Ministeri de l'Exèrcit, manifestà que "S'han produït ja alguns casos de joves espanyols en edat militar als quals s'ha permès canviar el seu servei a l'Exèrcit pel denominat "Servei Nacional". Aquest consisteix - continua la notícia- en el desenvolupament dels diferents treballs de caràcter social, com l'ensenyament i d'altres, a portar a terme no solament a Espanya, sinó també en països d'Hispanoamèrica".

- La Llei sobre negació a l'acompliment del Servei Militar (B.O. 20-12-73) disposa que "L'espanyol que (...) refusés expressament i sense causa legal acomplir el Servei Militar serà castigat..." Segons interpretació autèntica de la ponència que va preparar el projecte, responent a una pregunta del Procurador Sr. Escudero, les paraules "Sense causa legal" deixen oberta la possibilitat de que en el seu dia s'estableixin noves causes legals, encara inexistents avui, per a negar-se a acomplir el Servei Militar.

- En el pla internacional, el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament, creat a l'any 1971, podria servir d'enquadrament als Voluntaris espanyols. També convindria establir contacte amb la Secretaria Internacional per al Servei Voluntari (SISV), amb seu al 10-12 Chemin de Surville, 1213 Genève-Petit Lancy (Suïsse), organització governamental amb 55 països membres, en la qual Espanya hauria d'ingressar.

- En el pla eclesiàstic, el Voluntariat per al Desenvolupament tindria l'avantatge d'ajudar a resoldre el problema de la incòmode situació del clergat davant al Servei Militar. Els eclesiàstics joves, responent a un corrent general de renovació de l'esperit religiós, se senten molests de gaudir del privilegi d'exempció del Servei Militar; però tampoc volgueren agafar les armes, doncs a això s'hi oposava la seva concepció de l'esperit evangèlic. El Voluntariat els permetria servir a la societat d'una manera positiva i els ajudaria a la seva formació, sense gaudir de cap privilegi.

Qui estigui interessat per aquesta crida concreta i tant de bo acceptada pel Govern com a una realitat propera, pot adreçar-se per a signar el seu assentiment:

al barcelonès:

Equip O.C.
Llúria, 7, primera planta
Barcelona - 10

a les altres comarques:

adreceu-vos als responsables comarcals de la Biblioteca Col.lectiva ambulant.

INFORMACIONS ARREL DE LA TROBADA DE BATET

- CONCILI DE JOVES A TAIZÉ

Un company va proposar, referent al Concili de Joves que comença aquest estiu que ve a TAIZÉ, de fer un EQUIP D'ACOLLIDA EN CATALÀ, degut a la nombrosa assistència de gent dels Països Catalans.
La proposta queda en peu. Esperem que algú l'accepti. Podeu posar-vos en contacte amb nosaltres.

Anada al Concili.- Organitzem un o més autocars (depent de la gent) per anar a l 'obertura del Concili. Els dies són:

-marxar d'aquí el dia 28 d'agost a la nit
-tornar el dia 3 de setembre a la nit o bé el dia 4 al matí

El preu encara no se sap, però esperem que ens resulti a tots el màxim de bé.

- TROBADA INTERNACIONAL D'ESTIU

Una trobada de 15 dies de durada (tot i que estarà oberta a tothom i pels dies que vulgui restar-hi), amb jovent de diferents països, on hi tenim contactes, arrel de les nostres trobades. Suposem assistència de França, Itàlia, Suïssa i possiblement d'Holanda.
El lloc és a la Comarca de la Garrotxa i els dies són:

- la 4ª setmana de juliol i la 1ª d'agost.

Els interessats en aquesta convivència internacional, podeu adreçar-vos des d'ara a MERCÈ COLOM / C/ GALLISSA s/n / VIC (Comarca d'Osona)/ tel. 889.36.72

- TROBADA

Es pensa fer una altra trobada (la propera) a començaments de juliol. Si aquesta possibilitat es convertneix en realitat, ja us informarem personalment.

INFORMACIÓ DE CARA ALS BARCELONINS

De l'1 al 10 de juliol, vindran a Barcelona uns 10 o 12 joves holandesos.
El seu objectiu és: tenir contacte amb obrers, estudiants, assossiacions culturals, religioses, de barris,... en fi , els interessa tenir contactes amb gent que visquin d'aprop les realitats del nostre País Català.
La crida que us fem des d+aquesta secció "Infor-Pax" és: Quí de vosaltres esteu interessat a tenir alguns d'aquests holandesos allotjat o bé pot tenir-los a menjar a casa vostra?
Dirigiu-vos a la TERESA ROMEU / tel. 249.22.24

UNIVERSITAT DE LA PAU

fundada per Dominique Pire
Premi Nòbel de la Pau - Bèlgica

sessions internacionals d'estiu

+ del 13 al 26 de juliol
+ del 1 al 14 d'agost

Dues setmanes de informació i de reflexió, de debats, de traballs en equip i de vida en comú. Dins d'una òptica de recerca de la veritat i de respecte a la persona.

Amb homes i dones de tots els països, cultures, opcions filosòfiques i polítiques, i amb la col.laboració d'especialistes de tendències diferentes sobre els problemes d'avui, relatius a la pau i al diàleg.

Els obstàcles psicològics a la comprensió mutua, conflictes i diàleg, la defensa dels drets de l'home, la importància de les estructures polítiques, socials i econòmiques, la no-violència, mite o camí de la pau? El Tercer Món front als països industrialitzats. Informació, concientització i educació per la pau; la discriminació, els prejudicis, racisme, xenofòbia; la formació d'una opinió pública amb idees clares i activa.

Traducció simultània a 5 llengües (francès, anglès, alemany, castellà, portuguès, italià, etc.).
Edat, de 20 a 40 anys.
Preu de la inscripció: 2.500 F.B. (inclosa la participació a les activitats i el curs, menjar i allotjament).
Inscripcions: - Université de la Paix.
3, Rue de la Paix - 5201 TIHANGE (Belgique).
telf.: 085-14881 6 a
- Roser Serra
Telf.: 221 36 22

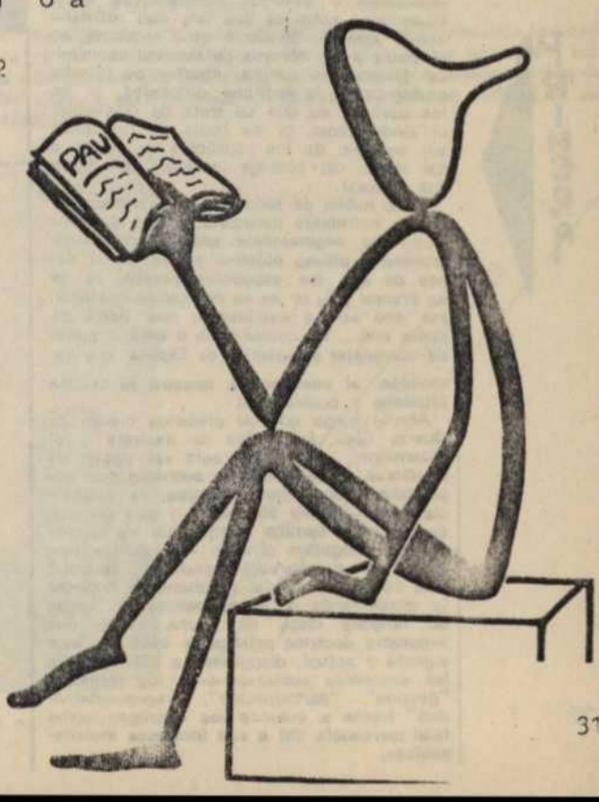

RETALLANT

LES ULTRADRETES

Creiem necessari dedicar aquesta secció "Retallant" a uns quants "retalls" de les declaracions de les ultradretes espanyoles, referents a la"suposada obertura" del Govern Arias. Volem també cridar la atenció sobre el nombre i noms dels assistents al miting que el senyor Blas Piñar va muntar a "Fuerza Nueva" (revista de les ultra-dretes): anem coneixent el component ideològic de les "altes personalitats" civils i militars, en funcions o retirades. Quan es poden arribar a dir tantes bestieses seguides, s'és capaç també d'arribar a extrems inimaginables.

Coneixem, doncs, amb aquests retalls, alguns membres de les "altes personalitats"...

"LA VANGUARDIA" → MARTES, 30 ABRIL DE 1974

Dos declaraciones políticas

Señor Girón de Velasco: «*Se pretende que los españoles pierdan la fe en Franco*»

Madrid 29. — El diario «Arriba» publica en su número del domingo un artículo del ex ministro José Antonio Girón de Velasco bajo el epígrafe «Declaración política de José Antonio Girón».

Con el titular a toda plana «Se pretende que los españoles pierdan la fe en Franco y la fe en su revolución nacional», «Arriba» abre también sus páginas de tipografía y remite luego a las páginas dos y tres, donde publica íntegra esta declaración política.

La declaración del señor Girón afirma, en primer lugar, que «vivimos tiempos difíciles. Pero no seremos derrotados por la confusión». En su opinión, esta confusión, orquestada de fuera y dentro de España viene acompañada del desorden, la corrupción, el egoísmo, la insolaridad y el resentimiento. Añade que los falsos liberales, apoyados por los responsables de los medios de comunicación social, pretenden la proclamación de unas formalidades para conseguir el poder: «técnica disgregadora y corruptora —dice—, de sectas que tanto daño causaron a España».

Como prueba de la situación que describe el señor Girón aduce que «ya es fácil encontrar en los quioscos, con las debidas autorizaciones oficiales, periódicos extranjeros donde se ridiculiza la figura insigne y respetable de Francisco Franco, o donde se ofende al Régimen del 18 de Julio de 1936, o donde se trata de establecer homologaciones o sistemas comparativos entre situaciones políticas que nos son resueltamente ajenas». Mientras que, según él, no se habla a los obreros de libertad económica libertad de cultura, libertad de mandar o derecho a la legítima propiedad, ni se les advierte de que se trata de desmontar el sindicalismo, ni se habla de los niños sin escuela, de los españoles sin hogar o del drama del peonaje irredento que tiene que emigrar.

El no hablar de todo ello y la entrada de prensa extranjera partidista, según el señor Girón «es, seguramente, una maniobra cuyo primero y último objetivo reside, en el deseo de que los españoles pierdan la fe en Franco y la fe en su revolución nacional. Por esto se ha establecido una tierra de nadie que... ha conquistado o está a punto de conquistar el enemigo de España que es, también, el enemigo de nuestra revolución cristiana y occidental.»

Afirma luego que se pretende olvidar la Guerra Civil, los miles de muertos y el Alzamiento, cuyo norte será «el deseo de equilibrar de tal forma la sociedad que imposibilitásemos, para siempre, la existencia de una clase dominante y otra dominada», dice. A cambio afirma que los enemigos del Régimen ofrecen «las sucias monedas de una baratija falsamente liberal».

El señor Girón, que proclama no conocer la componenda ni haber participado jamás en ninguna clase de pacto, añade que ««nuestra doctrina política es cada día más vigente y actual, dispuestos a explicarles a los españoles auténticamente los términos "gestión", "participación", "representatividad" frente a quienes los esgrimen como fácil mercancía útil a sus intereses inconfesables».

Añade que «las instituciones de nada valen si no cuentan con el apoyo y la fe de la base política política. Por eso, el primer empeño de los sectarios introducidos en el Régimen fue, es y será, demostrar nuestra ancha y generosa base política», entre los que se cuentan, según el señor Girón, falsos liberales infiltrados en la Administración o en las esferas del Poder cuyo objeto es «la liquidación en almoneda del Régimen de Francisco Franco», dice. En este sentido, afirma que «a José Antonio se le quiere secuestrar ideológicamente; se le proscribe; pero, en cambio, se tiene toda clase de liberalidades administrativas y de licencias para que circule el pensamiento marxista o el pensamiento de los enemigos la base política. Por eso el primer empeño de los sectarios introducidos en el de la eterna metafísica de España».

Después de agregar que «queremos devolver al hombre a su auténtico destino salvar a la Patria de la confusión, del odio dentro del marco armonioso de España y y de los enfrentamientos desoladores» el señor Girón expresa su confianza en un desarrollo social, una cultura patrimonio de todos, unos sindicatos fuertes y solidarios y una España vertebrada bajo la tutela de las fuerzas Armadas, con el entendimiento del pueblo. «No excluyo a nadie —añade—, ni alto ni bajo ni pequeño ni grande, ni vencedor ni vencido». — Europa Press.

PRIMERA

SEGONA

Señor García Rebull

Madrid, 29. — «Nuevo Diario» publicó el domingo en su suplemento semanal unas declaraciones exclusivas del teniente general y consejero nacional del Movimiento, don Tomás García Rebull, en una entrevista firmada por el señor López Castillo. El señor García Rebull comienza afirmando «que en el Ejército nunca se puede hacer política: «El militar tiene una forma de ser, de estar y de obrar que le diferencia de los demás. En nosotros predomina el sentido espiritual; tal vez por esa acusada disciplina que llevamos».

«Como falangista no admito asociaciones de ninguna clase pues las asociaciones son un mal peligroso, para toda la sociedad». «Yo no he estado fuera de España mucho. Pero por lo que he visto y por lo que leo en los periódicos, en esos países existen unas diferenciaciones sociales escandalosas. Dicen: es un país liberal... pero, ¿con quién juegan los liberales? Con el capital».

«Entonces a usted le estará sentando muy mal todo cuando se habla sobre el asociacionismo», le pregunta entonces el periodista.

Y don Tomás García Rebull responde: «Claro, claro. A mí me repele. Lo dije en el Consejo Nacional». Más adelante asegura que no cree que el tema llegue a prosperar en dicho alto organismo y que si el presidente Arias lo consigue y acierta, «por mí, encantado», pues «a lo mejor el que está en el error soy yo».

«La clave del 36 fue esa: el número de partidos que había. Porque las asociaciones derivan inevitablemente en partidos políticos. Y los partidos, para mí, son el odio del pueblo, y los políticos, sus vampiros (...) La mayoría (de los españoles) no comulga con nada. Porque no tienen fe en los elementos políticos. Yo he visto tanto en la vida... que debe haber una cabeza, como la de Franco, una fórmula».

A continuación señala que ello no debe serlo nunca el Ejército y que, en cambio, «el Consejo del Reino, por ejemplo. Eso, bien elegido y prestigiado. Porque ¿quiénes son los dirigentes? una minoría. Y desgraciadamente cuando los oyes hablar... Yo no creo en la democracia. A mayor democracia, más nepotismo, más clanes de amigos. Y lo digo por mi experiencia. Creí, eso sí, en el espíritu de José Antonio. No le conocí mucho, pero convencía siempre».

Preguntado sobre el momento en que se hizo político, responde: «No, yo militar. Siempre. Lo de político ha sido una cosa que me ha venido cuando no creo en la política, aunque siempre he tenido una gran inquietud por lo social, fruto de mi convivencia con los soldados». Acerca de su función en las Cortes: «De servicio nada más. Me eligieron para evitarse jaleos entre unos y otros. Cuando me propusieron por primera vez les dije: votad a cualquiera menos a mí. Y ahora me han nombrado presidente de la Asociación de Amigos de Tarragona, sin desearlo ni nada. Y ya les he dicho: dentro de dos meses lo abandono».

En otro punto de la entrevista señala el señor García Rebull que no tiene fe en las Cortes: «Comprendo que son necesarias. Que a veces son eficaces. Pero como siempre he considerado el mando, creo que se debe consultar. No decidir por el número de votos».

Después manifiesta que, en el alto organismo legislativo, «cuando desconozco el tema voto a favor de la mayoría. Otras veces convencido, ¿no? Ahora, muchas veces voto "no" aún a sabiendas de que mi voto no sirve para nada, y cuando estoy convencido de que aquello que se está sometiendo no es beneficioso para los intereses de la nación».

A continuación sostiene que ve a la E.T.A. con muy malos ojos y que, tras el asesinato del almirante Carrero «yo estoy convencido de que fueron elementos de la ETA, pero la masonería por medio».

Sobre el Consejo de Guerra de Burgos dice el entonces capitán general de aquella región militar: «Me encontré con aquello sin comerlo ni beberlo, porque no podía variarlo, y lo tuve que pechar. Llegó una sentencia en unos días de escándalo mundial, y yo no podía dar pie a que el escándalo continuase. Y en el caso de que hubiese encontrado en la sentencia alguna cuestión de la que pudiese discrepar, no habría cambiado de actitud. Prefería solidarizarme para que no tuviéramos que ver sangre en el proceso. Porque si yo disentía, ¿qué ocurriría en la vista en Madrid? Ya digo: aún en el caso de que no hubiera encontrado la sentencia correcta, la habría aprobado (...). Cumplí con mi deber. Ante todo, España». — Europa Press.

RETALLANT

EN LA EDITORIAL DE «FUERZA NUEVA»

BLAS PIÑAR MONTO SU MITIN

ENTRE OTRAS COSAS, DIJO QUE, PESE A QUIEN PESE, LA GUERRA NO HA TERMINADO

CRONICA DE MADRID

(De nuestro redactor, Ramón Pl.) — Ayer se cumplió el medio año de la muerte del almirante Carrero Blanco, y hubo eco en algún grupo político madrileño de la efeméride. Tal vez no merecía el acto que tuvo lugar en la sede de la Fuerza Nueva la dignidad de una crónica, pero me parece expresivo el modo de sentir de uno de los grupos políticos más activos del «establishment» lo ocurrido anoche en el acto de presentación de un libro titulado «Juan de la Cosa», en donde se recogen algunos escritos del asesinado almirante. Esta crónica, pues, quiere ser la descripción de lo acontecido en el ala extrema de los sedicentes ortodoxos del sistema nacido como consecuencia de la guerra de 1936 a 1939.

ASISTENTS

El planteamiento del acto era el siguiente: se presentaba el libro, y pronunciarían palabras el jesuita padre Javier de Santiago, que dicen que fue confesor del almirante; el ex ministro don Julio Rodríguez (ya saben, el intento de la «termocefalia»), y don Blas Piñar. Asistiría, y firmaría ejemplares la viuda de Carrero Blanco. Y, en efecto, todo esto ocurrió. Y asistieron, además, los ex ministros señores Fernández-Cuesta, López-Rodó, García-Ramal y Oriol y Urquijo, además de varios generales, como los señores García Rebull y Cano Portal. Hubo también otros miembros de la situación, como el señor García Carrés o el consejero nacional por Lérida, señor Gías Jové, o el ex delegado de Deportes, señor Elola, o el ex vicesecretario general del Movimiento, señor Valdés Larrañaga. En total —aunque los cálculos en estas cosas suelen ser bastante difíciles— asistieron unas setecientas u ochocientas personas, en su mayoría de alguna edad. Había algunas decenas de jóvenes muchachos y muchachas ataviados con una camisa azul y una boina roja prendida de la hombrera izquierda. En la mesa presidencial se sentaban a la derecha del señor Piñar la viuda de Carrero Blanco y el señor Ortuño, presidente del Consejo de Administración de Fuerza Nueva, S. A., a su izquierda ocupaban sus lugares el ex ministro Rodríguez Martínez y el padre Javier de Santiago. En lugar visible, una corona de laurel enmarcaba una fotografía del fallecido almirante, y al otro lado de la mesa presidencial había una talla de San Miguel Arcángel, balanceando al dragón infernal.

Un joven de los de la camisa azul leyó algunos telegramas de adhesión al acto, entre los que destacó el de doña Pilar Careaga, alcaldesa de Bilbao.

El ex ministro don Julio Rodríguez estuvo poético. Tras afirmar que él es un científico (en efecto, es catedrático de Cristalografía, Mineralogía y Mineralotecnia), dijo que había aparecido en el mundo de la política «de la mano de Luis Carrero Blanco», y dijo también que «la política siempre me había producido aversión, salvo con el almirante Carrero Blanco». Sus palabras de elogio al desaparecido presidente del Gobierno fueron rotundas, y afirmó que «yo estaré en cualquier acto donde se honre a Carrero Blanco, porque yo no soy "ex ministro", sino "ministro del almirante Luis Carrero Blanco"».

Por último habló don Blas. Su discurso, de imposible reproducción aquí aunque sólo sea por razón de espacio, ocupó casi una hora y media, y fue arrebatado, apasionado, interrumpido por frecuentes ovaciones y gritos de asentimiento. Hacía un calor sofocante en la sede de Fuerza Nueva y el consejero nacional señor Piñar sudaba copiosamente.

Se refirió al «espíritu del 12 de febrero», y dijo que él todavía no sabe si es o no ortodoxo respecto del 18 de Julio, pero que tiene seguridad, en cambio, de que el «espíritu del 17 de diciembre (se refería a la manifestación del 17 de diciembre de 1970, cuando el proceso de Burgos) no fue uña contemplación echa con ojos gubernativos, sino un clamor manifestado en las plazas mayores de todas las ciudades y pueblos de España».

Glosó el señor Piñar el libro que Fuerza Nueva presentaba esa noche, y dijo que ahí estaba la doctrina política del almirante, y que no había que contentarse pidiendo la extradición y el castigo de los culpables del crimen, sino «encontrar la doctrina que le valió la muerte. Demostrar al mundo que estas ideas están vigentes», ideas por las que había que saber morir, y por las que recientemente habían muerto inspectores y comisarios de Policía, taxistas, etcétera. «Esto es una prueba de que la guerra, señores, pese a quien pese, no ha terminado». (Aquí se produjo la más grande ovación de la noche.)

Fiel a la monarquía del 18 de Julio

El señor Piñar aprovechó las ideas expuestas en el libro por el almirante para hacer notar su coincidencia con él en lo tocante a las relaciones Iglesia-Estado (aquí atacó a monseñor Añoveros, atacó la actitud de la democracia italiana en relación con el tema del divorcio y atacó la actitud de algunos jerarcas de la Iglesia que habían recibido en sus despachos privados a divorciadas y mujeres de costumbres licenciosas). Hizo notar también su coincidencia con el almirante sobre la «Ostpolitik» española —en contra, naturalmente—, y dijo de Willy Brandt que «al fin se ha demostrado que no era más que un vil traidorzuelo». También afirmó que sus ideas y las del almirante sobre la «instauración» de una monarquía nueva nacida en don Juan Carlos son las mismas, e hizo notar cómo en el discurso del 12 de febrero se habló, en cambio, de «reinstauración».

Politización del Ejército

En su largo discurso, el señor Piñar defendió la politización del Ejército, para que no sea «un garrote neutro, que lo mismo sirve para el bien para el mal». Defendió ardorosamente el salazarismo, pero atacando a Caetano por su debilidad, y afirmando que los principios del Movimiento «son permanentes e inalterables porque son la verdad que el pueblo español ha decantado en el curso de su historia».

Terminó su vibrante alocución afirmando que él enarbolaba la bandera que Carrero ya no podía enarbolar, y convocando a sus oyentes a luchar frente a las «calumnias que nos designan como grupos inquisitoriales de la extrema derecha», y adhiriéndose al «gironazo», aunque calificó al señor Girón de «tardío».

La foto de archivo nos muestra a Blas Piñar en un acto político anterior

Tele/eXpres, 21 de mayo 1974 — 13

RETALLANT

Com a resposta, dues actituds :

(2)

DEL ALFILER AL ELEFANTE

MIENTRAS en Madrid, el señor Blas Piñar acusaba a Caetano de formar parte de un Gobierno «dispuesto a entenderse con el enemigo» y de paso lanzaba la indirecta de que «siempre habrá un general viejo y con monóculo que se niegue a dar la vida por la patria», el general viejo y con monóculo portugués enviaba al exilio a Caetano y Americo Thomas, como una prueba más de la impresionante inteligencia con la que se están comportando los responsable del cambio de rumbo político del Portugal actual. Afortunadamente en Portugal ha habido más de un general, con o sin monóculo, dispuesto a dar la vida por la patria, pero probablemente no coincide con el señor Blas Piñar en la significación de la palabra vida, ni en la significación de la palabra patria. Para el señor Blas Piñar, la palabra vida conlleva su contraria: muerte. Para el señor Blas Piñar la palabra patria se aplica a un exclusivo territorio reducido; los cuatro puntos cardinales excesivamente delimitados por una inteligencia cargada de subjetividad

- - -

M. VAZQUEZ MONTALBAN

Tele/Expres 21 de maig de 1974

Tele/Expres 28 de maig de 1974

MAÑANA POR LA TARDE

LA CEDADE SE DEFINIRA SOBRE EL CONGRESO FASCISTA DE BARCELONA

Madrid, 29. (Europa Press.) — El Círculo Español de Amigos de uropa (CEDADE) ha remitido a los medios informativos una convocato- a para un «acto de definición», que se celebrará en el círculo de la nión Mercantil de Madrid el próximo día 30, por la tarde.

La convocatoria se encabeza así: «¿Congreso fascista en Barcelo- ? Así ha calificado la prensa, en su totalidad, al próximo congreso juventudes europeas». Anuncia después el señalado «acto de defi- ción», en el que disertará don Jorge Mota, presidente de CEDADE.

CEDADE (Círculo Español de Amigos de Europa), organización que etendía celebrar en Barcelona los días 29 y 30 un llamado congreso las Juventudes de Europa, fue fundada el 22 de agosto de 1965 en emania, bajo pretexto de constitución de una sociedad wagneriana.

Edita un «boletín» exento de director-periodista, de quien hace las ces Jorge Mota, presidente al mismo tiempo de CEDADE. En su nú- ero 50, se hace una historia de la organización: En 1966 era legaliza- en Barcelona y el 11 de enero del año siguiente era presentada en salones «Ricard». Se le han prohibido diversos actos, tales como sas por los caídos frente al comunismo y los caídos de Europa y les secuestrado el número 26 de su boletín. Sin embargo, ha celebrado sinnúmero de actos (reuniones nacionales en Murcia, Valencia y drid; Asambleas Generales; varios actos de homenaje a la Legión ndor; un campamento de juventudes, etc.) en los que ha dispuesto locales oficiales, como el Instituto de Estudios Sindicales de Bar- ona y el Instituto Municipal de Educación de Madrid, y privados, mo los de CIMACO (Centro Informativo de Materiales de la Cons- cción), en Madrid.

Su simbiología es de corte neofascista: utilizan camisa marrón de te militar, pantalones y corbata negros y un emblema (reproducido banderas, insignias y brazaletes) consistentes en una antorcha per- ndicular a un yugo sobre el que se posa una águila real con las alas plegadas. Su lema es «Vivir es luchar; luchar es vivir». Han participado resentaciones de CEDADE en diversos congresos internacionales de rcado carácter fascista. El saludo es siempre brazo en alto.

Entre las ideas que se vierten en el número 50 del boletín de CEDADE, sentado como el inicio de una nueva etapa, puesto que cuenta la or- ización con medios económicos que le permiten tener imprenta pro- de offset, sirven de muestra las siguientes:

—No hay alternativa: o social-racismo, o muerte. Los individuos similables, tales como judíos, negros y gitanos, deberán quedar suje- al estatuto de extranjeros... Por europeos entendemos a los indivi- s pertenecientes a las cinco etnias o subrazas en que se divide la raza nca: mediterránea, nórdica o germánica, alpina, dinárica y este-báltica slava... Por una Europa Unida, siempre con la verdad, no una Europa a, basada en la falsedad... El tipo humano ideal que busca el estado sta no está representado por el pequeño burgués... La escuela en Estado Nacional tiene que dedicar a la educación física mucho más npo (cita de Hitler)... La igualdad de sexos es, no sólo un mito, sino que es peor, un mito repelente... La mujer sólo puede ser descanso guerrero.

Tele/Expres 29 de maig de 1974

NOTA DE REDACCIO:

En el moment de tancar aquest número, el President de CEDADE ha donat una conferència semblant a Barcelona. Alguns de nosaltres hi hem anat i val la la pena que se'n parli: ho farem en el proper número.

I podríem omplir unes quantes planes més d'aquests retalls, però, no creieu que agafaríem mal de ventre amb tantes cretinades juntes ?

BIBLIOTECA COL.LECTIVA AMBULANT

NOU MATERIAL

Us fem saber que tenim dos llibres nous a la vostra disposició, a més dels deu que vàrem indicar en l'últim número del Butlletí:

11. Usos y abusos del psicosnálisis, Lawrence J. Friedman, Esplugues de Llobregat, 1972 - Ed. Plaza Janés.

12. Historia del hombre, Koenigswald, Madrid,1971 - Alianza Editorial.

També us hem d'informar que, arrel d'unes propostes de la Trobada de Batet, hi haurà a la biblioteca, a part dels llibres, tota classe de material de treball,com dossiers, cintes, discs, revistes, etc. que ja us anirem indicant i que, naturalment, estaran a la disposició de tots.

De moment tenim:

M.T.-1.- La Cantata Popular de Santa Maria de Iquique,

Cinta gravada del disc original, on es narra la història d'una matança de 3.600 obrers xilens a 1907, pel fet de demanar un augment de sou. Cinta acompanyada de la lletra.

M.T.-2.- La Tortura, Alec Mellor (traducció catalana) Barcelona, 1964 - Editorial Estela, S.A.

El llibre La tortura està posat en "material de treball" perquè veritablement ho és: és la història antiga i moderna de la tortura, amb documents, citacions d'altres llibres, etc.
Diu Alec Mellor en la dedicatòria del llibre:

> "A la memòria de tots aquells qui, en altre temps, van lluitar per fer abolir la tortura, contra la qual, avui, hem de reprendre el combat".

I l'editor:

> "La tortura, després de l'estudi de Mellor, queda desemmascarada i denunciada, ningú no pot rentar-se'n les mans,tots som còmplices del renaixament, en ple segle XX, de l'antihumanitarisme sistemàtic".

MONTSERRAT COLL (RODONYA)

Pax

Nº6
JUNY JULIOL 1974

SUMARI

EDITORIALS

pàg . 2-3 1- Solidaritat de Classe

COL.LABORACIONS

pàg. 4 1- Experiència comunitaria - Anna- (Barcelona)

pàgs.4-5 2- Racisme a Vic (Equip de Vic)

pàgs.6-7 3- Capitães de Areia - Angel Colom - (Pruit)

pàgs.8-10 4- Centelles Informa - Ramona - (Centelles)

pàgs.11-15 5- Un sacerdote Navarro en la revolución Cubana-Josu y Camino-(Navarra)

ARXIU

pàgs.16-18 -Documents sobre la tortura a Xile (Agermanament nº 102)

ACUDITS

pàg.19 1- Kikades -Kiku- (Moià)

pàg 19 2- Acudits - Josu- (Navarra)

INFOR-PAX NACIONAL

pàgs.20-21 1- Resum Trobada Batet - Grup de Vic-

pàgs.22-23 2- Proposta sobre estudi de les nacions prohibides fent algun viatge.

RETALLANT

pàgs.24 25 - Les Benaurances, Avui- des . de Moçambic-

BIBLIOTECA COL.LECTIVA AMBULANT

pàgs.26-27 - Nou Material -Agermanament i Arc de Santa Maria-

"PAX" -BUTLLETI DE PAX CHRISTI-

Nº 6 - Juny i Juliol 1.974-

DIPOSIT. LEGAL. B. 18764/1974

Ciclostil S.J.O.: Villarroel, 83. B.11

editorial

SOLIDARITAT DE CLASSE

Els fets del Baix Llobregat ens poden portar a moltes reflexions. Una d'elles, potser la més notable, és la solidaritat de classe que hi ha hagut. Segurament poques vegades s'ha donat aquest fet. Tots sabem que en solidaritat amb les empreses ELSA (Cornellà) i SOLVAY (Martorell), més de 80 empreses de la comarca del Baix Llobregat, amb comerciants, bars, bancs, etc. es declararen en vaga tancant portes i parant la feina. Els obrers sortiren al carrer: manifestacions, marxes... detencions. Els pobles i les ciutats estaven conscienciitzats, sabien que existia el conflicte que vivien uns companys seus (aspecte de "classe") i calia ajudar-los.

Creiem que un fet molt important i que, per ara, no sol donar-se, és que els treballadors de la SOLVAY han anat avançant tots junts. Per prendre una determinació, dur a terme una accio, calia que tots fossin d'acord, ho veiessin clar. Així anaven potser més a poc a poc, però més segurs. El "liderisme" està reduït al mínim. D'ací la seva força.

Estàvem a un nivell comarcal.

En dies successius, obrers de diferents empreses de comarques veïnes també feien constar la seva solidaritat amb els companys del Baix Llobregat: aturs en la producció, de diferent durada. El fet rebrà encara el mateix nom: solidaritat.

Estem ja a un nivell regional.

"Solucionat" ja el conflicte a ELSA, els obrers de la SOLVAY de Martorell estan a punt d'arribar a una solució; el preu, però és ben car: queden obrers no readmesos o conviats de secció dins de l'empresa. No obstant, sembla, hores d'ara, que la cosa va encaminada cap a una solució, malgrat no readmetre a tothom. El 16 de juliol ens arribà la notícia pels diaris:

> Els obrers de la SOLVAY belga estan disposats a la vaga... si no s'atenen les exigències dels obrers aturats de Martorell"

Això com a titular de la notícia. Entre línies llegim:

> "...la Dirección Central de la empresa ha remitido desde Bruselas un télex a su sucursal en Martorell en el que se ordena sean readmitidos todos los trabajadores despedidos en los últimos incidentes, en las mismas condiciones en que se encontraban antes del paro y que los sueldos se aumenten de acuerdo con las peticiones que en su día formularon los obreros.

...en el caso de no ser readmitidos los despedidos y de no ser atendidas de inmediato las pretensiones laborales de los trabajadores de Martorell, la CGTB (Sindicatos Belgas) estaba dispuesta a ordenar para hoy, martes, el paro general de unos 20.000 breros de la SOLVAY belga.

... y también se nos ha informado de parecidas actitudes que podrían ser adoptadas por los obreros de la empresa en Francia e Italia".

Recordem que la SOLVAY és una empresa multinacional i la central és la de Bèlgica.

Pel què es veu, l'acció solidària de la classe obrera del Baix Llobregat, comarques veïnes..., ha trascendit fora fronteres -"... allà on diuen que la gent és feliç..."- i ara la força unida potser que revifi amb noves esperances per a un final més just d'aquests conflictes.

Hem passat - recordem-ho- a un nivell internacional.

No és encoratjador el veure, aquí i ara, aquest renaixement de la consciència de classe, de la solidaritat, de l'ajut en tots els sentits (recollida de diners...) ...?

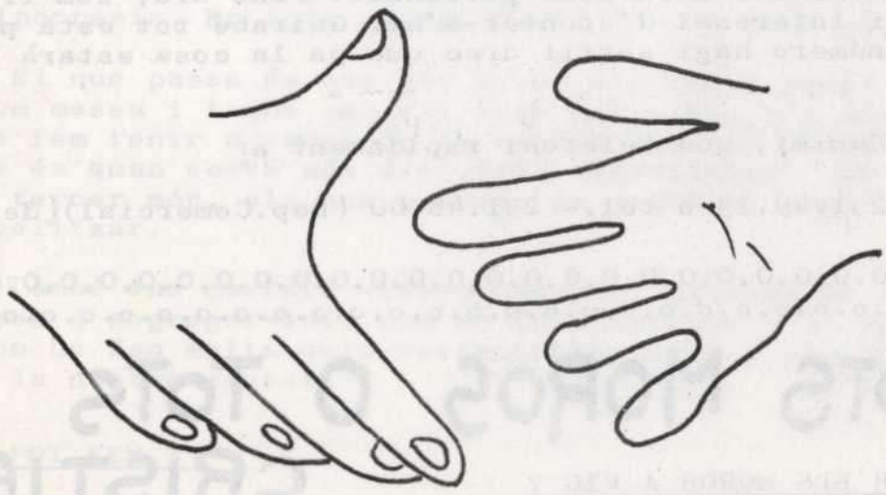

Barcelona

Experiència Comunitària

Fa ja molt de temps que em balla pel cap la "utopia" de fer una comunitat; i no ho és tant de "utopia", donat que n'hi ha moltes pel món. I darrerament n'estàn sorgint forçes, tant al camp com a la ciutat, al nostre país, de totes menes i colors.

Hi ha dificultats de tot tipus, des de econòmiques fins a - culturals, passant pel perill de aillar-se dels greus problemes del nostre temps, individualismes, contradiccions -inevitables, per altra part-, etc.

Però el desig de buscar noves (o de re-descubrir velles) formes de relació humana, de cercar respostes pràctiques a les contradiccions i problemes que la vida planteja, sortint de l'individualisme i l'aillament. I si volem una nova societat, l'hem d'anar fent a tots els nivells.

No sé si la comunitat és la única o la millor forma de fer - possible tot això, però sé que val la pena probar-ho, aprofitant - les experiències dels altres i pròpies,...cercant tots junts.

No s'hi val a quedar desorientats devant del món, i esperar que d'altres aportin les solucions!

Com he vist que el rumiar i rumiar arriba un moment que no - duu enlloc, m'he decidit -millor dit, ens hem decidit- a començar.

Durant el mes de setembre (per començar), un grup de nois i noies (5 o 8) conviurem en un pis, a Barcelona o pels voltants. Si hi ha masses inconvenients, serem només noies. Podem, per exemple, fer un estudi seriós i ampli d'un tema que ens interessi a tots, - una economia comú, intentar coneixe'ns i ajudar-nos personalment, etc...

Dos punts per a mi molt importants són el de compartir una economia i el de les relacions personals. Fins ara, som tres. Proposo a qui li interessi d'apuntar-s'hi. Gairabé tot està per fer. Quan aquest número hagi sortit crec que ja la cosa estarà més concretada.

Qui s'animi, que telefoni ràpidament a:

ANNA: tel.- 251.49.13 o tel.- 231.48.00 (Dep.Comercial)(de 8 a 3)

0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0
.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.

VIC

O TOTS MOROS O TOTS CRISTIANS!

QUE PASSA AMB ELS MOROS A VIC ?

Si passa o no passa res important no ho sé, però la gent en parla. Hom sent comentaris de tots els gustos: "No són iguals que tothom?"; "No sé pas per què sóm així i els hem de tractar d'aquesta manera"; "Què hi deuen fer tants moros aquí?"
... ...

PASSEN COSES

Ells no han pas vingut per què sí i n'hi ha que han tingut els seus problemes econòmics.

N'hi ha que no són pas tan honrats com voldriem que fossim tots nosaltres.

Tots ens hem fixat que no han pas vingut amb les seves noies i n'hi ha que voldrien exigir-los una vida que no resistiriem pas molts de nosaltres. Van sols entre ells pel carrer i, què vols que facin ?... amunt i avall.

N'hi ha que han acabat la feina i no en tenen. Què han de fer? Anar-se'n? Com?; o viure dels aires del cel?. Però mentres tant, han de menjar.

AI MARE COM ELS TRACTEM !

A molts alguna cosa ens bull a dintre quan els veiem. Sort que no ens aturen i ens demanen l'hora.

Bastants establiments de begudes han trobat raons (segurament ben valides) per a no acceptar-los. Això vol dir que s'apilen en uns pocs llocs on de moment els volen.

Hi ha un autobús públic a 3/4 de set del matí que en una de les parades (fins pel juny), els feia pujar després dels altres no àrabs. Parava uns cinquanta metres abans perquè hi pugessin els altres (els cristians, és clar) i en el lloc habitual ells tot sols.

La Nació a molts d'ells fa veure que no els hi sap. No ténen carta de ciutadania ni res. Són com fugitius i estàn fora de llei. Si un dia hi ha una enganxada, llavors surt tot.

I MENTRES TANT...

I mentres tant a Vic cada vegada les campanyes socials ténen més èxit: Campanya contra la fam,... a favor de Nicaragua... Ajuda al necessitat... Domund... Tercer món...

Seria molt lleuger jutjar que l'èxit d'aquestes campanyes és pura hipocresia. En tots nosaltres hi ha una bona dosi de sinceritat.

El que passa és que els àrabs els tenim massa a la vora.Els coneixem massa i també amb els seus defectes, els que ténen i els que els fem tenir a causa de la manera que els obliguem de viure. Llavors és quan costa més descubrir senzillament que ells són el nostre tercer món, els que passen (de vegades) gana i els que s'han d'evangelitzar.

També ens costarà -fixem-nos-hi-, dissimular les raons que tenim per a segregar-los, com ho fa l'autobús a la Rambla del Carme i com ho fan molts dels responsables dels establiments de begudes de la nostra ciutat.

QUÈ ES POT FER ?

La solució màgica no existeix. Caldrà, doncs, que cada ú que tingui una solució la digui. Cal parlar-ne d'això i intentar de fer una campanya en favor d'ells, que la contrària ja hi ha qui la fa. Si lloariem aquell que se'n anés al Marroc o Algèria a ajudar-los, caldrà igualment lloar aquell que ho intenti fer des d'ací.

= Equip de Vic =

CINEMA —

"CAPITÂES DA AREIA"

Aquesta pel.lícula no la trobareu sota aquest títol, ni tampoc cal que us dirigiu a una sala d'Art i Assaig. El títol que ha arribat aquí és "Los Generales de la arena" i els cinemes on es pot veure són els de "reestreno", cinemes barats i, segons els"entesos" en cine, d'ínfima calitat. Però...sempre hi ha quelcom d'aprofitable. Amb el nom de "Capitâes da Areia" es conéixen, al Brasil, les nombroses bandes de xicots abandonats des de sempre, dedicats a la delinquència com a única sortida de vida.

No sóc crític de cinema, ni res semblant, però em sembla important dir el que a mí m'ha dit aquest film:

- Els "Capitâes da Areia" (capitans de la sorra)són l'exponent, al Brasil, d'una societat conduïda per dictadors, explotadors, latifundistes, colonitzadors... Brasil, el colós aliat dels yankees, viu, amenaçador, per a no deixar viure: explota al poore, el tortura, l'oprimeix. El subdesenvolupament que regna al pais és tant, que mil.-lions de nens es troben en la situació desesperant d'haver de triar entre

  - mort - si no"s'espavilen"
  - vida - si aconsegueixen ser admesos en una de les bandes múltiples de "capitâes da areia" que proliferen en totes les grans ciutats brasilenyes: Bahia, Saô Paulo, Rio de Janeiro...

  I la vida, la supervivència, és a costa del pillatje, els atracs, la vida en banda, miserablement, perseguits per la "justícia" arrel del seu comportament "anti-social". Els reformatoris, les presons..., són el destí de molts d'ells.

- L'Església juga un paper important en tot això. A la pel.lícula surt un capellà, integrat en un d'aquests grups de joves "capitâes", que la seva acció, decidida i desinteressada, el porta a un conflicte amb les jerarquies, que li retreuen "no saber escollir el camí", "fomentar la injustícia"...

  La resposta del capellà és clara:

  "El que no comprenc encara, és com es pot viure en cases sumptuoses, essent portaveus del missatge de Crist!"

  Després d'aquesta frase, hi ha una tallada en el film i aplaudiments i soroll de veus entre el públic per la posició del capellà. Això és simptomàtic: la gent s'adona d'aquesta aliança Església-Poder en molts llocs (també al Brasil; i per què no?) i ho condemna.

Sortosament, al Brasil, al costat de posicions d'aquestes, tenim (cada cop més nombroses) les personalitats - d'un Helder Câmara, Casaldàguila (de casa nostra)... i d'altres.

- La situació a les presons brasilenyes també hi és esmentada. La pel.lícula ha estat filmada enterament a la ciutat de Bahia (Brasil) i ens ensenya una de les presons d'allà: edifici fantasmagòric, estremidor. Hi veiem les cel.les de càstigs, d'incomunicació... Enmig d'aquest - "clímax" d'horror, les tortures (això sí, sota la mirada vigilant, protectora, d'un quadre amb la figura angelical de Crist: és repulsiu!) campen amb tota llibertat: cops, intimidacions, ...per què seguir altre cop amb la llista? Tots coneixem prou bé els principals mètodes d'aqueixes bésties humanes.

- Enmig d'aquest ambient, l'amor; l'amor frustrat per una malaltia clàssica dels que passen gana, fred, sofreixen dures proves físiques... les febres, nom ampli que inclou a tota una sèrie de malalties produïdes per uns virus diferents i que ataca bàsicament els cossos febles, maltractats en llur existència.

- També la pràctica de l'homosexualitat hi és reflectida en la vida d'aquests grups de "capitães da areia", i les violacions, la prostitució..., tot és possible i tot es devé normal en una situació anormal al reste de la societat.

"Capitães da Areia" és una pel.lícula que m'ha fet pensar altre cop i repassar els llibres que he llegit sobre delinquència juvenil.

És un material de treball, en quant a coneixement, prou - vàlid com perquè es vagi a veure. A mi, almenys, m'ha servit de molt.

Àngel Colom

26-6-74

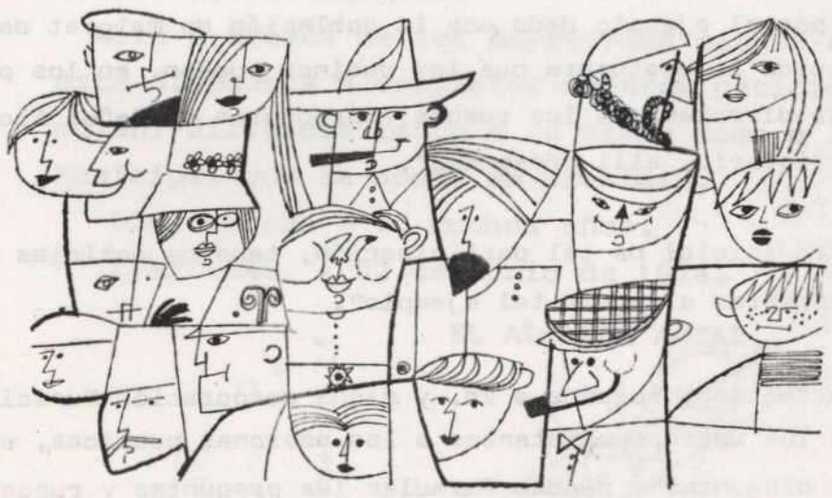

ELS POBLES VOLEM DIALOGAR

Els ciutadans som concients dels nostres problemes perquè a nosaltres ens toca viurals i pertant de veura-hi els camins de solucio, demanem ser escoltats, volem que els alcaldes vulguin dialogar, que sinteresin per a les nostres precupacions; els dialecs han d'esser directes i publics, en una paraula volem participar als plens que es celebren als nostres ajuntaments hi tenim tot el dret!

Centelles n'es un exemple.

Un nombrós grup de Centellencs demanem un dialec, que lamentablement no ha sigut posible, com imposible va esser la celebració de una taula rodona, solicitada fa dos anys, para debatir publicament, amb al consistori , nous temas, locals que procupaban i segueixen preocupan a la població.

El 27 de Maig de 1.974 els va demanar a l'Ajuntament per carta, poguer participar en els plens:

Centelles 27 mayo de 1.974

Señor Alcalde: los abajo firmantes, centellentes que creen que el diálago y la información son los elementos básicos de la pacifica y digna convivencia ciudadana"

"Alentados por el ejemplo dado por la población de Malgrat de Mar, en la que se ha instituido la costumbre que los vecinos puedan, en los plenos municipales, formular directamente los ruegos y preguntas al Señor Alcalde o a los miembros del consistorio, alli presentes".

Dado el éxito inicial de tal participación, tenemos noticias que otras poblaciones se aprestan a seguir tal ejemplo".

"Por lo manifestado, rogamos a Vd. y digna corporación Municipal tengan a bien autorizar a los vecinos asistentes a las sesiones publicas, al llegar el turno ""ruegos y preguntas", puedan formular las preguntas y ruegos pertinentes.

"Gracias que esperamos obtener de Vd. cuya vida guarde Dios muchos años".

8

Centelles 22- mayo 1.974

A continuacion más de cien firmas.

Aquesta mateixa carta es va enviar al Diari de Barcelona, en temps del director Marti Ferrand i va ser publicada.

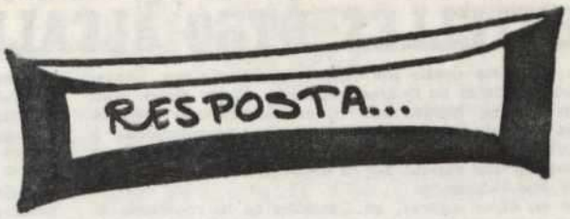

AYUNTAMIENTO
DE
CENTELLAS
(BARCELONA)

En contestación a su atenta instancia, fecha 22 de mayo último, firmada además por un grupo numeroso de centellenses, en demanda de que se autorice a los vecinos asistentes a las sesiones públicas para que puedan formular preguntas y ruegos a los Sres. del Consistorio, estima esta Alcaldía no puede acceder a tal petición por cuanto que los cauces legales son lo suficientemente amplios para que puedan los particulares dirigir interpelaciones a las Autoridades, a través y en uso del derecho que les concede el art. 372 de la Ley de Régimen Local.

En el seno de la Corporación Municipal, cuando se celebran sesiones públicas, y con el fin de no alargar en demasía la duración de las mismas, unicamente los Sres. Concejales pueden hacer interpelaciones que habrán de anunciar al Alcalde antes de las sesiones, verbalmente o por escrito, según determina el art. 209 del Reglamento de Organización, funcionamiento y régimen jurídico de las Corporaciones Locales.

Sólo a través de los expresados cauces esta Alcaldía está dispuesta a contestar cuantas peticiones se le formulen, dirigidas tanto a la misma como a la Corporación Municipal que se honra en presidir.

Dios guarde a V. muchos años.

CENTELLAS, a 22 de Junio de 1974.

EL ALCALDE ACTAL,,

El diari "Telex Expres" es va ser ressò del fet i va publicar la seguent nota.

CENTELLES: OTRO ALCALDE RECALCITRANTE

Otra población donde los vecinos piden diálogo: Centelles. Pero el alcalde no lo cree necesario. Mejor dicho: cree que «los cauces legales son lo suficientemente amplios para que puedan los particulares dirigir interpelaciones a las autoridades». Evidentemente, no es lo mismo dialogar que interpelar por escrito sin la seguridad de que se vaya a recibir una respuesta.

Como en otros lugares, en Centelles se ha reavivado el interés por la actuación del Ayuntamiento y algunas personas han empezado a acudir a los plenos hallándose con el espectáculo decepcionante de unas sesiones de apenas veinte minutos en las que nunca se abre un debate y todo se aprueba por la unanimidad de unas leves inclinaciones de cabeza. Ante esta situación se formuló al alcalde la solicitud de que el pueblo pueda formular directamente al alcalde y concejales preguntas sobre temas de su competencia y responsabilidad. La respuesta ha sido negativa.

Decir que los cauces establecidos son suficientes para que los particulares puedan dirigir interpelaciones a las autoridades responde sin duda a una concepción burocratizada y escasamente flexible de la relación pueblo-Ayuntamiento. En las actuales formas de organización municipal, tenerse que conformar con la presentación de instancias es bien poco. Lo que los vecinos piden, es participar, hacer oir su voz, por lo menos, ante una corporación a la que el acceso popular es muy indirecto. Y aquí el alcalde de Centelles se sitúa claramente más a la derecha del propio Gobierno que con la elaboración del nuevo proyecto de ley de régimen local ha ha reconocido implícita y explícitamente la insuficiencia de los cauces de participación popular. Si la minielección de los alcaldes, como la ha llamado «Cuadernos para el diálogo», contenida en el proyecto sobrevive al paso por las Cortes, el titular de Centelles, como algún otro colega —Olesa, El Vendrell, Sant Feliu de Guixols, El Prat de Llobregat...— se está ganando una impopularidad que poco puede beneficiarle.

Esta negativa contrasta por otra parte con lo que sucede desde hace un par de meses en Malgrat de Mar, y alguna otra población donde el alcalde respondió afirmativamente a una petición popular en idéntico sentido. Las sesiones municipales celebradas desde entonces en esta villa se han caracterizado por un animado coloquio entre los ediles y el público que de esta forma sí que halla un aliciente en las sesiones. El sistema no es ni mucho menos la panacea de la participación popular de la política municipal —que debe ejercerse en unas elecciones democráticas de unos ediles que se sientan obligados a rendir cuentas a los electores— ni parece recomendable en poblaciones de un cierto volumen demográfico. Pero su planteamiento es un buen termómetro político.

Centelles 15 de Julio de 1.974

Sr. MANUEL IBAÑEZ ESCOPET,-Director de "Tele /Expres". Tallers 62-64- Barcelona-1

Como centellensea amantes del diálogo y la democracia, queremos felicitar efusivamente al periodista JAUME GUILLAMET, por los comentarios aparecidos en la sección "Plaça Major" del dia 13 de los corrientes, al hacerse eco de la petición, que un numeroso grupo de centellenses, efectuamos a la Corporación Municipal, pidiendo un diálogo, que lamentablemente, no ha sido posible, como imposible fué la celebración de una mesa redonda, solicitada hace dos años,para debatir publicamente, con el Consistorio, nueve temas locales que preocupaban y siguen preocupando a la población.

Manifestamos al mismo tiempo nuestra simpatia por el periodico que tan dignamente dirige, por la valentia civica y la honradez de recoger aspiraciones tan elementales como el anhelo de una verdadera y necesaria democratización,

Haciendonos portavoces de la mayoria consciente de Centelles, agradeceriamos tuviera a bien, dar a la publicidad esta nota de felicitación.

Como ciudadanos, una vez más muchas gracias.

Els centellencs agraim al director de "telex Expres" que hagi donat a conèixer els problemes que tenim amb l'Ajuntament.

Ramona, en mon d'un grup de Centelles.

UN SACERDOTE NAVARRO EN LA REVOLUCIÓN CUBANA

Des del País Basc (Navarra) ens arriba un article d'una entrevista de dos companys d'allà a un capella navarro que temps era temps fou protagonista de la Revolució Cubana; tingué ocasió de conèixar personalment figures tals com Fidel Castro, Ernesto "Che" Guevara, Camilo Cienfuegos... d'aquí n'extreu el seu pensament personal sobre aquella realitat, vigent encara ara pel poble cubà.

"Los gobiernos en Latino-América- nos dice el padre Azcona- no han hecho más que robar, y esto, no es forma de gobernar a los pueblos. Que hay una democracia... pues no es democracia; hay ahí dos partidos que nos vamos a alternar en el poder, lo primero roba mi partido, luego suben ustedes y siguen ustedes robando. Osea, ustedes suben al poder comprando los votos y nosotros subimos al poder comprando las célula por dinero, Por ejemplo si un hombre público se ha gastado en la campaña, vamos a poner 200.000 dólares, pues los tiene que sacar en cuatro años, y no sólo eso, que sería una estupidez, tiene que sacar eso multiplicado. Es decir como le diría yo...¡¡ No es forma de gobernar a los pueblos!. Roba desde el presidente de la república hasta el último policía".

-Tengo entendido que en el gobierno de Batista, Cuba se había convertido en un mosaico de inmoralidad, represión, injusticia... . un caos.

-Si, sí, no solamente el gobierno de Batista, sino también los anteriores periodos se caracterizaban por la misma situación, la tierra estaba muy mal distribuida y la injusticia aparecía por todos los rincones.

-¿Cuándo conoció vd. a Fidel Castro?

-Mucho después del desembarco, cuando estábamos tomando las ciudades. Yo participaba en lo que llamamos guerrilla urbana. Nosotros en la ciudad nos dedicábamos al suministro.

-Participaba la gente del pueblo?

-Sí, sí, el campesino colaboraba escondiendo, alimentando y cuidando a los guerrilleros. Ayudó mucho, pero claro, el campesino no tenia balar, no tenía penicilina, no tenía sulfas para purificar el agua, no tenía máquina de coser zapatos... y todo esto se lo tenían que proporcionar las guerrillas urbanas. Es una organización

mixta, no se puede sostener una guerrilla en el monte sin una guerrilla urbana.

-¿Porqué participaba usted?

- !Ah! , pues sencillamente, porque estábamos disconformes nosotros con aquella administración nacional. Yo soy un hombre que no puedo ver una injusticia, protesto ante la injusticia, y claro una injusticia ya organizada, nacional esto es intolerable.

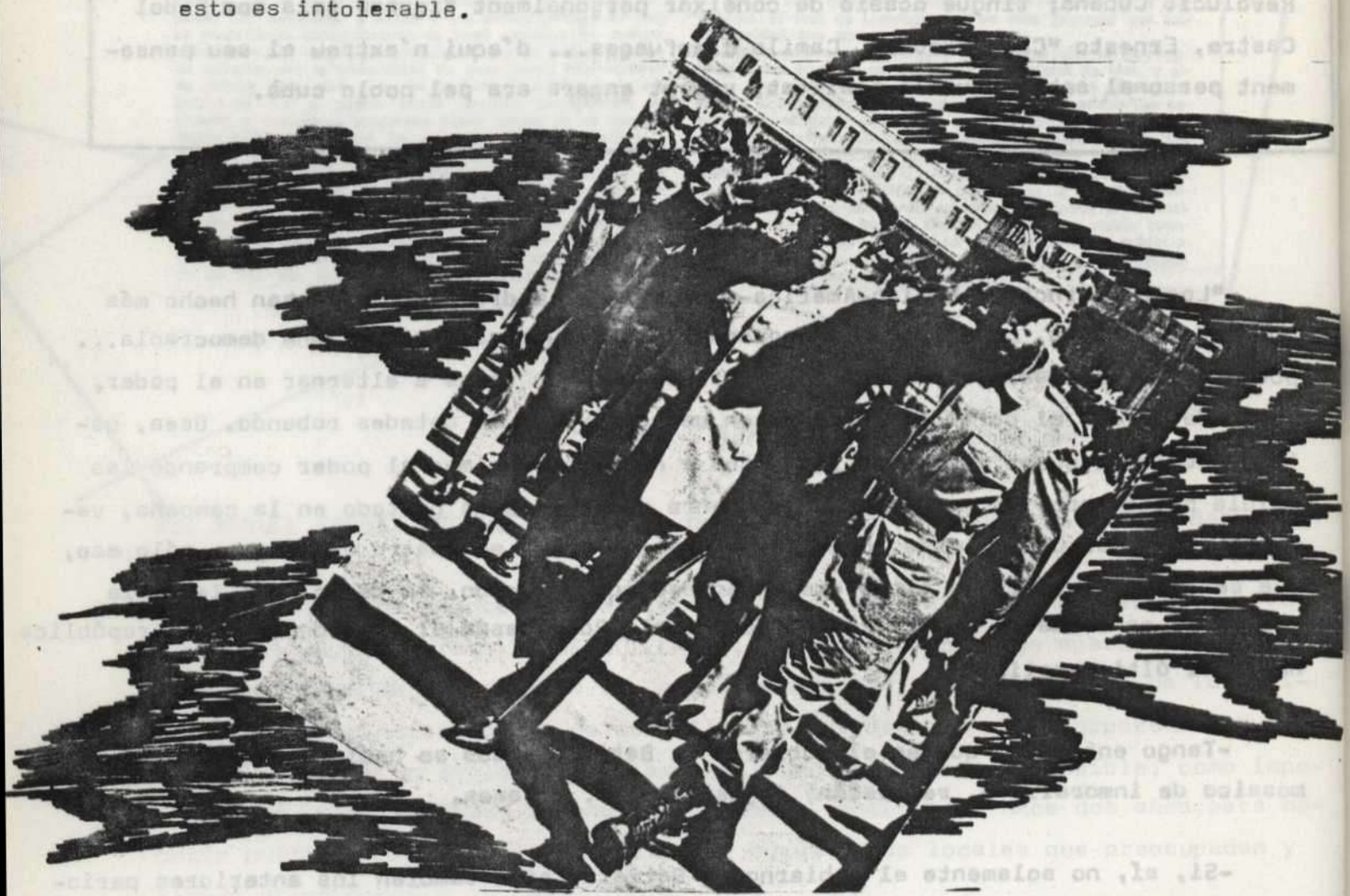

La participación del padre Azcona fué descubierta y tuvo que huir a Sierra Maestra, donde se encontraba la capitanía de Fidel. Desde entonces participó en el grupo de guerrilleros que tomaría la ciudad de Bayamo, camino de S. de Cuba que al día siguiente sería tomada por Fidel Castro. Fué entonces cuando conoce a Fidel que llega a Bayamo para que le rindan las fuerzas de la ciudad.

-Qué opinión le merece Fidel Castro?

-Yo del doctor Fidel Castro Rus, tenía una gran impresión, pero a través de unas ordenes que da delante mía a Camilo Cienfuegos, la figura de Fidel Castro. para mí se cae.

De todos modos tengo hacia él unagran admiración, lo respeto, para mí es un hombre de grandes cualidades, lo aprecio.

-El día 17 de abril de 1.961. los americanos desembarcan en Bahía de Cochinos. ¿Qué representaba este desembarco?

-Para mí todo lo que sean extremismos no soluciona los problemas, y Bahía de cochinos era el capitalismo, volver a lo pasado. La ayuda ofrecido por Moscú era el otro extremo. Para mí, la solución está en el centro.

-Cómo se portó Fidel Castro, con la Iglesia?

-El personalmente bien.

-Pero la Iglesia lo abandonó.

-Sí, pero lo dejamos solo, sencillamente porque veíamos lo que se iba a implantar. Yo no sé si él lo quiere implantar o no, pero lo consiente, el comunismo se ha introducido.

-¿No es esto un círculo cerrado, puesto que él buscó apoyo en el comunisno ante el bloqueo de EE.UU. y la Iglesia?

-Bueno, todo esto es muy relativo, el caso es: ¿quien dirige verdaderamente el país al lanzarse Castro en manos de los comunistas? ¿qué relaciones internacionales lo están coaccionando? No lo sabemos.

-¿Sigue estando el pueblo cubano con Fidel Castro.?

-En el primer momento todo el mundo está con él, después lo va perdiendo hasta que hoy ya el pueblo no quiere este gobierno. Fidel Castro fué nacionalizando las grandes propiedades y creando cooperativas y granjas populares, pero el pueblo este sistema no lo quiere, porque el agricultor no puede cultivar sus tierras porque están en tipo de comuncas. El pueblo defiende la propiedad privada y quiere tener un estímulo para vivir. El obrero está descontento,por ejemplo: además de las ocho horas ha de trabajar dos horas más para el gobierno y estas dos horas no, las cobra.

-¿No es esto un fallo más bien del egoismo humano que del propio Fidel?

-Sí, sí, pero es que el hombre ha estado trabajando ocho horas y luego dos horas más, para los demás o para quien sea. Si esto se viera en la producción, pero luego esto no se ve en la calle, usted no puede comprar allí ni una cajetilla de cigarrillos.

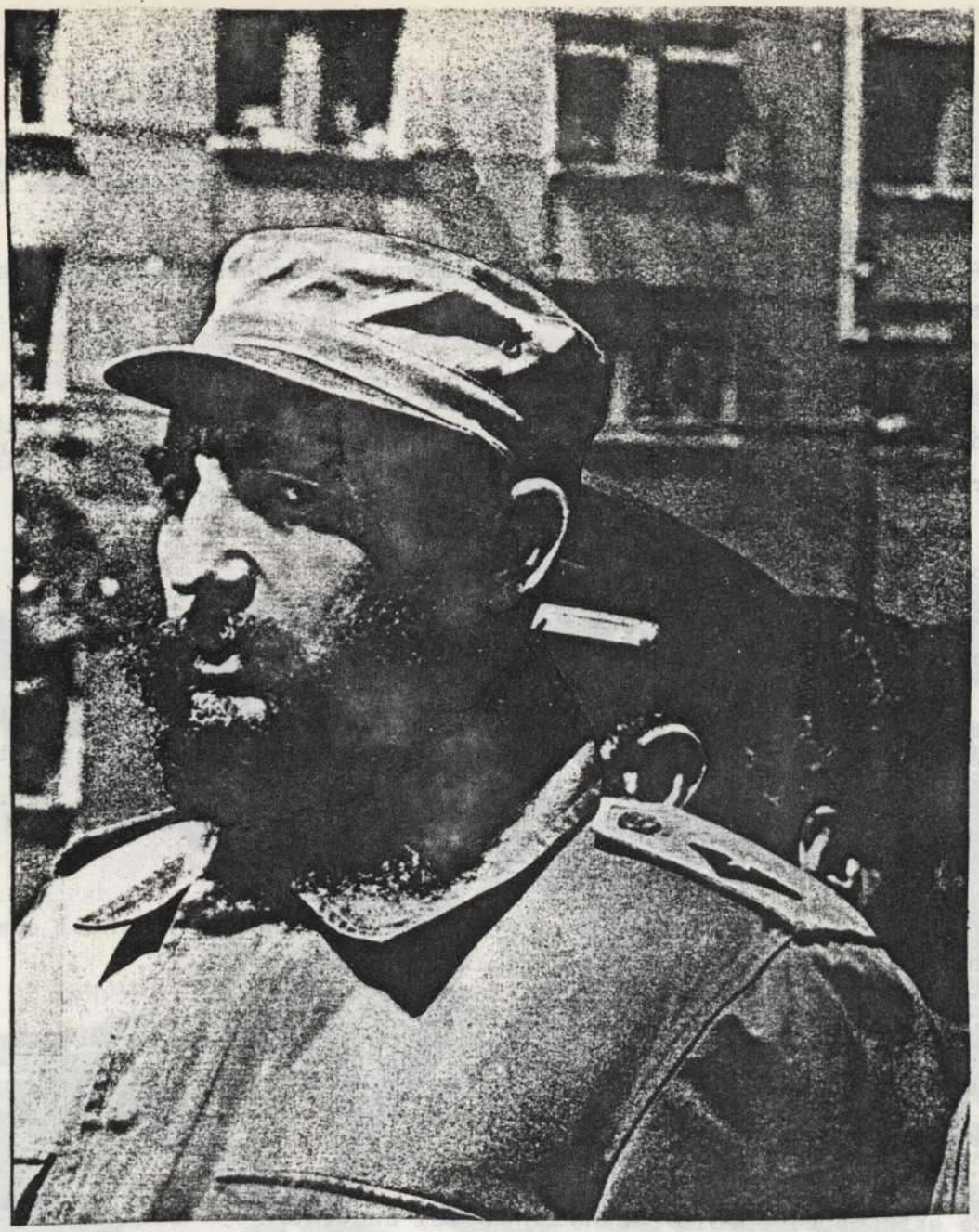

-En 1.965, Ernesto Guevara, abandona su nacionalidad cubana y presenta su dimisión del partido comunista cubano. ¿Se debe esto a que también "el Che" participaba del descontento popular?

-Posiblemente sí, yo les puedo decir las características del Che- Guevara; era un hombre sincero, consecuente con su ideología y que cuando una cosa estaba bien decía que estaba bien y que cuando una cosa iba mal decía que iba mal. Cosa que Fidel Castro es más "político". Ahora: ¿HACIA EL CHE GUEVARA SOMBRA A ALGUN PERSONAJE, BIEN SEA AL MISMO FIDEL?. ¿El Che Guevara, cuando era ministro de industria, tuvo algún encontronazo con el doctor Fidel Castro?.

-¿Hacia Sombra? ¿no hacía sombra?, no me atrevo a contestar, Ahora, me atrevo a poner un interrogante:

El Che Guevara marcha a Bolivia con todo su estado mayor. Ahora bien, nosotros, conociendo las guerrillas, sabemos positivamente que el Che Guevara va a morir, segun los parter que vamos recibiendo. Nos vamos convenciendo que el Che no entabla combate cuando el quiere, como debe hacer el guerrillero, sino que se ve

obligado a entablar combates que es muy distinto. El Che Guevara va cayendo de un combate en otro durante dos o tres meses. ¿Porqué a este hombre no lo sacaron?

-Le faltó ayuda del exterior?

-Sí, le faltó la yuda de fuera, ¿porqué en aquel momento no haberlo sacado? ¿le interesaba a alguien que ese hombre no saliera de Bolivia?. No me atrevo a contestar.

-¿Cómo resumiría usted la revolución cubana?

-"Un intento muy bueno de lucha contra la injusticia, que se desvaneció porque ha caido en otra injusticia. De una injusticia de la derecha pasamos a una injusticia de la izquierda. La solución de un gobierno corrompido era el Doctor Fidel Castro y sus hombres, pero no el comunismo. Yo creo que el comunisno como doctrina político- económia y social, no soluciona ningún problema."

Estas son las experiencias de un navarro que participó activamente en la revolución cubana, de un hombre que creyó que todos sus esfuerzos y la sangre de un pueblo que consideraba el suyo, fueron inútiles al caer en manos del comunismo.

Quiero incluir ahora en este artículo unas palabras del propio Fidel, que sin duda ayudaran a comprender está revolución que fué la cubana:

"Ni pan sin libertad, ni libertad sin pan, ni dictadura del del hombre ni dictadura de una clase. Libertad con pan pero sin miedo. He ahí el humanismo...

.... El problema en que se halla colocado el mundo es el de que se halla colocado de tal modo, que tiene que escoger entre el capitalismo que deja al mundo hambriento, y el comunismo que resuelve los problemas económicos pero suprime las libertades que tan queridas son a los hombres. Los cubanos y latino-americanos, abogan por una revolución que pueda satisfacer sus necesidades materiales sin sacrificar tales libertades...".

... El capitalismo sacrifica al hombre, el estado comunista, por su concepción totalitaria, sacrifica los derechos del hombre . Por eso, no estamos ni con uno ni con otro. Cada pueblo debe desarrollar su propia organización política según sus propias necesidades, una organización que no se le imponga desde afuera, ni esté copiada. La nuestra, es una revolución cubana autónoma..."

F.C. sin duda era un gran hombre, pero Cuba era una isla con demasiados intereses para que los grandes le permitiesen hacer su propia revolución. En esta pequeña isla, lucharon grandes hombres y nacieron grandes sueños: Camilo Cienfuegos, Che Guevara, Fidel Castro... Pero los grandes se disputaron la isla. Estos grandes, su dinero, asesinaron los sueños.

josu gulina
camino jimeno.

ARXIU

TORTURES A XILE

TRIBUNAL RUSSELL II

Continuant la publicació de nous documents d'estudi, ens arriba a les mans l'ultim AGERMANAMENT, d'on extreiem per a la publicació nous documents sobre la TORTURA (concretament a Xile), ampliant així aquell tritament "binomi home bèstia" (Pax nº 3).

Els documents que publiquem, ens han arribat de l'interior de Xile. Són les narracions recollides de llatinoamericans que es trobaven a Xile l'onze de Setembre Quasi tots van estar a l'Estadi Nacional i ens aporten les experiencies viscudes alli. El que més colpeix d'aquestes testimonies no és sols la violència usada com a mètode, sinó la brutalitat i miopia d'unes accions dirigides contra persones totalment estrangeres. Es important notar la referència al famòs "Escuadron de la Muerte" que revela la determinant contribució del Brasil en el "bon èxit" del cop xilè.

Tribunale Russell II nº 5

1- Em van arrestar el diumenge, 12 de setembre, juntament amb cinc veneçolans, en un apartament situat al centre de Santiago. Els veins van avisar a la policia que allà hi vivien uns estrangers. Van arribar com un torbelli tirant enlaire totes les nostres coses malgrat que teniem tota la documentació en regla. L'oficial que manava la patrulla era un Comandant de les FACH (Fuerzas Armadas Chilenas) i va donar ordre que ens portessin al Ministeri de Defensa. Desde l'entrada de l'edifici fins a la planta més baixa del soterrani estaba tot ple de militars que mentre passavem ens escopien i ens donàven cops. Com que anàvem amb les mans a la nuca, no ens podíem protegir la cara. Arribats al soterrani, ens van posar en una habitació amb altres dotze companys que ja havien sigut torturats i estaven amb les mans a la nuca i els peus a la paret. Van fer passar les nostres companyes a la cella veïna i allà els militars les van fer despullar. i mentre les interrogaven les anaven tocant.

Van començar a donar-nos cops de culata a les costelles. Un oficial va manar que ens traguésim la roba per tal que els cops fessin més efecte. Ens van fer estirar a terra i ens van anar pegant, amb violència als ronyons, les costelles i el cap. Mentrestant, ens anaven interrogant. Després d'un "interrogatori" de mitja hora, ens va fer pujar al novè pis, a l'Oficina del SIM (servei d'Intel.ligència Militar). Des de 2/4 de 4 fins a 2/4 de 2 a l'endemà, dijous, ens van fer estar drets amb les mans a la nuca sense deixar-nos beure aigua ni anar al lavabo. Cap a les nou del vespre, un company va vomitar. No el van deixar seure. Si no es podia aguantar dre, el pagaven fins que es redreçava. Cap a 2/4 de dues, ens van portar a l'Estadi de Xile. Alla en

cara ens van tenir mitja hora més drets davant la paret i el Comandant de l'Estadi ens va interrogar per tercera vegada. A l'Estadi ens van deixar dormir una hora, estirats a terra, a quatre metres de distància l'un de l'altre, i sense res per cobrir-nos. La resta del dia ens van fer estar drets i sempre sense menjar res. Alguns professors de la UTE (Universitat Tècnica de l'Estat) que estaven a prop nostre, van poder asseure's un moment quan els van dur un tros de pa i una tassa de cafè.

Al vespre van arribar dos argentins. Els haviem agafat mentre defensaven una fabrica en un enfrontament. Els acusaven d'haver mort un oficial i els pegaven més fort que els altres. Al cap d'una estona, van arribar dos carrabiners per interrogarlos. Els van posar la culata del fusell sobre els dits del peu, i s'hi arrepenjaven amb tota la força del seu cos, fen-la girar. Els obrers argentins de deien ni un mot, i es mossegaven els llavis per no cridar. Després vàrem saber que es deien Miguel Angel Latorre i Teodoro Bartolado, i que varen ser afusellats.

El dissabte es va posar malalt un company. El van portar a l'infermeria i el van "curar" amb una espirina. Quan va tornar, ens va dir que havia vist molts cadàvers mutilats. Va veure també el Vice-director del Servei de Presons, Litre Quiroga. Restava irrecognoscible.Tenia els llavis terriblement inflats, els ulls sortits i hematomes per tot arreu. El dissabte a les tres de la matinada es va sentir cridar: "Assassins! ,fills de puta!" , i una descàrrega. I no hem sabut mai més res de Litre Quiroga. Els companys que estaven a la celda del costat on fou afusellat, van dir que havien sentit dir als torturadors: "Aixi tractava ell el nostre general Viaux!".

2- El diumenge, 16 de setembre, ens van portar a l'Estadi Nacional. Deviem ser més de 5.000 persones allà dintre. A les 9,10 del matí ems donaven una taça de café. Ens llevàvem a les 7,30. A les onze ens donaven un tros de pa. A les 17 h. un plat de mongetes o cigrons. El dia 2 d'octubre a les 12 ens van deixar en llibertat.

A l'Estadi hi vaig trobar un company brasiler, Pedro Aravez do Santos. Tenia una costella trancada i cap assistència mèdica. Un argentí que no sé com es diu, em va explicar com l'havien torturat aplicant-li electricitat, tenint lligades les mans amb els peus.

Les tortures les feien els oficials; els soldats eren més benévols.

3- Testimoni d'una dona colombiana detinguda a l'Estadi Nacional. "Tenia tots els papers en regla i una beca d'estudis de la Conferència Episcopal Llatinoamericana a Xile. Em van agafar pel carrer mentre anava cap a casa. Arribant a l'Estadi vaig veure dos camions: un oficial va dir que eren les furgonetes dels afusellats. La gent estava dia i nit estirada a terra amb les mans a la nuca i els peus eixancarrats. Les dones arribaven totalment "inspeccionades" pels militars. A la meva celda hi havia una iugoeslava que estava avortant: l'havien arrestada a l'aeroport i no menjava feia tres dies. La curava amb aspirine i vàllium. Hi havien altres dones embaraçades que no rebien pas mi-

llor tracte. Una doctora que es deia Elena, del Campamento Nuevo La Habana, havia rebut d'un metge militar l'encàrrec de vetllar per la salut dels presoners. L'endamà la van aïllar, acusada d'exercir il.legalment la medicina i d'instigar els presoners. Cada dia la pegaven i la van tenir aïllada tots els quinze dies que jo vaig ser allà.

Nancy, una xilena, va ser apressada per les FACH. Li van donar descàrregues elèctriques als pits i als genitals durant una hora i mitja. Com que no cridava ni xisclava, van continuar torturant-la amb electricitat perquè deien que no se'n sentia. L'endemà va quedar sense sentits.

Vera Lucia, brasileira, arrestada al començament del cop, va ser violada per tres oficials de les FACH en el soterrani del Ministeri de Defensa. Va agafar una infecció i li curaven amb aspirines: no la van interrogar. A quasi totes les dones, feien veure que les afusellaven. Moltes van ser violades i torturades a les mateixes comissaries. Algunes dones de Puente Alto. explicaven que les havien deixat a la intempèrie, lligades de peus i mans i sense menjar durant vuit dies. A algunes les pelaven. A una dona de 72 anys, després d'haver-la pegada, li van donar una pistola perquè es suïcidés . L deien "la Monja", organitzava el grup i els mantenia la moral. Pocs dies després la va aïllar i la van tancar a un celda. Al front hi portava escrita una F (Fugitiva-Fusilad cosa que significa que l'havien condemnada a mort. Es deia señora Mercedes.

"AGERMANAMENT" nº 102, juny 1974.

Qualsevol diria que ens estem donant la mà, però al final cadascú es quedarà amb la seva!
Kiku

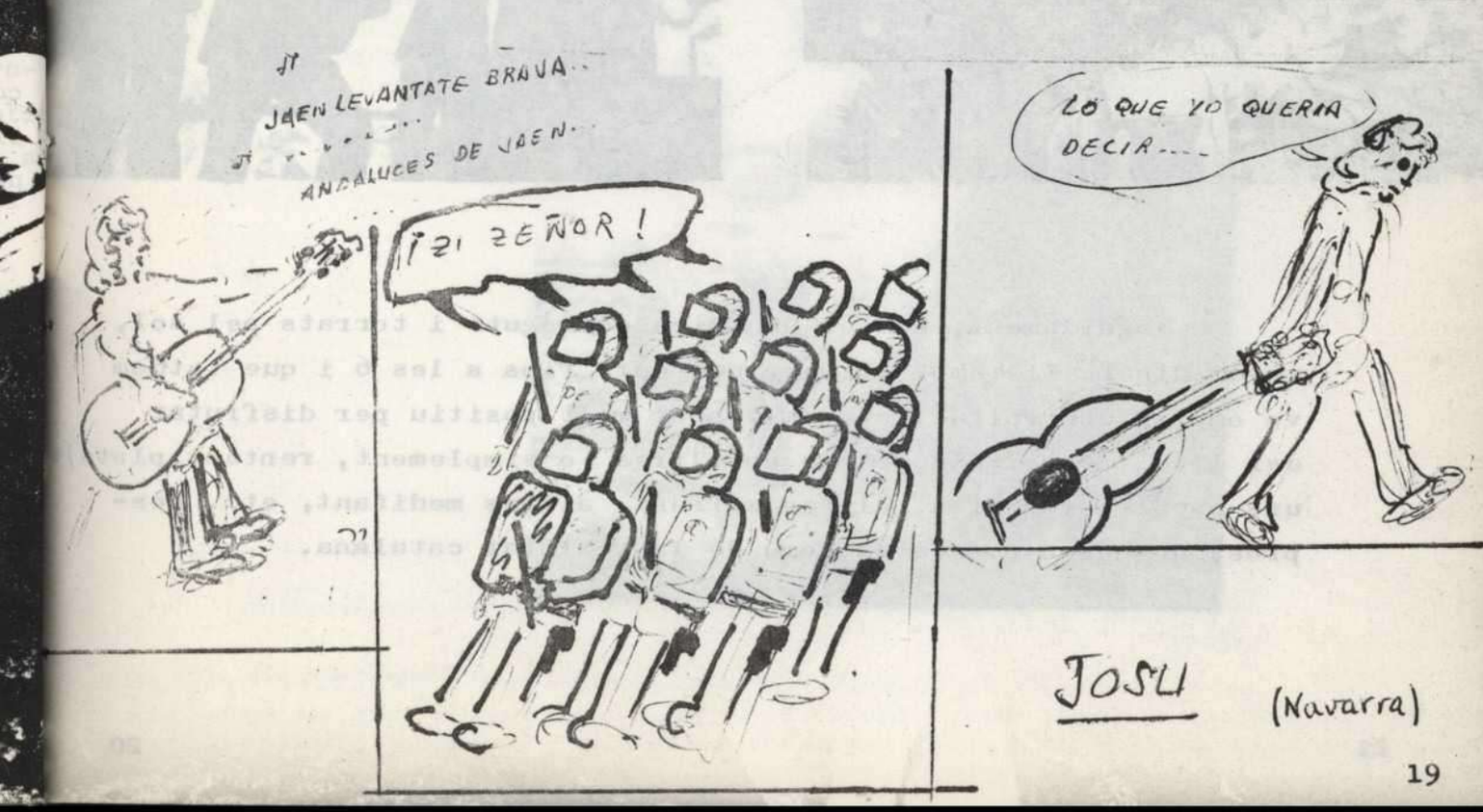
JAEN LEVANTATE BRAVA...
ANDALUCES DE JAEN...
¡¡SI SEÑOR!
LO QUE YO QUERIA DECIR....
JOSU
(Navarra)

TROBADA DE BATET

De nou ens vàrem trobar els primers dies de juny per conviure una vegada més i reflexionar sobre temes que d'alguna manera creiem ens afecten.

Com hem dit, el lloc era Batet (poblet enclavat a mitja muntanya sobre el Fresser, a pocs kilòmetres de Ribes). Després d'una gran rebuda per part dels organitzadors, començàrem per un muntatge de Taizé, preparat per un grup de Vic i Barcelona, el qual vàrem trobar bò com experiència de grup, però no ens va deixar massa clara la idea de Taizé; a continuació, cançons i gresca il.limitada. Després de dormir (¿...?) gran xocolatada estava ja a disposició dels troners, i va ser païda per la realitat catalana, tema que es va discutir en grups i que després vàrem deixar per l'arribada dels xilens (tres xilens exiliats dels últims fets de Xile) els quals ens aportaren les seves vivències d'una manera imparcial (dintre de lo que varen poder), lo que ens va portar més o menys a una estona de diàleg.

Seguidament, potser una mica commoguts i torrats pel sol, vàrem dinar. El temps lliure, que durà fins a les 6 i que tothom va omplir com volguè, el vem trobar molt positiu per disfrutar del lloc i conèixe'ns entre nosaltres (o simplement, rentant plats) uns escoltant música, altres xerrant, altres meditant, etc. Després, una gran posada en comú de la realitat catalana.

A continuació es va celebrar la Eucaristia, per continuar de nou la realitat catalana, que no va anar massa bé degut a lo ampli que era el tema i no poder concretar, a més de les diferen tes opinions, que potser algunes no vàrem respectar; tot això va portar a un estat més aviat nerviós i també la discussió de deter minades persones de tendències oposades, lo que ens va obligar a deixar-ho. El sopar se'ns va posar molt bé, llàstima que quasi no se'n pot dir sopar, ja que la cosa quedà reduïda a una sopa de xampinyons i un sofregit de butifarra. A continuació es va reunir el poble per la gran elecció dels pubills, animat per en Manel juntament amb la sangria; els pubills foren la senyoreta Teresa i en Pep. Varen ser premiats per un recital d'En Joan de la Rubia entregant a continuació unes magnífiques fotografies; els segons pubills: Kiku i Clara la Beata; tot això va acabar amb un joc de nit.

El matí següent varem repetir la xocolatada del dia abans per posar-nos desseguit a fer la xerrada per grups "del temps lliure", lo qual no va deixar temps per al resum general, a part que no semblava massa interessant el tema. Dinar rapidet -encara que el puré no ho permetia massa- i recollida de coses, i amb molta recança, tocar el dos.

Vic, 9 de juny 1.974

Proposta per a l'estudi de les Nacions no-oficials a l'Europa Occidental

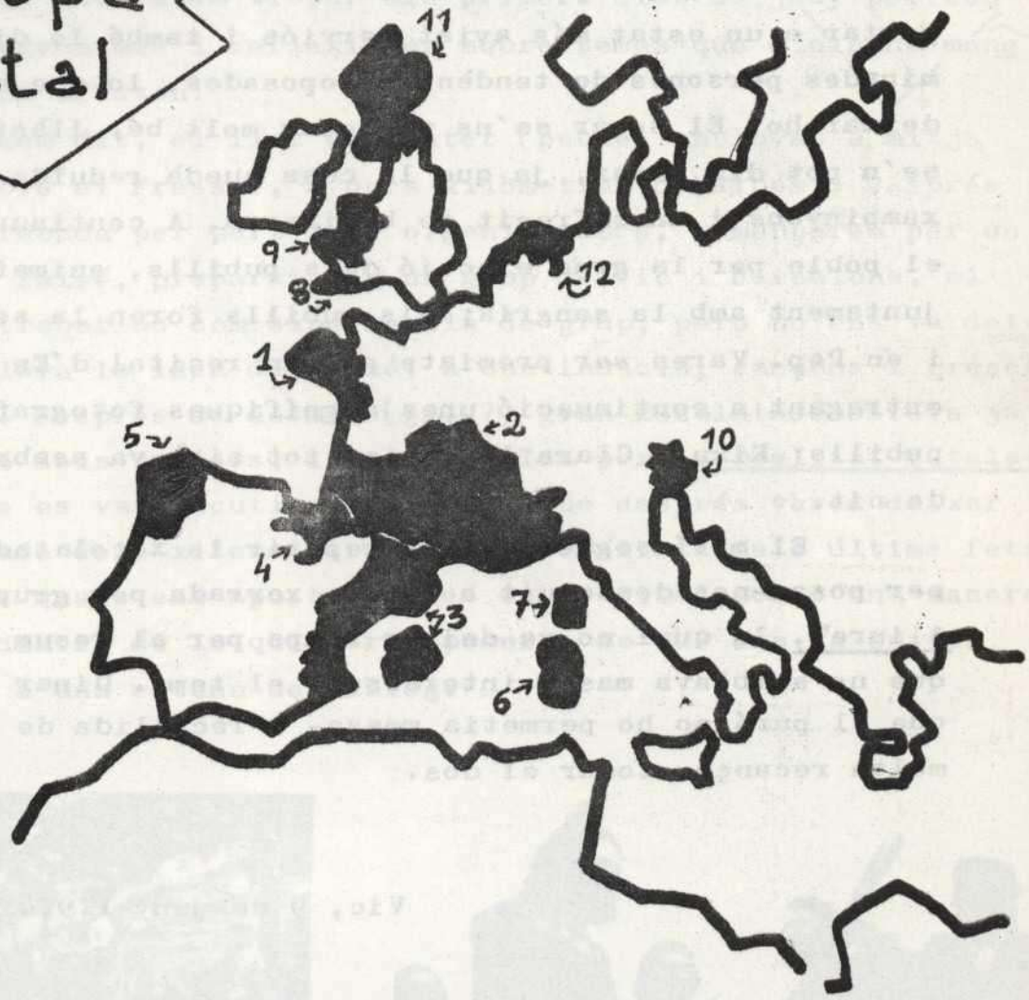

Heu vist ja en el nº 5 de "PAX" el primer estudi sobre les anomenades "Nacions Prohibides" de l'Europa Occidental. Nosaltres en coneixem 12. L'estudi sobre la nació occitana ha estat un estudi fet des d'aquí i el que avui us volem proposar és bàsicament el que si algú fa un viatge aquest estiu, i té ganes d'estudiar "in situ" algunes d'aquestes nacions, ens ho faci saber una hora o altra. Sempre l'estudi serà més real i actual. Les 12 nacions "no oficials" que coneixem a l'Europa Occidental són (els números són per a situar-los en el mapa):

1 . Bretanya (Breizh)
2 . Occitània - estudi ja fet
3 . Països Catalans
4 . País Basc (Euzkadi)
5 . País Gallec
6 . Sardenya (Sardigna)
7 . Còrsega
8 . Kernow
9 . País de Gales (Cymru)
10 . Friûl
11 . Escòcia (Alba)
12 . Frísia (Fryslân)

El Cos de Redacció de "PAX" té 3 suggeriments a fer-vos:

Podeu:

1- Aturar-vos en alguna d'aquestes nacions i recollir opinions, bibliografia, fotografies, entrevistar gent,... reunir tot el material possible de cara a un estudi ampli de cadà una d'aquestes realitats nacionals.

2- Recollir des d'aquí informació, bibliografia,... etc. sobre alguna d'aquestes nacions.

3- Fer un estudi, total o parcial, d'una de les 12 nacions no oficials conegudes a l'Europa Occidental.

Si algú (tan de bò!) accepta i veu possible realitzar algun dels tres suggeriments o bé té alguna cosa a afegir sobre el tema, que ens ho faci saber tard o d'hora.

Pensem que "PAX" és, des del seu començament, una tasca comuna a tots, un compromís près en conjunt. Sinó, no té raó de ser.

UN RECITAL DE MUSICA XILENA "QUILAPAYUN"

Per si un cas el proper bulleti sortis amb una mica de retard, encara que falti molt temps, comencem a anunciar-vos que estem fent gestions perquè vinguin a cantar a Barcelona els QUILAPAYUN, conjunt xilè que ha assolit per una part, una perfeccio tècnica fora de sèrie, i per altra i principalment, que ha sabut assumir el geni musical i l'esperit del seu poble.

Per situar-vos, una de les seves creacions més famoses és la cèlebre "Cantata de Santa María de Iquique".

Anoteu, doncs, a les vostres agendes, que a primers de Setembre, heu de venir o telefonar al carrer Diputació, per saber noticies fresques i encarregar les entrades pel 20 i 21 de setembre.

(Tret d'Agermanamet nº 120)

Les Benaurances, Avui

RETALLA

(des de Moçambic)

FELIÇOS ELS POBRES

- els que no dónen al diner més del seu just valor
- els que no venen a ningú ni per tot l'or del món
- els que saben compartir el que tenen: diner, cultura menjar, esforç, treball...
- els que no es fixen en el gec d'una persona per triar-la com amiga...
- els que no volen millorar sols, oblidant-se dels seus germans
- els que ofereixen amistat sense cercar cap lucre

PERQUÈ SEU ES EL REGNE DELS CELS

FELIÇOS ELS QUE PLOREN

- els que no obtenen res de franc
- els que s'esforcen per millorar el món
- els que sofreixen quan veuen la misèria
- els que no s'acostumen a la fam imposada, a la malaltia i a la explotació
- els que senten en la seva carn el sofriment dels seus germans els desposseits.
- els que no tenen padrins poderosos.
- els que ténen consciència de la seva situació
- els que saben que són persones i ploren per la seva llibertat

PERQUÈ SERAN CONSOLATS

FELIÇOS ELS MANSOS

- els que no miren el color de la pell
- els que en cada home, només veuen un home
- els que no ténen complexe de superioritat ni d'inferioritat
- els que ténen consciència dels seus pecats i limitacions i lluiten per superar-se
- els que són forts en la defensa de la justícia, però són capaços de respectar l'injust
- els que lluiten per vèncer també el seu propi egoïsm
- els que són molestats per tothom, perquè estàn sempr disposats a ajudar a qualsevol

PERQUÈ POSSEIRAN LA TERRA

FELIÇOS ELS QUE TENEN FAM I SET DE JUSTICIA

- els que no es casen amb cap mentida
- els que es rebel.len contra la malaltia
- els que es rebel.len contra la incultura
- els que no soporten la misèria
- els que busquen la justícia com el menjar i la veritat com el beure

PERQUÈ SERAN SADOLLATS

FELIÇOS ELS MISERICORDIOSOS

- els que comprenen les equivocacions dels altres
- els que no es desanimen quan les coses van poc a poc
- els que saben estar al costat de qui pateix
- els que donen la mà al desamparat
- els que saben perdonar de cor
- els que respecten el subnormal i l'invàlit

PERQUÈ ACONSEGUIRAN LA MISERICORDIA

FELIÇOS ELS NETS DE COR

- els que no ténen dues cares
- els que diuen "sí" quan és "sí" i "no" quan és "no"
- els que saben buscar el bé que hi ha dins de cadascú
- els que miren a les persones de cara
- els que estimen els altres de veritat

PERQUÈ VEURAN DÉU

FELIÇOS ELS PACIFICS

- els que fan obres de pau
- els que construeixen la pau de la seva vida:
  en la igualtat
  en la llibertat
  en el progrés de tothom
  en el compartir...
- els que lluiten, els que s'esforcen per millorar
- els que busquen despertar i unir el poble

PERQUÈ SERAN VERITABLES FILLS DE DÉU

FELIÇOS ELS PERSEGUITS PER CAUSA DE LA JUSTICIA

- els que sofreixen càstig per defendre els drets
- els que són expulsats per defensar els dèbils
- els que són vigilats per mentalitzar el poble
- els que són apallissats o empresonats per causa de la veritat
- els que es comprometen sense cap por a les consecuències
- els profetes

PERQUÈ SEU ES EL REGNE DELS CELS

ES UN PROGRAMA CRISTIÀ

ES UNA CRIDA PELS HOMES I DONES FORTS

ESSER CRISTIÀ ES ESSER HOME FINS ALS CIMS COMUNS

(D'una revista d'un grup de joves, de BARCELONA)

BIBLIOTECA COL·LECTIVA AMBULANT

NOTA

Els responsables de la passada Trobada a Botet ens han fet arribar la quantitat de 823' pessetes, superàvit de la Trobada (em sembla que és el primer cop que una Trobada acaba amb superàvit: enhorabona als organitzadors i gent que la va preparar!) Es va pensar que aquests diners anirien al fons per a la Biblioteca Collectiva. Doncs han servit per a fer una visita als locals d'AGERMANAMENT i L'ARC DE SANTA MARIA i comprar el següent material.; a partir d'ara a disposició de tots.

(Tot aquest material suposa unes despeses de 1.100 ptes.;per tant, queda un dèficit en el fons de la Biblioteca de 277' ptes.

M.T.3. Canciones otras latinoamericanas. Cançoner acompanyat de dues cintes gravades amb aquestes cançons.

'Nueva canción chilena', així la definia un obrer de Valparaïso:
'La canción de lucha es la transformación de los instrumentos musicales en armas de combate.
La guitarra, estandarte de Justicia; las notas musicales, proyectiles que atraviesan nuestras conciencias mezquinas. Las voces, zumbido de balas que nos producen terror ante la realidad'.

AGERMANAMENT, Revista (estudi de països):

M.T.4. 'Les Antilles'

M.T.5. 'Reixes i coloms: Bolívia, Camboia...'

M.T.6. 'República Argentina'

M.T.7. 'Bolívia'

M.T.8. 'Filipines'

Militaren i foren asssassinats per l'alliberament dels homes...

M.T.9. 'Nestor Paz Zamora'
(Diario revolucionario de Francisco -Bolivia, julio/setiembre 1970)

M.T.10 'Amílcar Cabral' (Guinea-Bissau)

Documents cristians

M.T.11 'Fe y opciones políticas'

... dos cartes que nos situen en a problemática de la Iglesia chilena, després del golpe de estado y un comentario teologico suscitado por ellos.

M.T.12. 'Lectura revolucionaria de la Biblia

M.T.13. 'Chile:documentos'

Documents del procés xilè al socialisme, a l'època de Salvador Allende, assassinat pel feixisme l'11 de setembre de 1973. Molt important i útil en l'estudi d'aquesta realitat.

LLIBRES

Nº 13. Los encartelados, Gonzalo Arias.

Comentari:

Novela-programa d'una acció no-violenta activa.
L'acció se situa en el país imaginari del Mariscal Tranco i planteja una situació d'injustícia social a nivell estatal i per això els 'encartelados' demanen com a inici unes eleccions lliures a la 'Jefatura del Estado'.
Un fet sorprenent es que l'autor del llibre a la primera edició de l'obra (març 1968), anuncia que durà a la pràctica el primer capítol del seu llibre. Diu així:

'Esta novela es un programa. El autor, que por razones evidentes oculta provisionalmente su nombre, se propone iniciar en persona la ejecución del primer capítulo el 20 de octubre de 1968 confiando en que otros tomarán a su cargo la ejecución de los restantes capítulos. - G.A.

I el 20 d'octubre de 1968, l'autor cumplia puntualment el seu compromís: feia realitat el començament dels 'encartelados'

La BIBLIOTECA COL.LECTIVA AMBULANT disposa d'altre material sobre la no-violència en el pla activu. Si algú hi està interessat, que ho faci saber al responsable comarcal.

SF Pax

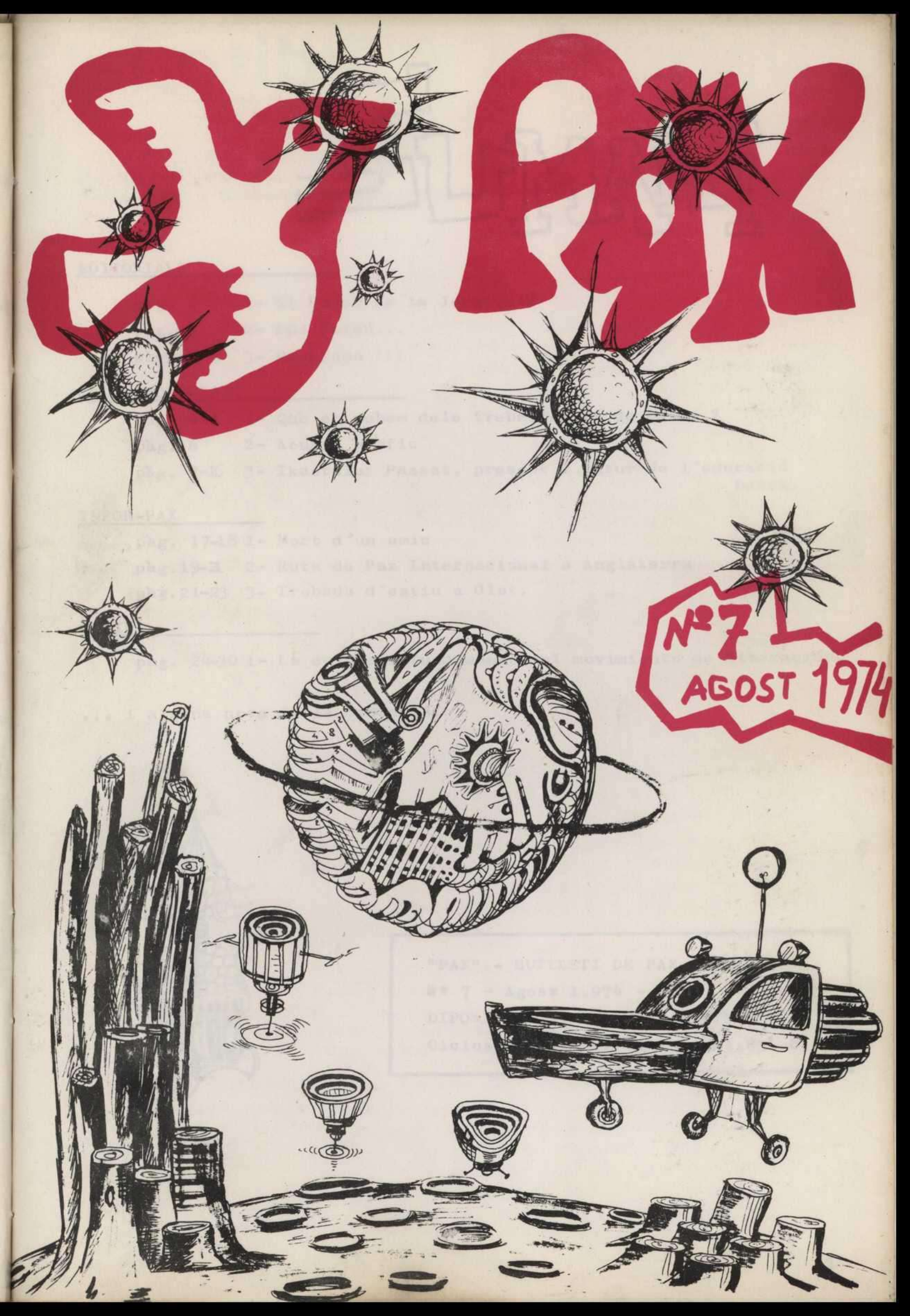

Nº 7
AGOST 1974

SUMARI

EDITORIALS

pàg. 2 1- El Poder de la Jerarquia

pàg. 3 2- Ens dolen...

pàg. 3-5 3- Proclama !!!

COL.LABORACIONS

pàg. 4-5 1- Què en sabem dels treballadors de Banca ?

pàg. 6 2- Acudit gràfic

pàg. 7-16 3- Ikastola: Passat, present i futur de l'educació basca.

INFOR-PAX

pàg. 17-18 1- Mort d'un amic

pàg.19-21 2- Ruta de Pax Internacional a Anglaterra

pàg.21-23 3- Trobada d'estiu a Olot.

ARXIU

pàg. 24-30 1- La cultura, fundamento del movimiento de liberación.

... i alguna nota de la Redacció.

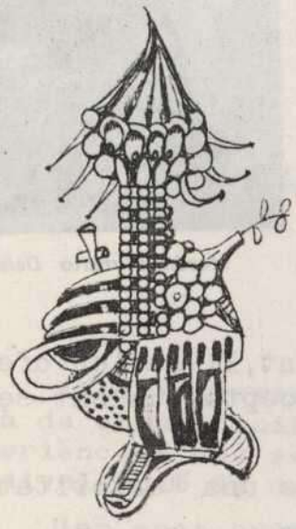

"PAX" - BUTLLETI DE PAX CHRISTI -

Nº 7 - Agost 1.974 -

DIPOSIT LEGAL B. 18764/1.974

Ciclostil S.J.O.: Villarroel,83. B.11

El Poder de la Jerarquia

Nous conflictes entre l'Església - Jerarquia i l'Església-Comunitat: València i Saragossa n'han estat els escenaris.

A València, rector i vicari d'una parròquia varen ser canviats de lloc, "a dit", pel bisbe de la diòcesi. En aquesta parròquia es desenvolupava la seva acció, compromesa en la línia de justícia evangèlica, volguda i admirada pel poble. Per què aquest canvi? Es pot suposar: queden molts bisbes pre-conciliars en les terres ibèriques! De fet, per ara, les protestes de la població no han servit per a res: cauen en terreny pedregós i sèc.

Saragossa, però, s'ha emportat la palma en espectacularitat i gravetat del conflicte. Monsenyor Cantero Cuadrado ha demostrat, un cop més, el seu autoritarisme enfront del sector d'església amb qui ell no combrega: la comunitat cristiana compromesa en la teologia de l'alliberament de l'home. Dins d'aquesta comunitat, un cap de turc: la població de Fabara, amb un cap visible: el seu capellà, Wiberto Delso. El xoc de les dues tendències comporta la victòria del més fort, el bisbe Cantero Cuadrado. Té el poder. El poble en pès protesta davant la Jerarquia, el conflicte comença a escampar-se,... el seu ressò arriva a tot arreu; les protestes de la comunitat cristiana, conscient de la seva missió alliberadora, són constants, d'arreu i sense treva. No obstant, Cantero Cuadrado manté la seva posició.

Mosén Wirberto Delso

25 sacerdots de la diòcesi de Saragossa plantegen al seu bisbe la seva solidaritat amb l'expulsat, mossèn Wiberto Delso, tot plantejant-li que variï de postura o bé accepti la seva dimissió massiva.

Cantero Cuadrado "dimissiona" a tot el grup de 25, deixant una vasta zona de la diòcesi sense capellans. Malgrat les declaracions del bisbe a la premsa, indicant que no hi havia hagut diàleg i indignat per la postura d'aquesta, per haver publicat declaracions d'ambdós camps en pugna (només volia que s'haguessin publicat les notes del bisbat -bona manera d'entendre el periodisme!-), els 25 sacerdots, des d'un primer moment, li havien ofert un diàleg franc amb tot el grup, cosa que ell no va acceptar, volent-se entrevistar personalment amb cada un. Tenia por?

Potser cal recordar que Cantero Cuadrado és una "autoritat".

La realitat és que ha recomençat ara un fet que feia anys i panys que no es veia en aquestes lalituds: una església a les catacumbes. Els capellans "dimissionats", porten la seva acció pastoral en les cases particulars, fent celebracions religioses de tot tipus, fora dels llocs normals de culte. Queda per veure quina serà la reacció dels dos pols: Comunitat-Jerarquia.

editorial -2

ENS DOLEN...

Ens dolen els fets passats a Carmona (Sevilla) el dia 2 d'agost, on després d'una pacífica aturada de trànsit, que molts conductors varen recolzar, per a demanar que se'ls hi solucioni el problema de l'aigua, a l'intervenir la força pública la violència va fer-hi acte de presència, fins al punt que un home va trobar-hi la mort i un xicot va ser ferit.

Deixant de banda les "posibles culpabilidades" de la víctima, per altra part "hombre de conducta intachable", és evident la diferència de mitjans de lluita, si n'hi va haver.

Aquests dies llegíem que dins de dos anys, a Carmona es solucionarà el problema de l'aigua. Era necessari que algú morís, en justa reivindicació dels drets del seu poble, per a prendre's seriosament el problema?

Condemnem la violència institucionalitzada, la de les "forces de l'ordre", tot i que aquesta sigui la seva essència.

Des del moment que hi ha unes necessitats en un poble o ciutat, sembla que automàticament les autoritats s'haurien de preocupar d'anar-ho solucionant. Si no és així, ja veiem tots el que passa i no s'hauria de solucionar res amb baralles i actes de violència, sinó amb ulls oberts a la problemàtica realitat i amb accions conseqüents.

PROCLAMA ¡¡ editorial-3

Aquesta revista va nèixer d'una necessitat comú: la de tenir un mitjà de comunicació propi, on cadascun de nosaltres pogués aportar les experiències del seu grup o personals, informació d'activitats, crítiques, divulgació de documents d'interès per a tothom,...

Hem anat avançant amb les nostres crisis i limitacions, però no pas per això podem dir: Déu n'hi do! I aturar-nos. I per això les experiències i propostes de tots són necessàries. Pax només serà la nostra revista si tots hi participem amb el nostre treball.

Així doncs, esperem les vostres crítiques, propostes, articles i oferiments. Fer una revista porta molta feina: més de la que pugui semblar. Cal gent amb qui poguer comptar a l'hora de fer la revista, i cal gent que faci i envïi col.laboracions. Els qui envien col.labo-

(PASSEU A LA PLANA 5)

Què en sabem dels treballadors de Banca?

Parlar del treballador de banca no és gaire fàcil. Tothom coneix, per exemple, que parlar d'un miner significa parlar d'uns pulmons plens de pols i d'unes condicions de treball molt concretes, però es desconeix bastant les conseqüències que el minuciós treball de banca té en els "desclassats" treballadors de corvata i afeitat diari.

No obstant, últimament s'està parlant molt de la recent presa de consciència de classe dels treballadors de banca, demostrada en les vagues de l'any 72 i en diferents fets que ja els identifiquen molt més amb tot el procès del moviment obrer en general.

Podríem dir que hi ha una sèrie de causes objectives que incideixen en aquest procès subjectiu de presa de consciència. D'aquestes causes se n'han fet diferentes tesis, des de la proletarització dels t.b. fins l'aburgesament dels obrers dintre la dinàmica de la societat de consum.

Abans de parlar d'aquestes causes que forçosament han provocat l'apropament del treballador de banca al reste del moviment obrer, voldríem puntualitzar una qüestió fonamental:

El treballador de banca, al igual que l'obrer industrial, ven la seva força de treball, no a canvi del valor del producte del seu treball, sinó per el salari que el capitalista creu suficient per a reproduir la seva força de treball. És a dir, no hi ha una participació del treballador en el que produeix, sinó una clara alienació en mans d'un sistema que s'enriqueix a costa d'ell. El treballador de banca, al igual que el reste del proletariat, va al mercat del capitalisme a oferir la seva força de treball a canvi d'un so

Però aquesta premisa no queda prou clara si no està acompanyada d'una participació dels treballadors de banca en la lluita de classes. I és aquí on trobem que s'han experimentat una sèrie de canvis en la tradicional figura del treballador de banca.

L'enorme expansió que la banca ha tingut en els últims anys ha canviat el procès laboral, que ha passat d'un treball personalista a un treball totalment mecanitzat, víctima de l'automatització de feines, subjecte, per tant, a uns controls rigorosos d'efectivitat, de productivitat. D'aquesta forma, el treball ja no suposa una afirmació de la personalitat sinó un ritme enutjós i sense possibilitat d'aportar-hi iniciatives. El treball minuciós, fruit de la mecanització, repetit dia a dia i que requereix un esforç i una dedicació mental, -aspecte que no trobem en alguns treballs industrials- porta, com a conseqüència, en alguns casos, una tendència als desequilibris nerviosos i psíquics. Es bastant normal el que un treballador de banca prengui antidepresius, tranquilitzants i altres productes d'aquesta mena.

Per altra banda, s'ha passat d'una situació de pocs llocs de treball, reservats als fills d'antics treballadors o a joves procedents de classes mitjes, a unes entrades massives de joves, estudiants la majoria procedents de classes treballadores o petit-burgeses.

La lluita del treballador de banca per a millorar les seves condicions de treball es troba quasi sempre dintre de les negociacions dels Convenis Col.lectius. En altres ocasions a nivell d'un Banc determinat, s'ha

pres postures per a enfrentar-se a la repressió concreta d'aquella empresa. Un dels fets significatius va ser el judici a Magistratura d'un treballador que, per negar-se a vestir l'"americana", va ser sancionat amb falta greu deixant-lo sense vacances. Aquesta presa de postura (es va guanyar a Magistratura) va marcar molt el canvi de la indumentària clàsica. Cada vegada es veiéren amb més normalitat els jerseis i els cabells llargs, així com els pantalons llargs en les noies, que també havien estat prohibits.

Les plataformes reivindicatives del sector de banca són similars a les de qualsevol altre sector: augment lineal dels salaris, més dies de vacances, disminuir la jornada de treball setmanal, dret de reunió, associació, expresió i vaga, llibertat sindical.

També la solidaritat ha començat a deixar-se sentir en el sector de banca. Quan les morts de Granada, quan el procés de Burgos, la mort d'en Fernández de la Central Tèrmica de Sant Adrià, per mitjà d'aturs; i, amb recollides de diners, en vagues com les d'Elsa i Solvay. Cal afegir les últimes accions fetes entorn la detenció de treballadors de diferents Bancs, que varen concloure amb la concentració davant l'edifici del Banc General, empresa d'on havia partit la primera detenció.

Per a completar la visió del quadre de la banca, seria necessari explicar la seva força i el seu poder econòmic, concentrat, sobre tot, entre els anomenats "grans", els quals dominen una part importantíssima de l'economia espanyola. Però aquest seria tema d'un altre article.

Una treballadora de banca.

=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=
o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o
=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=

ve de la plana 3)

racions són gairebé sempre els mateixos, i creiem que tothom té coses a dir ls altres, i no les diu.

s una crida a tot aquell que vol donar a conèixer als altres allò que ell ateix ha experimentat, ha viscut de nou, durant aquest estiu aquí o fora ronteres.

níma't. Fes-nos participar del que tú has gaudit o del que t'ha decepcionat, nderrocat, preocupat.

s una manera de comunicar-te, un sistema d'enllaç entre tots.

om més aviat possible... FES-NOS-HO ARRIVAR !!!

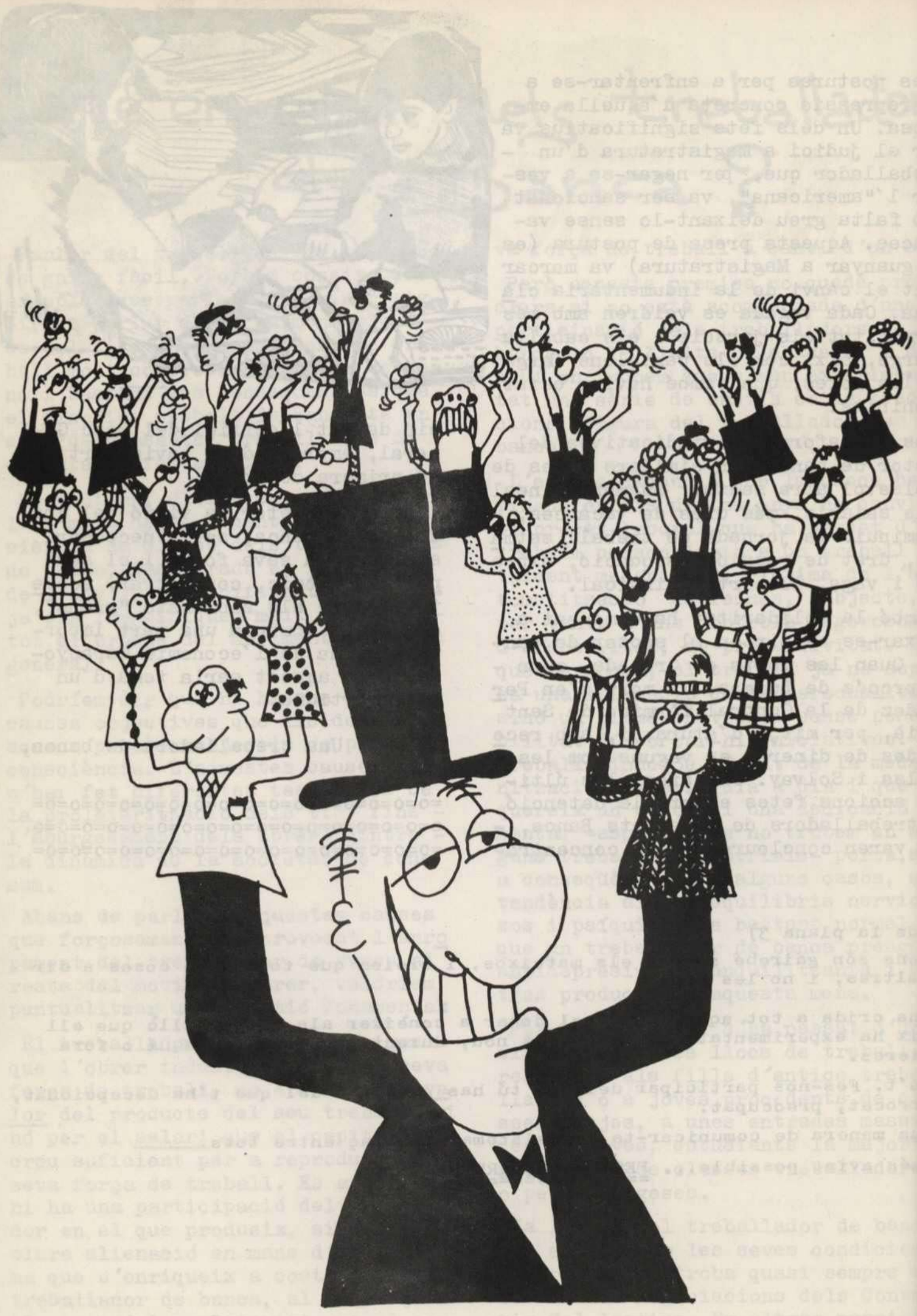

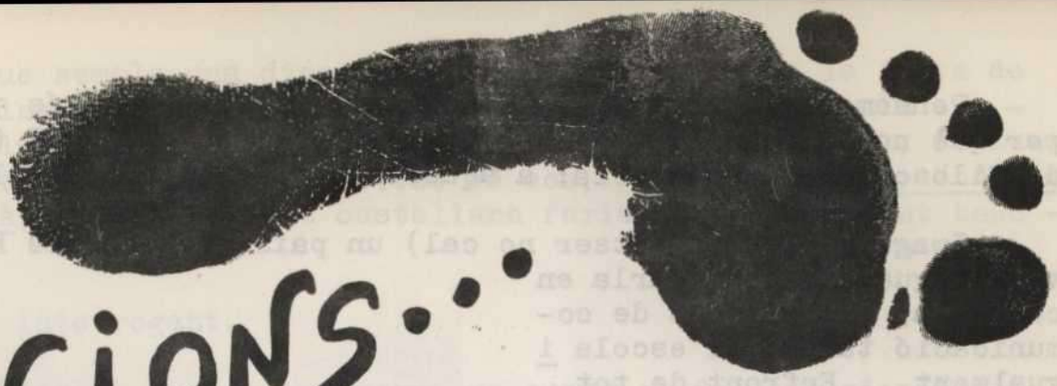

NACIONS...

IKASTOLA: Passat, present i futur de l'EDUCACIÓ BASCA

INTRODUCCIO

El motiu era simple: anar al País Basc. No calien preparacions, ni itineraris,...ja improvitzaríem.

Sortim de Barcelona.

Iruña (Pamplona) i Donostia (San Sebastián), dues grans ciutats del País Basc. Grans ciutats on no sentim ningú parlar la llengua EUSKERA.Comencem a pensar que anem enganyats, que quasi ningú parla ja el basc.

Ens resistim, però, a creure aquestes pensades massa pessimistes.

Decidim anar a un poble i fer una ruta a peu, per la muntanya, pensant trobar el que cercàvem: el contacte amb la gent que parla basc, amb la gent que parla basc, amb la gent que creu en la seva llengua, en la seva cultura, en el seu poble.

Com en la ruleta, triem el lloc a l'atzar, en les llistes de les estacions ferroviàries de Donostia. El lloc és BRINCOLA-OÑATE, una estació minúscula, deixada ja la part industrial guipuzcoana, endintsant-nos en la muntanya. Baixem. Alguns, que surten d'un bar, ens miren encuriosits -poc podem imaginar que seran alguns dels nostres amics d'ara endavant-.

En les primeres xerrades comencen ja a sortir temes que a nosaltres ens interessen i ens preocupen: la llengua, ETA, l'ensenyament...; aquí descobrim quelcom nou per a nosaltres i molt desconegut a casa nostra: les IKASTOLAS (= escola d'ensenyança basca) i és així que comencem a pensar l'estudi del que en el País Basc significa esperança pel demà: l'educació basca dels seus fills.

El programa ha variat altre cop: decidim quedar-nos, tots els dies que ens queden, en aquest poble.

Si cal donar una idea d'Ikastola, creiem que seria l'educació dels infants en la seva llengua materna, l'euskera, així com l'aprenentatge d'una cultura basca en tots els aspectes, dins de la nació basca.

Pensem en la post-guerra espanyola. La situació és prou fosca com per què només puguin subsistir dues ikastoles a EUZKADI (País Basc): la de Bilbao i la de Donostia; a aquesta última hi anava molta gent.

Imaginem-nos (o potser no cal) un país que quasibé ha perdut la seva llengua; la gent parla en castellà, els mitjans de comunicació també...l'escola igualment... Enfront de tot això, dos petits nuclis: les ikastolas de Donostia i de Bilbao.

Voltant el 1964 comencen a sortir altres ikastolas amparades per l'església; comencen com a parvularis i sense reconeixement oficial, promogudes per pares ansiosos per l'ensenyament als seus fills de la seva llengua.

el poble de Brincola

Es el renaixement de l'ensenyament basc. La primera ikastola que surt en aquesta època és a Lazkano (prop de Bilbao).

Aconsegueixen el reconeixement oficial. Però per a legalitzar una ikastola, en un principi i encara ara, es feia amb camuflatges i amb moltes traves. Es nota sobretot a l'hora de voler obtenir subvencions oficials, que és molt i molt difícil. L'any 1973, l'Estat concedia el 50 % del pressupost nacional d'educació al País Basc, però quasi tot a les escoles d'ensenyança en castellà (1) . Aquestes escoles són modernes, espaioses, funcionals,...són barates i tenen totes les instal.lacions bàsiques (almenys les que es varen construir recentment). Les ikastolas, en canvi, han d'aprofitar qualsevol local, no solen estar subvencionades; per tant, els alumnes han de pagar més.

No fa pudor de sofre, tot això?

Ja des dels inicis de l'ikastola es dóna un fet remarcable: hi ha una oposició entre la gent del camp i la gent de les ciutats. Els pagesos ("caseros") s'havien sentit fins ara (a partir del 39) acomplexats de no saber parlar el castellà i no volien que els seus fills passessin pel mateix.Per altra banda, els de ciutat seguien un fil contrari; ells volien que els seus infants parlessin en basc, no com ells que a còpia de no parlar-lo, quasi l'havien perdut. Això dificultà no pas poc el naixement de les primeres ikastolas -cal notar que inclús ara, es solen donar aquestes posicions

L'ikastola, en uns principis, es financia sobretot basant-se en els particulars; és el poble el que forma la seva ikastola. Naturalment, hi ha molta il.lusió per part dels pares a mantenir-les.

Tothom pot entrar a una ikastola ?

Un fet que ens sorprengué una mica fou que a les ikastolas, hi poden entrar tots els bascos i només admeten a un 5 % de nens de parla castellana a cada aula.

Discriminació ?

"Potser sí que sembla una discriminació" -ens diu un de la junta de la Federació provincial guipuzcoana- "però no ho és tant, si tenim en compte que tots els nens de parla castellana s'uneixen en grupets, formant una corrent que atrau els altres...i...no sé com, però els bascos tendim a parlar el castellà; aquesta corrent castellana faria malbé l'ambient basc de l'ikastola".

Hi deixem un interrogant.

Creiem, no obstant, que és important remarcar el fet que el poble basc en general, tendeix a passar en qualsevol conversa i quasi instintivament, a la llengua castellana; aquesta és l'impressió que ens dóna a nosaltres, i l'opinió de molts d'ells.

GEOGRAFIA ACTUAL DE LA IKASTOLA

A/ A l'Estat Espanyol:

- ARABA (Alava) : . 3 ikastolas a la capital, Gasteiz (Vitoria)
  . 2 als pobles
- NAPAÑOA (Navarra) : . 2 centres d'EGB a Iruña (Pamplona) (2)
  . 1 ikastola a Alsásua
  . 2 a Etxarri

Notem que la Diputació Foral de Navarra s'ha interessat molt en les Ikastolas.

- GUIPUZKOA (Guipúzcoa): . 76 ikastolas repartides per la majoria de pobles de la província. D'aquestes, n'hi ha 64 de federades i 12 que actúen independentment.

És doncs la província amb el nombre més alt d'ikastolas. Tant a Bizkaia com a Guipúzcoa, cada poble de més de 3.000 habitants té la possibilitat de tenir una o més ikastolas.

- BIZKAIA (Biscaia) : . menys ikastolas que a Guipuzkoa, però tot i així n'hi ha moltes. No hem lograt precisar el nombre.

les 7 províncies basques: a dalt: d'esquerra a dreta Nafaroa, Gipúzkoa, Biskaia. A baix, de dreta a esquerra, Araba, Lapurdi, Benaparoa i Zuberoa.

B/ A l'Estat Francès: A les tres províncies basques del costat francès (LAPURDI, BENAPARÒA i ZUBEROA) hi ha com a mínim, una ikastola a cadascuna d'elles. No posseïm prou dades per a concretar-ne el nombre exacte. Més que llocs d'Ensenyansa General Bàsica, el que hi ha són parvularis.
Degut al nombre reduït d'Ikastolas, l'ensenyament en basc no té força real dins de la població d'aquestes contrades.

Tal com ens passa als Països Catalans (a Catalunya Nord: comarques del Rosselló, Conflent, Vallespir, Capcir i Cerdanya), la part dels País Basc sota la dominació de l'Estat Francès està molt afrancesada. Com a mostra, en una reunió amb un grup de mestres d'una ikastola, varen ressaltar una enquesta feta a un poble de 5000 habitants, dins del País Basc Nord:

. gent de 60 anys per amunt: parlaven tots en basc.
. de 40 a 50 anys també el parlaven però ja no tant.
. fins a 40 anys, el parlen poc.
. de 15 a 25 anys, ja no el parlen mai.
. de 7 a 15 anys, no obtingueren cap resposta.
. de 5 a 7 anys, hi havien 30 nens que assistien a l'ikastola.

Les xifres parlen per elles mateixes.

En general -segons l'opinió d'un membre de la federació Guipuzcoana d'Ikastolas- actualment hi ha a tot el País Basc uns 20.000 nens i nenes que reben la seva educació a les ikastolas.

TRAJECTORIA I ECONOMIA DE L'IKASTOLA

Si mirem el trajecte recorregut per l'ikastola, veurem com, començant amb parvularis, ensenyament primari (només uns quants cursos), ara ja fa, segons en quines ikastoles, l'ensenyança general bàsica completa, en locals a voltes improvitzats o aprofitant-ne els deixats per altres centres en recerca de més espai. No obstant això, l'ikastola compta amb alguns llocs "privilegiats":

- A Donostia hi ha dos grans centres d'ensenyament basc i un altre en preparació. Quan diem "grans centres" ens referim a col.-.legis de més de 600 o 700 alumnes, amb les installacions bàsiques pel total desenvolupament del nen dins de l'escola.
- A Zarauz, està en projetce un centre amb capacitat per a 700 alumnes (28 aules), amb un pressupost inicial de construcció de 29 milions de pessetes.

D'on surten els diners per a la construcció d'aquests centres?

Hi ha quatre fonts principals:

1. Els particulars. El poble hi aporta una part econòmica important.

2. Les empreses. En dues vertents: obrers i empresaris. A Elcoibar (prop d'Eibar) la cooperativa DANOVAC (que, traduït vol dir "TOTS UNS") dóna anyalment a la Federació 1.000 pessetes pgrades per cada obrer.

   Els empresaris, o millor, els capitalistes, ajuden en número molt limitat si comparem els diners, per exemple, que cedeixen els capitalistes catalans per a l'ensenyament de i en català."Aquí -ens comentàven- costa molt de trobar capitalistes que ajudin l'ensenyança basca. Aquests són menys "basquistes" que als Països Catalans "catalanistes".

3. Préstecs bancaris, hipotecaris... etc. normals i corrents.

4. Préstecs especials, concedits pel Ministeri d'Educació o bé per l'Estat directament, amb una sèrie de condicions, tals com comprômetre's a que el centre en qüestió imparteixi ensenyament durant un mínim de 30 anys, ...etc.

L'Església sempre ha col.laborat amb les ikastolas d'una manera o altra. Actualment, en la majoria d'ikastolas, els parvularis estàn sota la dependència legal de l'església.

ORGANITZACIÓ, EDUCACIÓ DEL TEMPS VIURE I PROGECTES

Un aspecte molt important en el moviment de l'ensenyansa basca és que les ikastolas no actuen per si soles, cadascuna per separat (almenys la gran majoria), sinó que estan federades a la Federació Basca D'Ikastolas. Vàrem poguer parlar amb un membre de la federació guipuzcoana, que ens explicà en què consistia tot això.

Existeix un comitè coordinador de les ikastolas, que es reuneix dos o tres cops cada any per a portar a terme mètodes conjunts, revisar experiències, fallades o encerts,...

Dins de la federació provincial (Són 20 membres) hi ha unes missions per a cadascun. A Gipuzkoa, dins de la Federació, hi ha les següents seccions:

-Pedagògica
-Colònies d'estiu
-Educació dels pares: informació de tot tipus per a intentar una millor cooperació escola-família, en l'educació dels nens.
-Qüestió religiosa a l'escola
-Qüestió legal: recopilar dades del B.O.E., informar-se de tot el que fa referència als assumptes de palau...
-Qüestió econòmica (tresoreria)
-Sondeig i contactes amb els capitalistes bascos, intentant obtenir ajudes econòmiques per a l'ikastola.
-Secretaria.

A poder ser, els membres de la Federació no perceben sous de cap tipus.

No hi ha textos en llengua basca de cara a l'ensenyament del nen. Ni llibres de consulta, contes,..."literàriament i en qüestió cultural, anem uns 20 anys endarrera dels Països Catalans" -ens digueren.

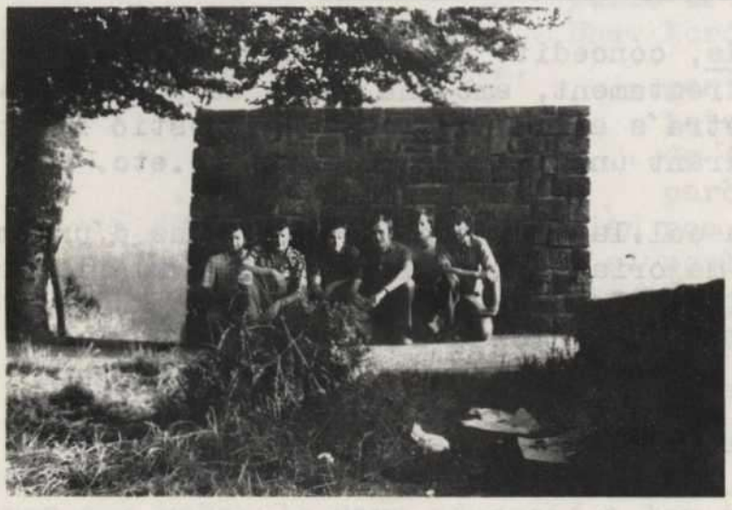

Amb un grup de bascos, davant d'un monument, per la província de Gipuzkoa.

Davant d'aquest panorama, la secció pedagògica ha animat un equip de traducció de matemàtica, llenguatge, ciències..., a l'euskera. Aquest equip ja començerà a funcionar aquest curs vinent.

En quant a tenir textos en basc, hi ha el projecte força avançat de crear una EDITORIAL BASCA. L'idea que els anima és aconseguir que sigui una

sola editorial de material escolar en basc, feta entre tots; per això, s'han reunit ja les editorials basques existents de cara a una col.laboració conjunta.

El text en basc ha de passar tres prismes o sedaços, abans de poder-se imprimir:

1. L'Acadèmia Basca (4) aprova o corregeix les traduccions.
2. El Bisbat corresponent revisa els textos, degut a la posició dels pares que, majoritàriament, volen una pedagogia cristiana (5).
3. Un representant de cada centre escolar, reunits en una comissió, donarà l'aprovat definitiu al text per a passar ja a l'impressió en l'Editorial.

Referent a les Colònies d'estiu, els educadors bascos han tingut diferents contactes amb gent que, en aquest camp, ja hi tenia una experiència: per ejemple, hi ha hagut contactes amb grups catalans (Esplai...) que de temps, es dediquen a aquesta tasca.

Allí, les Colònies tenen 20 dies de durada i un objectiu molt clar i definit: Que es mantingui, a l'estiu, una continuitat amb l'escola, amb el que s'ha fet durant el curs. Els monitors han d'estar molt ben preparats en la llengua basca: noms de tota mena de plantes, d'animals,... i sobre tot allò que, preponderantment, troba el nen en el contacte amb la natura.

L'assistència a les colònies és nombrosa. "Hi ha molta gent que vol integrar-se al basc" -ens diuen-.

A més de les colònies de la Federació d'Ikastolas, hi ha encara una altra federació basca, especialitzada en les colònies i que agafa a molta més gent. "molts nens fan colònies d'estiu al País Basc".

Abans hem parlat de projectes. Actualment s'ha començat a fer gestions inicials de cara a obtenir l'ensenyament del B.U.P. (Batxillerat Unificat i Polivalent) en la llengua Euskera, així com l'ensenyament de les diferents branques tècniques i empresarials. Es veuen perspectives molt negres. Se'ns fa notar que ja en el liceu de Donostia alguns professors fan el B.U.P. en basc, encara que els textos són en castella. Déu n'hi do!

METODES PEDAGOGICS EMPRATS

Queden tot sorpresos, agradablement sorpresos, al contestar-nos aquesta pregunta sobre els mètodes pedagògics emprats:

"Normalment es treballa amb les tècniques Freinet en totes les Ikastoles de la federació".

Si quedem sorpresos d'aquesta afirmació "a Priori" és perquè crèiem que aquest mètode no era massa conegut per aqueixes terres.

Què és mètode Freinet? es bàsicament l'aprenentatge lliure, pel nen, de tot el que per ell significa vivència i experimentació,

Preparant-lo així per a esdevenir persona, el dia de demà, essent però conscient de les reponsabilitats que li pertoquen en el dia d'avui, en cada instant i comptant sempre amb èls altres.

Com quedem? Es treballa o no amb les tècniques Freinet dins de les Ikastoles?.

Quedem a l'espera d'aclarir-ho, en la reunió amb els mestres, d'una ikastola l'endemà.

"Fa tres anys es feia Freinet. Ara per diferents motius (pressions dels pares, exigències de programa,...) s'ha anat perdent."

Decepció al canto!
Com? Per què?

El pessimisme impera a l'ús d'aquest mètode en l'ikastola. Alguna el fa servir més que d'altres; queda, però representant per l'ús d'alguna de les principals tècniquea que caracteritzen aquest mètode pedagògic, avui tant de moda, però també tant superficialment entès i mal aplicat en molts llocs.

"Tenim les classes de 35 a 40 nens i així, amb tants, no és pot treballar com hom voldria. També hi intervenen les pressions dels pares, la manca d'espai, l'inadequat dels locals de que disposem. el programa oficial,..."

Excuses reals, però també molt còmodes per part d'aquests educadors que, d'altra banda, són conscients d'una deficiència en els mètodes ortodoxos d'educació, però els apliquen, cedint a les exigències d'uns i d'altres, no vinculats directament, per altra part en l'educació dels nens.

Tornant a les tècniques Freinet, les que encara hi subsisteixen son:

- el text lliure
- el contracte de treball
  i poca cosa més.

Reconeixen que inclús l'aplicació d'aquestes tècniques, aïllades si no estan incloses en tota la dinàmica de l'escola, que les fa vital perden eficàcia i inclús és absurd, a voltes, d'utilitzar-les.

Un altre aspecte pedagògic que ens sorpren:

"Al tercer nivell d'E.G.B. s'introdueix el castellà; al quart ja es fa tot en castellà, però s'ensenya també el basc."

Per què - preguntem extranyats- l'introducció del castellà en l'ensenyansa basca?

"Hem de preparar el nen per quant passi a fer el B. U. B. o vagi a les escoles industrials. No pot sentir-se inferior als altres, al no dominar bé la llengua que llavors els servirà de base. Desgraciadament hem de ser conscients de la realitat de l'Estat Espanyol."

Comença una polèmica sobre la veracitat pràctica d'aquest raonament.

Argumentem nosaltres, pensant en el nostre país, que el nen, degut al medi ambient, als mitjants de comunicació, al contacte amb els altres, ... tot això el porta ja a l'aprenentatge del castellà i el domina perfectament, reforçant-lo a l'escola com una assignatura més.

Argumenten ells que potser sí que això és possible als Països Catalans, però no al País Basc. La diferència entre l'euskera i el català envers el castellá és enorme; en basc varien les construccions del llenguatge i de l'escritura. Afegeixen que , comprovant, als 5-6 anys, el nen, quan juga, fa servir ja el castellà. Inclús a les ikastolas. " Si per postres hi afegim el que pocs matrimonis joves parlin entre ells en euskera,.... vet aquí el panorama !"

Dos punts de vista diferents sobre un problema comú: l'integració del graduat escolar en els centres oficials del B.U.P. o Escoles Tècniques. Aquest dos punts, recordem, responen a dues realitats humanes ben diferentas: Països Catalans i País Basc.

Hi ha contacte entre els mestres ?

" Es treballa per zones. Una zona equival generalment a una comarca" - Tinguem en compte que les comarques, aqui, són molt més petites que a casa nostra- " No totes les zones funcionen bè; la nostra sí, ens reunim, durant el curs, dos cops per setmana. "

Quins problemas actuals hi veieu en les ikastolas.?

" Ui ! si fem una llista...

- falta de professorat preparat en euskera
- problema econòmic per tots cantons
- locals adequats o al menys mès espai
- laborals
- .....

Voleu que continuem ? No obstant, el panorama actual ès optimista. Amb penes i fatigues anirem avançant".

NOTES:

(1) Són només 13 ikastolas en tot el País Basc, les que aconsegueixen subvenció de l'Estat.

(2) A l'Ikastola es fa també la E.G.B., però quan notem diferència és en quant a la capacitat, a les instalacions, etc., d'un centre de E.G.B. (comparable a un centre normal d'ensenyança en castellà), mentre que la ikastola és, generalment, de menys capacitat, aprofitant locals, pisos...

(4) Aquesta Acadèmia està intentant el que Pompeu Fabra feu als Països Catalans. Al País Basc falta la reunificació de la llengua en les diferents comarques.

(5) En un sondeig fet entre 300 pares, només 17 volien una escola laïca . El percentatge és reduït.

D'aquí potser el fracàs de de la VI Assemblea d'ETA, que intentà ficar-se dins de les ikastolas, veient-hi un camp abonat per a la seva extensió ideològica, i propugnava l'escola laïca.

Cal aclarir quina diferència hi ha entre la V i la VI Assemblea d'ETA. La V Assemblea la integren aquells militants nacionalistes bascos que lluiten per la llibertat, dins d'un règim socialista, del País Basc. En canvi, els de la VI Assemblea, menys "basquistes", propugnen la lluita a nivell de tot l'Estat Espanyol, d'ideologia majoritàriament comunista.

Essent, doncs, la població basca majoritàriament cristiana i recolzant, almenys per simpaties, la V Assemblea, l'intent de polititzar l'ikastola, dut a terme per la VI Assemblea, anava predestinat al fracàs. I així fou.

NOTA DE LA REDACCIO :

Els subscriptors haureu rebut amb molt d'enderriment el nº 6, corresponent als mesos de Juny-Juliol. La causa ha estat la retenció de les revistes durant més de 15 dies a Correus. Així funciona la cosa!

Excuseu-nos, si us plau.

NOTICIA DE VIC !!!

Ens han dit des de VIC que el dia 27 de Setembre, a les 10'30 de la nit, i al TEATRE-CINE DE VIC, hi haurà un Recital d'En RAIMON.

Us ho diem perquè pugueu reservar-vos el dia, i anar estalviant.

Ja ens hi veurem!

O o o . O

Mort d'un amic

Es difícil escriure sobre un company que saps que t'ha deixat per sempre. De fet és difícil, fins i tot, arribar a entendre que realment l'has perdut i no és un mal somni. I en Josep ens va deixar, precisament, en un dels moments en que tot allò que fa sentir-te més amic i germà es troba més viu: en ple campament a la muntanya.

Ara, quan els que soliem estar amb ell sortim a donar un volt, ens sembla impossible que no surti d'una cantonada, d'enmig d'una colla. I és que sempre era per tot. Al capvespre, sortint de treballar o de l'estudi, el dissabte al migdia, sabies que tard o d'hora el trobaries i feries la xerrada, t'oferiria algún cançoner i et demanaria si hi havia reunió, i també et diria el dia de la propera trobada de Pax.

De fet, no podia ser d'altre manera. Quan ell estimava una cosa, s'hi dedicava de ple tot el temps que tenia lliure. Les qüestions de Pax i del nostre grup eren la seva segona feina.

No sortia mai de casa seva sense el plec de cançoners i de revistes. Va ser ell qui es va encarregar, junt amb un altre, de l'intendència del campament, i va ser el que es va oferir a l'acte per anar a Barcelona a llogar crampons i demés material que ens feia falta. I a les reunions abans del campament el veies sempre amb els mapes sota el braç, i amb cara de disposat a tot. Segur que es sa-

bia totes les etapes de la ruta de memòria i amb tots els detalls.

I tot això era degut a la seva il.lusió per la muntanya i per la vida amiga i animada de les trobades. A la muntanya era quasi sempre el primer d'arribar a dalt del cim. Tenia sempre una alegria i unes ganes de fer que pocs tenim.

El recordarem alegre, amb una gran seguretat, empipador unes vegades, enyorat altres però sempre volgut. En ell es podia confiar.

Aquesta alegria i il.lusió les va tenir fins a la mort, fins a l'últim segon, i així ens ha donat una gran lliçó. A pesar de que tot pot acabar de sobte cal viure amb alegria, il.lusió i esperança. Tot el que un fa no es perd a l'aire, com hem vist en el cas de'N Josep, i així ell ens ha donat una gran lliçó: la de que cal viure sempre alegre, amb il.lusió i esperança, encara que la mort sigui al teu costat. Gràcies, Josep.

Pioners - VIC

VIC: ACCIDENTE MORTAL DE UN MONTAÑERO

Ha causado dolorosa impresión en esta ciudad, la noticia de la muerte de un montañero vicense, hecho ocurrido en el Valle de Arán.

La víctima, José Canadell Pararede, de 18 años de edad, miembro de los «Boys-Scouts», había salido el pasado día 3, en compañía de otros siete muchachos, para realizar la travesía montañosa desde el pico de Aneto hasta las montañas de Andorra, y en el curso de dicha excursión, según las confusas noticias que se tienen, resbaló, cayendo al fondo de un abismo.

Al recibirse la primera comunicación del trágico accidente, salieron para Viella el padre del infortunado montañero, acompañado de otros familiares y miembros de la agrupación de «Boys-Scouts» y de la Cruz Roja local.

Ruta de Pax internacional a Anglaterra

En el nº 4 d'aquest butlletí podieu veure-hi una nota de PAX INTERNACIONAL anunciant la RUTA-74 a fer per Anglaterra del 25 de Juliol al 5 d'Agost. Doncs bé, la ruta ja ha tingut lloc i un total de 240 - nois, noies i d'altres no tan joves provinents de 12 països varem tenir durant 10 dies l'oportunitat de conviure dins d'un grup ben heterogeni, de conèixer un país i la gent que hi viu, i també de discutir sobre l'és devenidor d'Europa.

Hi havien en total vuit grups d'unes 30 persones cada un. Sis d'aquests grups tenien com a entreteniment l'anar de Londres a Brighton - per camins diferents, essent acollits cada nit en diferents pobles per les famílies que s'hi havien ofert. Els altres dos grups restaren l'un a Londres i l'altre a Burwash (Sussex) per dur a terme dos camps de treball i establir al mateix temps el natural contacte amb la gent del poble o del barri on es trobaven.

Els dos darrers dies, tots - els grups van fer cap a Brighton per tenir l'ocasió de festejar, de donar a conèixer i de reflexionar en comú lo que s'havia fet en les jornades precedents. Va ésser curiosament en aquests dos darrers dies que la identitat dels vuit grups es va fer més palesa i no va ésser cosa fàcil deixar aquells amb els que s'havia estat pràcticament junts durant moltes hores cada dia.

El rodatge d'aquest "fer en comú" no havia estat senzill; a dir veritat, els primers dies més aviat anava a empentes i rodolons, i era lògic, doncs 30 persones amb 6 llengües diferents, amb uns orígens bastant diversificats i amb una idea preconcebuda que potser no era la mateixa per tothom, no es podien engegar així com així, i més encara si no es volia establir un sistema d'autoritat sinó de responsabilitat. Però el menjar a la mateixa rotllana, el saltar els mateixos barrats, l'anar resolent els lògics entrebancs que es presentaven i també el fet

d´anar comprenent que tot i a bastants quilòmetres de distància teniem molts problemes i també moltes solucions en comú, va fer que de mica en mica una provisional comunitat anés prenent cos.

L´acollida en famílies, o segons quins dies en locals parroquials, va ésser un altre de les bones experiències de la ruta. Amb una tassa de tè sempre al davant, ens podiem recuperar del nostre cansanci o treure l´estomac de pena o també parlar del sistema mètric decimal o del Barça. En resum, aconseguiem uns nous amics que farien d´ara en endavant aquella comarca una mica nostra.

No es va fer tampoc cap mena de distinció entre les diferents confessions cristianes que ens acollien, i no era per tant estrany esmorzar un dia en una parròquia metodista per a sopar en una d´anglicana i anar a dormir a casa d´uns cuàquers, rubricant així una "ecumènica" jornada.

Tal com he dit, el tema de discusió era Europa, i més exactament "EUROPA PER SI MATEIXA O PER ELS ALTRES ?", i si bé no hi hagueren conferències a alt nivell sobre el tema -tampoc no feia falta, doncs no estàvem en un seminari especialitzat-, els punts de vista personals donaren molt de sí.

Europa és un nom que està de moda: per els anglesos és el continent, per els alemanys i francesos és el Mercat Comú, i per a nosaltres és allò que es troba de Perpinyà en amunt. Però és un fet que tots més o menys en formem part i que tenim quelcom a dir-hi i a fer-hi.

En el darrer número de PAX hi havia un suggeriment per al estudi de les nacions no oficials a Europa. La importància d´aquest problema

queda comfirmada al és ser un dels més profon dament tractats en les discussions.

Però hi havien altres qüestions que sortien de l'àmbit estrictament nacional i que ens criden també fortament a una presa de consciència: el món dels emigrants, la dependència econòmica de Europa, la defensa i l'armament; i potser la més frapant de totes: el de les relacions del nostre continent amb el Tercer Món.

Caldrien moltes planes per a tractar tots aquests punts, i podem anar-ho fent en números successius però, val la pena començar a retenir dos primeres conclusions: ni Europa és "l'estranger", ni el Tercer Món un món que no ens concerneix i que es troba a milers de quilòmetres.

Es innegable que una crítica mesurada d'aquesta ruta ens conduiria a la consideració de diferents aspectes negatius trobats en la mateixa, i que es refereixen a la organització dels camps de treball, a l'eficàcia en el tractament del tema, als nostres contactes amb el jovent visitat, amb la realitat espiritual viscuda i posiblement a molts altres punts, però el pes de la balança final crec que es decanta innegablament vers un criteri completament favorable a aquests tipus d'experiències.

ARCADI.

TROBADA D'ESTIU A OLOT

Aquesta trobada, diferent a les altres, era de 15 dies, a OLOT (La Garrotxa), els dos primers dies permisos i més permisos de l'Ajuntament, dels guàrdies municipals i finalment de la Guàrdia Civil.

L'assistència va ser mínima i per altra part fallà, doncs no pogueren venir els italians, ni els francesos; de totes maneres, el dia de començar, el dilluns a l'hora senyalada, estàvem tots nosaltres reunits, al passeig del Firal (lloc típic on passejen els d'Olot); comença la tasca, estem desanimats ja que esperavem que la gent d'Olot, no tots però sí algú, vindria a ajudar-nos, però no passa el que esperàvem. Decidim marxar cap a Santa Pau, puix un senyor tenia mobles i "trastos"

per a donar, i anem a fer una ullada per a saber quin tipus de cotxe haviem de localitzar per a transportar-ho. Dinàrem a Santa Pau i després cap a Olot altre cop per mirar de trobar gent per a la tasca del dia pròxim; ens trobàrem amb el Mel i parlant ens digué que havien arribat tres bretones; ràpidament ens arribàrem als caputxins per proposar-les-hi si ens volien ajudar No hi eren, però tot arribant al Firal les trobàrem parlant amb en Miquel. Ens digueren que ens ajudarien; el dimarts comencem la recollida, i per ser el primer dia fou un èxit, recollint - moltes coses. El medi de transport fou un carro una mica vell però feu el seu servei

Teníem dos magatzems, un era als escolapis i l'altre al Casal dels Pioners; als Escolapis teniem els mobles i "trastos" i al Casal els papers i ampolles de xampany. La recollida durà quatre dies, fins el dissabte, que començàrem a restaurar els llits, les taules, les cadires,etc. A la nit del dissabte, montem el Mercat d'Ocasió i el diumenge l'inaugurem.

El divendres a la nit, vàrem anar a Sant Francesc, un volcà que hi ha prop d'Olot; allí les bretones feren el sopar: una amanida típica i - després "crêppes" bonissims. Tingueren molt èxit; per la nostra part, vàrem fer la sangria com la majoria de vegades.

El dia 12 ferem una petita reunió per parlar de la Trobada; sortiren moltes opinions,entre ells ens digueren que la falta d'assistència era deguda a que no trobarem la gent - clau per fer aquesta classe de treball Tampoc no veien prou clar l'objectiu que nosaltres preteniem, dubtaven de l'impacte que pot quedar de tot això per Olot.

L'opinió d'altres va ésser que no s'havia fet cap xerrada, però no era pla fer xerrades, - doncs no es solucio na res si no es posa una mica en pràctica el que es parla. I per la nostra part, i degut a la manca de gent, ens

interessava més fer una cosa completa, i no moltes i mal fetes...

Perquè tot sigui dit, teniem molta feina amb la nostra tasca del mercat d'ocasió.

IMPRESSIONS DE DUES NOIES D'OLOT

No és pas senzill de fer un comentari d'una empresa que hom coneix molt per alt. Això mateix ens demostra que hi ha hagut una poc eficaç i insuficient divulgació de la tasca que, ademés, trobem feta a destemps (massa tard; no s'ha buscat la gent "clau").

Per altra banda, i com a fruit d'una manca de comunicació de bon principi, creiem que els objectius no s'han fet lo suficientment clars.

Segons sembla, el que es pretenia era anar a conèixer la gent d'Olot per mitjà de la tasca esmentada, però en realitat davant d'això hi ha hagut varies postures:

.. Per molta gent, Pax venia a acomplir un objectiu personal del grup, sense cap més transcendència, i la resposta era la d'ajudar en determinats moments.

Davant de la calor "espetenant" i de veure com un carro va corrent pels carrers, empentat per una pobra gent "suada i bruta", i "amb cara de pena", hom s'entendreix, i se sent solidari amb el que apreta com a mitjà de justificació. Això no exclou el que tingui un valor positiu.

.. Alguns vèiem que us veu aturar a estudiar amb deteniment la realitat d'Olot, i com a consecuència, les seves necessitats, i la tasca potser no era del tot escaient amb aquesta realitat.

Aquests dos punts no vénen per justificar la poca participació de la gent davant d'aquest fet.

Altres coses que poden haver ajudat a que la cosa no rutllés lo suficient serien:

- comoditat: "fer per fer, val més fer el que a hom li agrada."
- inmovilitat: pot ser el mal pitjor, la manca d'objectius personals i de grup.
- manca de temps.

DORA i NURI

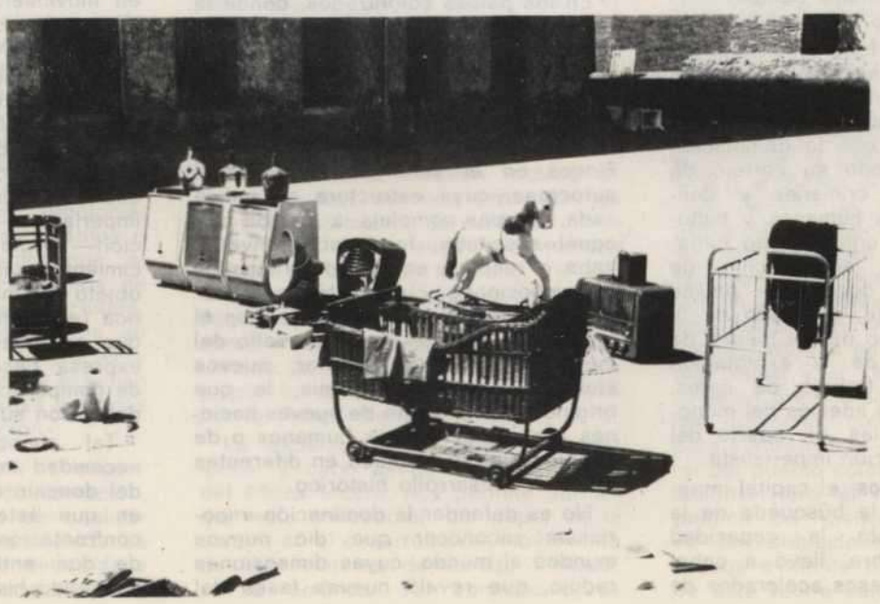

LA CULTURA FUNDAMENTO DEL MOVIMIENTO DE LIBERACION

Fotos © Bruna Amico, Roma

por Amílcar Cabral

El autor del presente trabajo, Amílcar Cabral, asesinado a comienzos de 1973 y considerado desde entonces como el héroe de la independencia de su patria, Guinea (Bissau), y de todas las colonias portuguesas de Africa, fue una personalidad de extraordinario relieve tanto desde el punto de vista del pensamiento como de la acción. Ningún aspecto del porvenir de su país escapó a su reflexión. Amílcar Cabral insistía en la primacía de la cultura, «fundamento mismo del movimiento de liberación», y en la prioridad que debía darse a la educación en la lucha por la independencia. «Debemos reservar a nuestros niños —afirmaba— lo mejor de cuanto sabemos. Ellos son las flores de nuestra lucha». En la fotografía aparece el gran luchador guineano durante el acto de entrega de los premios de fin de año, en 1972, a los alumnos de la escuela modelo creada por el PAIGC en Conakry (República de Guinea). El texto que publicamos en estas páginas está tomado de un estudio presentado por su autor a una reunión sobre las nociones de raza, identidad y dignidad que la Unesco organizó en julio de 1972.

LA lucha de los pueblos por la liberación nacional y la independencia se ha convertido en una inmensa fuerza de progreso para la humanidad y constituye, sin la menor duda, uno de las rasgos esenciales de la historia de nuestro tiempo.

Un análisis objetivo del imperialismo, en cuanto hecho o fenómeno histórico «natural», incluso «necesario», en función del tipo de evolución económico-política de una importante parte de la humanidad, revela que la dominación imperialista, con todo su cortejo de miserias, rapiñas, crímenes y destrucción de valores humanos y culturales, no fue sólo una realidad negativa. La inmensa acumulación de capital, en media docena de países del hemisferio norte, resultado de la piratería, del saqueo de los bienes de otros pueblos y de la explotación desenfrenada del trabajo de éstos, produjo otras cosas además del monopolio de las colonias, el reparto del mundo y la dominación imperialista.

En los países ricos, el capital imperialista, siempre a la búsqueda de la plusvalía, acrecentó la capacidad creadora del hombre, llevó a cabo, gracias a los progresos acelerados de la ciencia y la técnica, una profunda transformación de los medios de producción, acentuó la socialización del proceso del trabajo y permitió el ascenso de amplias capas de la población.

En los países colonizados, donde la colonización, por regla general, bloqueó el proceso histórico del desarrollo de los pueblos dominados, cuando no dio lugar a su eliminación radical o progresiva, el capital imperialista impuso nuevos tipos de relaciones en el seno de la sociedad autóctona, cuya estructura se volvió cada vez más compleja, a medida que aquél suscitaba, fomentaba, envenenaba o resolvía en ella determinadas contradicciones y conflictos sociales. El capital imperialista introdujo, con el ciclo de la moneda y el desarrollo del mercado interior y exterior, nuevos elementos en la economía, lo que originó el surgimiento de nuevas naciones a partir de grupos humanos o de pueblos que se hallaban en diferentes fases del desarrollo histórico.

No es defender la dominación imperialista reconocer que dio nuevos mundos al mundo, cuyas dimensiones redujo, que reveló nuevas fases del desarrollo de las sociedades humanas y que, a pesar o a causa de los prejuicios, las discriminaciones y los crímenes a que condujo, contribuyó a elaborar un conocimiento más profundo de la humanidad como un todo en movimiento, como una unidad en la compleja diversidad de las características de su desarrollo.

La dominación imperialista en diversos continentes facilitó una confrontación multilateral y progresiva (en ocasiones abrupta) no sólo entre los hombres sino también entre las sociedades. La práctica de la dominación imperialista —su afirmación o su negación— exigió (y exige todavía) el conocimiento más o menos correcto del objeto dominado y de la realidad histórica (económica, social y cultural) en que se mueve, conocimiento que se expresa necesariamente en términos de comparación con el sujeto dominador y con su propia realidad histórica.

Tal conocimiento constituye una necesidad imperiosa para la práctica del dominio imperialista, en la medida en que éste es el resultado de la confrontación, casi siempre violenta, de dos entidades distintas por su contenido histórico y antagonistas por

sus funciones. La búsqueda de ese conocimiento contribuyó al enriquecimiento general de las ciencias humanas y sociales, pese a su carácter unilateral, subjetivo y con suma frecuencia injusto.

En realidad, nunca se interesó tanto el hombre en el conocimiento de otros hombres y de otras sociedades como a lo largo de este último siglo de dominación imperialista, hasta el punto de que ha sido posible acumular una cantidad sin precedentes de informaciones, hipótesis y teorías, sobre todo en materia de historia, etnología, sociología y cultura de los pueblos o los grupos humanos sometidos al poder imperialista. Los conceptos de raza, casta, etnia, tribu, nación, cultura, identidad, dignidad y tantos otros, se han convertido en objeto de creciente atención por parte de quienes estudian al hombre y a las sociedades llamadas «primitivas» o «en evolución».

Más recientemente, con la expansión de los movimientos de liberación, ha surgido la necesidad de analizar las características de tales sociedades en función de la lucha emprendida y de determinar los factores que desencadenan o frenan esta lucha. Quienes efectúan esos análisis suelen coincidir en que la cultura, en tal contexto, adquiere una singular importancia. Podemos, por ello, admitir que cualquier intento de esclarecer la verdadera función de la cultura en el desarrollo del movimiento de liberación (pre-independencia) puede representar una contribución útil a la lucha general de los pueblos contra la dominación imperialista.

El hecho de que los movimientos de independencia se señalen, incluso en su fase inicial, por una expansión de las manifestaciones de carácter cultural, indica que esos movimientos vienen precedidos de un «renacimiento cultural» del pueblo dominado. Puede incluso llegarse más lejos y afirmar que la cultura constituye un método de movilización de los grupos y, por lo tanto, un arma en la lucha por la independencia.

La experiencia de nuestra propia lucha, y cabe asegurar que también del Africa entera, nos permite afirmar que esta concepción del papel de la cultura en el desarrollo del movimiento de liberación es demasiado limitada, si no errónea. Tal concepción se deriva, a nuestro modo de ver, de una generalización incorrecta de un fenómeno que es real, pero restringido, en la medida en que existe únicamente en el marco de las élites o de las diásporas coloniales. Esa generalización ignora o desdeña el dato esencial del problema: el carácter indestructible de la resistencia cultural de las masas populares frente a la dominación extranjera.

Con sólo algunas excepciones, el periodo de la colonización no fue, al menos en Africa, suficientemente largo para permitir la destrucción o una depreciación importante de los elementos esenciales de la cultura y las tradiciones del pueblo colonizado. La experiencia colonial de la dominación imperialista en Africa revela que (exceptuados el genocidio, la segregación racial y el «apartheid») la única solución pretendidamente positiva que las potencias coloniales encuentran para contrarrestar la resistencia cultural del pueblo colonizado es la «asimilación». Pero el fracaso total de la política de «asimilación progresiva» de las poblaciones nativas es una prueba evidente tanto de la falsedad de esta teoría como de la capacidad

AMILCAR CABRAL o la lealtad a una causa justa

«Yo soy un simple africano que h querido saldar su deuda con su pueblo y vivir su época», declaraba en cierta ocasión Amilcar Cabral. Nacido en 192 en Bafata (Guinea-Bissau), ingeniero agrónomo de gran valía, Cabral habría podido llevar una vida de privilegiado en su país. Pero ya en 1954 fundaba e Lisboa el Movimiento Anticolonialista dos años después, en 1956, creaba e PAIGC que dirigió hasta su muerte. A comienzos de 1963 organizó la lucha e Guinea (Bissau) y en los diez años siguientes liberó las tres cuartas partes de su país (a la derecha se la ve en una piragua acompañado por otros militantes del PAIGC). Su talento de organizador y de teórico, su valor físico y su temple de acero le ganaron un gran prestigio en el mundo entero. En abril de 1972 recibía en Conakry a los miembros de la Misión Especial de las Naciones Unidas que fueron a visitar las regiones liberadas de Guinea (Bissau). Su infatigable acción en pro de la independencia de su país contribuyó en gran medida a despertar la atención de las Naciones Unidas hacia los problemas de los territorios africanos ocupados por Portugal. Amilcar Cabral fue asesinado en Conakry, el 20 de enero de 1973, sin haber visto el desenlace de la larga lucha a la que había dedicado todas sus fuerzas y todo su talento.

LA CULTURA *(cont.)*

de resistencia de los pueblos dominados (1).

Por ortra parte, incluso en las colonias de asentamiento, donde la aplastante mayoría de la población sigue estando compuesta por individuos autóctonos, el área de ocupación colonial, y en particular de ocupación cultural, suele reducirse a las zonas costeras y a algunos sectores limitados del interior. La influencia de la cultura de la potencia colonial es casi nula más allá de los límites de la capital y otros centros urbanos. De hecho, sólo se manifiesta en la vertical de la pirámide social colonial —creada por el propio colonialismo— y se ejerce especialmente sobre lo que podemos llamar «pequeña burguesía autóctona» y sobre grupos muy reducidos de trabajadores de los centros urbanos.

Fácil es verificar que las grandes masas rurales, al igual que una importante fracción de la población urbana, es decir más del 99 % del total de la población indígena, se mantienen al margen, o casi al margen, de toda influencia cultural de la potencia colonizadora.

Cuanto acabamos de decir implica que ni en las masas populares del país dominado ni en las clases dominantes autóctonas (jefes tradicionales, familias nobles, autoridades religiosas) se produce, por lo general, una destrucción o depreciación importante de la cultura y las tradiciones. Reprimida, perseguida, humillada, traicionada por ciertas categorías sociales comprometidas con el extranjero, refugiada en los poblados, en los bosques y en el espíritu de las víctimas de la dominación, la cultura sobrevive a todas las tempestades, para después, gracias a las luchas de liberación, recobrar todo su poder de florecimiento.

He ahí la razón de que a las masas populares no se les plantee, ni pueda planteárseles, el problema del «retorno a las fuentes» o del «renacimiento cultural»: las masas son las portadoras de la cultura, ellas mismas son la fuente y, al mismo tiempo, la única entidad verdaderamente capacitada para preservar y crear la cultura, es decir, *para hacer historia.*

Para apreciar correctamente el verdadero papel de la cultura en el desarrollo del movimiento de liberación es, pues, necesario, al menos en lo que se refiere a Africa, distinguir entre la situación de las masas populares, que preservan su cultura, y la de las categorías sociales más o menos asimiladas, desarraigadas y culturalmente enajenadas. Aun siendo portadoras de un cierto número de elementos culturales propios de la sociedad autóctona, las élites coloniales nativas, forjadas por el proceso de colonización, viven material y espiritualmente la cultura del extranjero colonialista, con el que intentan progresivamente identificarse, tanto en lo que se refiere al comportamiento social como en todo lo relativo a la apreciación de los valores culturales indígenas.

En el transcurso de dos o tres generaciones de colonizados, como mínimo, se forma una capa social compuesta por funcionarios del Estado, empleados de diversas ramas de la economía (sobre todo, el comercio), miembros de profesiones liberales y algunos propietarios urbanos y agrícolas. Esta pequeña burguesía autóctona, forjada por la dominación extranjera e indispensable para el sistema de explotación colonial, ocupa una zona social situada entre las masas trabajadoras del campo y los centros urbanos y la minoría de representantes locales de la clase dominante extranjera.

Aunque pueda mantener relaciones más o menos intensas, con las masas populares, o con los jefes tradicionales, esta pequeña burguesía aspira, por lo general, a llevar un tren de vida similar, si no idéntico, al de la minoría extranjera; de ahí que, al mismo tiempo que restringe sus lazos con las masas, intente integrarse en esta minoría, con mucha frecuencia en detrimento de los lazos familiares o étnicos, y siempre a costa de los individuos.

Pero, cualesquiera que sean las excepciones aparentes, esa pequeña burguesía nunca llega a franquear las barreras impuestas por el sistema y cae prisionera de las contradicciones de la realidad cultural y social en que vive, ya que, en el marco de la paz colonial, le resulta imposible escapar de su condición de clase marginal o

(1) En las colonias portuguesas, el porcentaje máximo de asimilados es del 0,3 % de la población total (en Guinea), tras 500 años de presencia «civilizadora» y medio siglo de «paz colonial».

«marginalizada». Esta «marginalidad» constituye, tanto en el país mismo como entre los emigrantes instalados en la metrópoli colonialista, el drama socio-cultural de las élites coloniales o de la pequeña burguesía indígena, vivido más o menos intensamente según las circunstancias materiales y el nivel de «aculturación», pero siempre en un plano individual, no colectivo.

En el marco de este drama cotidiano, sobre el telón de fondo del enfrentamiento, casi siempre violento, entre las masas populares y la clase colonial dominante, surge y se desarrolla en la pequeña burguesía indígena un sentimiento de amargura o un complejo de frustración y, paralelamente, una necesidad acuciante, de la que cobra conciencia poco a poco, de impugnar su marginalidad y descubrir su identidad, lo que le hace inclinarse progresivamente hacia el otro polo del conflicto socio-cultural en que vive: las masas populares nativas.

De ahí que el «retorno a las fuentes» se manifieste de manera tanto más imperiosa cuanto mayor sea el aislamiento de la pequeña burguesía (o de las élites nativas) y más profundo resulte su complejo de frustración, como ocurre entre la emigración africana instalada en las metrópolis colonialistas o racistas.

No es, pues, casual que teorías o «movimientos» del tipo del panafricanismo y la negritud (dos expresiones pertinentes, que se inspiran fundamentalmente en el postulado de la identidad cultural de todos los africanos negros) hayan sido concebidas fuera del África negra. Más recientemente, la reivindicación de una entidad africana por los negros norteamericanos constituye otra manifestación, tal vez desesperada, de esa necesidad de un «retorno a las fuentes», aunque en este caso esté claramente influida por una nueva realidad: la conquista de la independencia política por la gran mayoría de los pueblos africanos.

Pero el «retorno a las fuentes» no es ni puede ser en sí mismo un acto de lucha contra la dominación extranjera (colonialista y racista) y no significa tampoco necesariamente una vuelta a las tradiciones. Se trata, pura y simplemente, de la negación, por parte de la burguesía indígena, de la pretendida supremacía de la cultura de la potencia dominadora sobre la del pueblo dominado, pueblo con el que aquélla necesita identificarse. El «retorno a las fuentes» no es, pues, una actitud voluntaria sino la única respuesta viable a la irreductible contradicción que opone la sociedad colonizada a la potencia colonizadora, las masas explotadas a la clase explotadora extranjera.

Cuando el «retorno a las fuentes» sobrepasa el marco individual y consigue expresarse a través de «grupos» o de «movimientos», esta contradicción se transforma en conflicto (velado o abierto), el cual constituye el preludio al movimiento de preindependencia o a la lucha por la liberación del yugo extranjero. De esta manera, el «retorno a las fuentes» es históricamente consecuente sólo cuando implica, además de un compromiso real en la lucha por la independencia, una identificación total y definitiva con las aspiraciones de las masas populares, las cuales no sólo impugnan la cultura del extranjero sino también, globalmente, su dominación. En caso contrario, el «retorno a las fuentes» sólo es una solución con vistas a conseguir ventajas temporales y, por tanto, una forma, consciente o inconsciente, de oportunismo político.

Observemos que el «retorno a las fuentes», sea aparente o real, no se produce de manera simultánea y uniforme en el seno de la pequeña burguesía autóctona. Por el contrario, se trata de un proceso lento, discontinuo y desigual, cuyo desarrollo depende del grado de «aculturación» de cada individuo, de sus condiciones materiales de existencia, de su formación ideológica y de su propia historia como ser social.

En esta desigualdad tiene su origen la escisión de la pequeña burguesía indígena en tres grupos, en relación con el movimiento de liberación: a) una minoría que, aun deseando el fin de la dominación extranjera, se alía a la clase social dominante y se opone abiertamente a ese movimiento, con objeto de defender ante todo su seguridad social; b) una mayoría de elementos vacilantes e indecisos; c) otra minoría cuyos componentes participan en la creación y la dirección del movimiento de liberación.

"Nuestra lucha exige la práctica de la democracia"

Pero este tercer grupo, que desempeña un papel decisivo en el desarrollo del movimiento de preindependencia, sólo llega a identificarse verdaderamente con las masas populares (con su cultura y sus aspiraciones) a través de la lucha, dependiendo el grado de esa identificación de la forma o formas de esta lucha, así como del contenido ideológico del movimiento y del nivel de conciencia moral y política de cada individuo.

Una apreciación correcta del papel de la cultura en el movimiento de preindependencia o de liberación requiere una distinción precisa entre cultura y manifestaciones culturales. La cultura es la síntesis dinámica, en el plano de la conciencia individual o colectiva, de la realidad histórica, material y espiritual, de una sociedad o de un grupo humano, síntesis que abarca tanto las relaciones entre el hombre y la naturaleza como las relaciones entre los hombres y entre las categorías sociales. Por su parte, las manifestaciones culturales son las diferentes formas que expresan esa síntesis, individual y colectivamente, en cada etapa de la evolución de la sociedad o del grupo humano en cuestión.

Comprobamos, según esto, que la cultura es el fundamento mismo del movimiento de liberación, y que sólo pueden movilizarse, organizarse y luchar contra la dominación extranjera aquellas sociedades que logran preservar su cultura. Esta, cualesquiera que sean las características ideológicas o idealistas de su expresión, es un factor esencial del proceso histórico. En ella reside la capacidad para elaborar o fecundar elementos que aseguran la continuidad de la historia y, al mismo tiempo, determinan las posibilidades de progreso o de regresión de la sociedad.

PODEMOS, de esta manera, comprender que, en la medida en que el dominio imperialista es la negación del proceso histórico de la sociedad dominada, también ha de ser por fuerza la negación de su proceso cultural. Por ello, y porque toda sociedad que se libera verdaderamente del yugo extranjero reemprende las rutas ascendentes de su propia cultura, la lucha por la liberación es, ante todo, un acto cultural.

La lucha de liberación es un hecho esencialmente político. Por consiguiente, sólo cabe utilizar métodos políticos a lo largo de su desarrollo. La cultura no es ni puede ser simplemente un arma o un método de movilización de grupo contra la dominación extranjera. La cultura es mucho más que eso. En efecto, la elección, la estructuración y el desarrollo de los métodos más adecuados para la lucha se fundan en el conocimiento concreto de la realidad local y particularmente de la realidad cultural.

De ahí que, para el movimiento de liberación, sea imprescindible conceder primordial importancia no sólo a las características generales de la cultura de la sociedad dominada, sino también a las de cada categoría social. Porque la cultura, aunque tenga carácter de masa, no es uniforme ni se desarrolla de una manera igual en todos los sectores, horizontales o verticales, de la sociedad.

La actitud y el comportamiento de cada categoría o de cada individuo respecto de la lucha y su desarrollo dependen sin duda de sus intereses económicos, pero también están profundamente influídos por su cultura. Puede incluso afirmarse que lo que explica las diferencias de comportamiento en los individuos de una misma categoría social, respecto del movimiento de liberación, es la existencia dentro de tal categoría de diferentes niveles de cultura.

En este plano es donde la cultura adquiere todo su significado para cada individuo: integración en su medio social, identificación con los problemes fundamentales y las aspiraciones de la sociedad, aceptación o negación de la posibilidad de una transformación en el sentido del progreso.

Cualquiera que sea su forma, la lucha exige la movilización y la organización de una importante mayoría de la población, la unidad política y moral de las diversas categorías sociales, la liquidación progresiva de los vestigios de la mentalidad tribal y feudal, el rechazo de las reglas y los tabús sociales y religiosos incompatibles con el carácter racional y nacional del movimiento liberador, y muchas otras modificaciones profundas en la vida de las poblaciones.

Esto es tanto más cierto cuanto que la dinámica de la lucha exige la práctica de la democracia, de la crítica y de la autocrítica, la creciente participación de las poblaciones en la gestión de su propia vida, la alfabetización, la creación de escuelas y servicios sanitarios, la formación de «cuadros» extraídos de los medios campesinos y obreros, y tantas otras realizaciones que implican una gran aceleración del progreso cultural de la sociedad. Todo esto pone de manifiesto que la lucha por la liberación no es sólo un hecho cultural, sino también un factor de cultura.

Entre los representantes de la potencia colonial y en la opinión metropolitana, la lucha de liberación comienza produciendo un sentimiento general de asombro, de sorpresa y de incredulidad. Una vez superado este sentimiento, que es el fruto de prejuicios o de la sistemática deformación que caracteriza a la información colonialista, las reacciones varían según los intereses, las opiniones políticas y el grado de cristalización de una mentalidad colonialista o racista en las diversas categorías sociales e incluso en los individuos. Los progresos de la lucha y los sacrificios impuestos por la necesidad de ejercer una represión colonialista, policíaca o militar, provocan en la opinión metropolitana una escisión, que se traduce en la cristalización de actitudes diferentes, cuando no divergentes, y en el surgimiento de nuevas contradicciones políticas y sociales.

A partir del momento en que la lucha se impone como un hecho irreversible, y por muy grandes que sean los medios utilizados para yugularla, se produce un cambio cualitativo en la opinión metropolitana que, en su mayoría, va aceptando progresivamente la independencia de la colonia como un hecho posible e incluso inevitable. Un cambio como éste expresa el reconocimiento, consciente o no, de que el pueblo colonizado y en lucha posee una identidad y una cultura propias.

Y ello se produce pese a que una minoría activa, aferrada a sus intereses y a sus prejuicios, sigue negándose durante todo el conflicto a reconocer el derecho del pueblo colonizado a la independencia y a aceptar la equivalencia de las culturas que ese derecho presupone. Sin embargo esta equivalencia, en una etapa decisiva del conflicto, es reconocida implícitamente o incluso aceptada por la potencia colonial, cuando, con objeto de desviar la lucha de sus objetivos, aplica una política demagógica de «promoción económica y social», de «desarrollo cultural» recurriendo a nuevas formas de dominación.

EN efecto, si el neocolonialismo es, ante todo, la continuación de la dominación imperialista bajo una forma disfrazada, también es el reconocimiento tácito por parte de la potencia colonial de que el pueblo al que domina y explota posee su propia identidad, la cual exige, para la satisfacción de una necesidad cultural, una dirección política propia.

Señalemos además que, al aceptar la existencia de una identidad y una cultura del pueblo colonizado y, por consiguiente, su inalienable derecho a la autodeterminación y a la independencia, la opinión metropolitana (o cuando menos, una parte importante de la misma) lleva a cabo un significativo progreso de orden cultural, puesto que se libera de un elemento negativo de su propia cultura: el prejuicio de la supremacía de la nación colonizadora sobra la nación colonizada. Este progreso puede tener importantes

hasta trascendentales consecuencias en la evolución política de la potencia imperialista o colonial, como lo prueban algunos hechos de la historia reciente o actual.

Ciertas afinidades genético-somáticas y culturales existentes entre distintos grupos humanos de uno o varios continentes, así como una situación más o menos semejante respecto del dominio colonial y racista, han desembocado en la formulación de teorías y la creación de «movimientos» inspirados en la hipótesis de la existencia de culturas raciales o continentales. Sin pretender minimizar la importancia de tales teorías y «movimientos» que, fructifiquen o no, hay que aceptar como tentativas de búsqueda de una identidad y como medios de impugnación de la dominación extranjera, podemos sin embargo afirmar que un análisis objetivo de la realidad cultural conduce a negar la existencia de culturas raciales o continentales.

Ante todo, porque la cultura, como la historia, es un fenómeno en expansión e íntimamente ligado a la realidad económica y social del medio, al nivel de las fuerzas productoras y al modo de producción de la sociedad que la ha creado. En segundo lugar, porque el desarrollo de la cultura se produce en forma desigual, lo mismo en un continente que en una «raza» e incluso que en una sociedad. Efectivamente, las coordenadas de la cultura, como las de todo fenómeno en desarrollo, varían en el espacio y en el tiempo tanto en sentido material (espacio y tiempo físicos) como humano (biológicos y sociológicos).

Por esta causa, la cultura —creación de la sociedad y síntesis de los equilibrios y soluciones que engendra para resolver los conflictos que la caracterizan en cada fase histórica— es una realidad social independiente de la voluntad de los hombres, del color de su piel, de la forma de sus ojos o de los límites geográficos de cada país.

Para que la cultura cumpla el papel que le corresponde en el movimiento de liberación, éste debe establecer con precisión los objetivos a alcanzar, en el camino hacia la reconquista del derecho del pueblo que representa y dirige a poseer su propia historia y a disponer libremente de sus fuerzas productivas, para, de esta manera, posibilitar el desarrollo ulterior de una cultura más rica, popular, nacional, científica y universal.

Lo que importa al movimiento de liberación no es demostrar la especificidad o no especificidad de la cultura del pueblo, sino proceder al análisis crítico de esta cultura, en función de las exigencias de la lucha y del progreso, lo que permitirá situarla, sin complejos de superioridad o de inferioridad, en la civilización universal, como una parcela del patrimonio común de la humanidad y en la perspectiva de su integración armoniosa en el mundo actual.

Amílcar Cabral